

DIAGNOZA

POTRZEB I POTENCJAŁU

SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

W ZAKRESIE USŁUG

SPOŁECZNYCH

W GMINIE WOŹNIKI

Publikacja sfinansowana w ramach projektu:

„CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Priorytet FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, Działanie 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych, Typ 4. Koordynacja usług społecznych – upowszechnienie i tworzenie CUS.

Diagnoza została opracowana przez zespół:

Adrian Staroniek (Dyrektor CUS w Woźnikach)

wraz z zespołem pracowników CUS Woźniki

Przy wsparciu eksperta: dr Eweliny Zdebskiej

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	str.4	
METODOLOGIA DIAGNOZY	str.10	...
ANALIZA DESK RESEARCH	str.24	
BADANIA SONDAŻOWE	str. 65	
BADANIA JAKOŚCIOWE	str. 97	
PODSUMOWANIE	str.111	
WNIOSKI I REKOMENDACJE	str.119	
ZAŁĄCZNIKI	str.132	

....

WPROWADZENIE

Centra Usług Społecznych (CUS) są nową jednostką organizacyjną gminy i nową instytucją lokalnej polityki społecznej, która ma służyć rozwojowi i integracji usług społecznych organizowanych i świadczonych na poziomie lokalnym. CUS-y docelowo mają być punktami, w których nastąpi pełna koordynacja usług społecznych w jednym miejscu, z myślą o wszystkich zainteresowanych mieszkańcach gminy. Centra usług społecznych będą także pełniły rolę źródła kompletnych informacji o usługach społecznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, usługi społeczne oznaczają działania podejmowane przez gminę, świadczone w formie niematerialnej w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Usługi społeczne obejmują działania z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób niepełnosprawnych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska, reintegracji zawodowej i społecznej.

Centra Usług Społecznych są odpowiedzią na potrzeby społeczeństwa w zakresie dostępu do kompleksowych usług społecznych. Zwiększające się zapotrzebowanie na te usługi jest nowym wyzwaniem cywilizacyjnym związanym z wydłużaniem się życia ludzkiego, przemianami stylów życia i wzorów funkcjonowania

rodziny. Głównym celem strategicznym CUS jest integracja, rozwój i poszerzanie dostępności usług społecznych.

Centra Usług Społecznych nie są placówkami pomocy społecznej, a pełnią rolę koordynatorów lokalnych systemów usługowych.

W odpowiedzi na możliwość wprowadzenia zmian w zakresie prowadzenia polityki społecznej, Gmina Woźniki przystąpiła do realizacji projektu „**CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne**”, którego celem było utworzenie Centrum Usług Społecznych w Woźnikach, a co za tym idzie zwiększenie dostępu do kompleksowej oferty usług społecznych.

Jednym z zadań realizowanych przez Centrum Usług Społecznych jest przeprowadzenie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych (art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych). Diagnoza dostarcza władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Jednym z kluczowych efektów przeprowadzonej diagnozy jest stworzenie i rozwój bazy informacji o dostępnych na obszarze działania centrum usługach społecznych. Trafna, rzetelna i użyteczna diagnoza potrzeb i potencjału powinna spełniać kilka podstawowych warunków:

- wieloaspektowość – powinna uwzględniać różnorodne uwarunkowania i przejawy kondycji społeczności lokalnej, dostarczać wiedzę na temat potrzeb społecznych, jak i zakresu oferowanych usług społecznych;
- kompleksowość – powinna uwzględniać szeroki zakres działań usługowych organizowanych przez gminę;
- zróżnicowanie metod badawczych – powinna łączyć metody i techniki badawcze;
- partycypacja – powinna zapewniać uczestnictwo i wpływ społeczności na przebieg i rezultaty procesu;

- praktyczność – powinna dostarczać władzom gminy informacji o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych.

Niniejszy raport jest efektem przeprowadzonej Diagnozy potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Woźniki w okresie od stycznia do lutego 2025 roku.

Przeprowadzona diagnoza stanowi podstawę do zaplanowania kompleksowych działań i zapewnienia wysokiej jakości usług w tworzonego w Woźnikach Centrum Usług Społecznych. Niniejsza diagnoza będzie narzędziem dla władz gminy i innych podmiotów lokalnych, działających na rzecz zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i skutecznego rozwiązywania problemów społecznych. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii będących jednocześnie celami szczegółowymi przeprowadzonej diagnozy:

- wskazanie i określenie uwarunkowań i możliwości społeczności lokalnej,
- ukazanie potrzeb w zakresie usług społecznych,
- rozpoznanie zasobów i potencjału do poszerzania oferty usług społecznych w gminie Woźniki.

Reasumując diagnoza ma spełnić kilka istotnych zadań:

- stanowi zbiór wiedzy na temat najistotniejszych potrzeb mieszkańców;
- wskazuje i opisuje potencjał i zasoby mieszkańców jak i lokalnych instytucji i organizacji;
- określa sposoby zapewnienia wysokiej jakości usług;
- wskazuje metody rozwiązywania zidentyfikowanych problemów;
- określa obszary zaangażowania różnych grup mieszkańców w procesie rozwiązywania wspólnych problemów;
- zawiera rekomendacje dotyczące zasad współpracy między podmiotami publicznymi, społecznymi i komercyjnymi;

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY WOŹNIKI

Woźniki (1973–76 miasto Woźniki oraz gmina Psary) – gmina miejsko-wiejska w Polsce leżąca na obszarze powiatu lublinieckiego. Oprócz miasta Woźniki, w skład gminy wchodzi także sołectwa: Babienica, Czarny Las, Dyrdy, Kamienica, Kamieńskie Młyny, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek oraz Psary. Gmina

Woźniki położona jest na terenie Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej. Najwyższym wzniesieniem na jej obszarze jest Góra Grojec – 365 m n.p.m.

1 stycznia 1992 miasto i gminę Woźniki połączono we wspólną miejsko-wiejską gminę Woźniki.

Powierzchnia gminy Woźniki wynosi 128 km², zajmuje 977 miejsce pod względem powierzchni gmin w Polsce.

Na terenie gminy Woźniki znajduje się siedem obiektów o randzie zabytku rejestrowego. Podlegają one pełnej ochronie konserwatorskiej. Do zabytków rejestrowych w gminie należą:

1. Kościół parafialny w zespole kościoła pw. św. Jakuba Starszego – Lubsza,
2. Plebania w zespole kościoła pw. Św. Jakuba Starszego – Lubsza,
3. Dawna szkoła ludowa – Lubsza, ul Lompy 83,
4. Kościół ewangelicko – augsburski – Piasek, Plac Powstańców 9,
5. Kościół pw. św. Katarzyny – Woźniki, Rynek 5,
6. Kościół pw. św. Walentego – Woźniki, ul Tarnogórska,
7. Układ urbanistyczny miasta – Woźniki.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

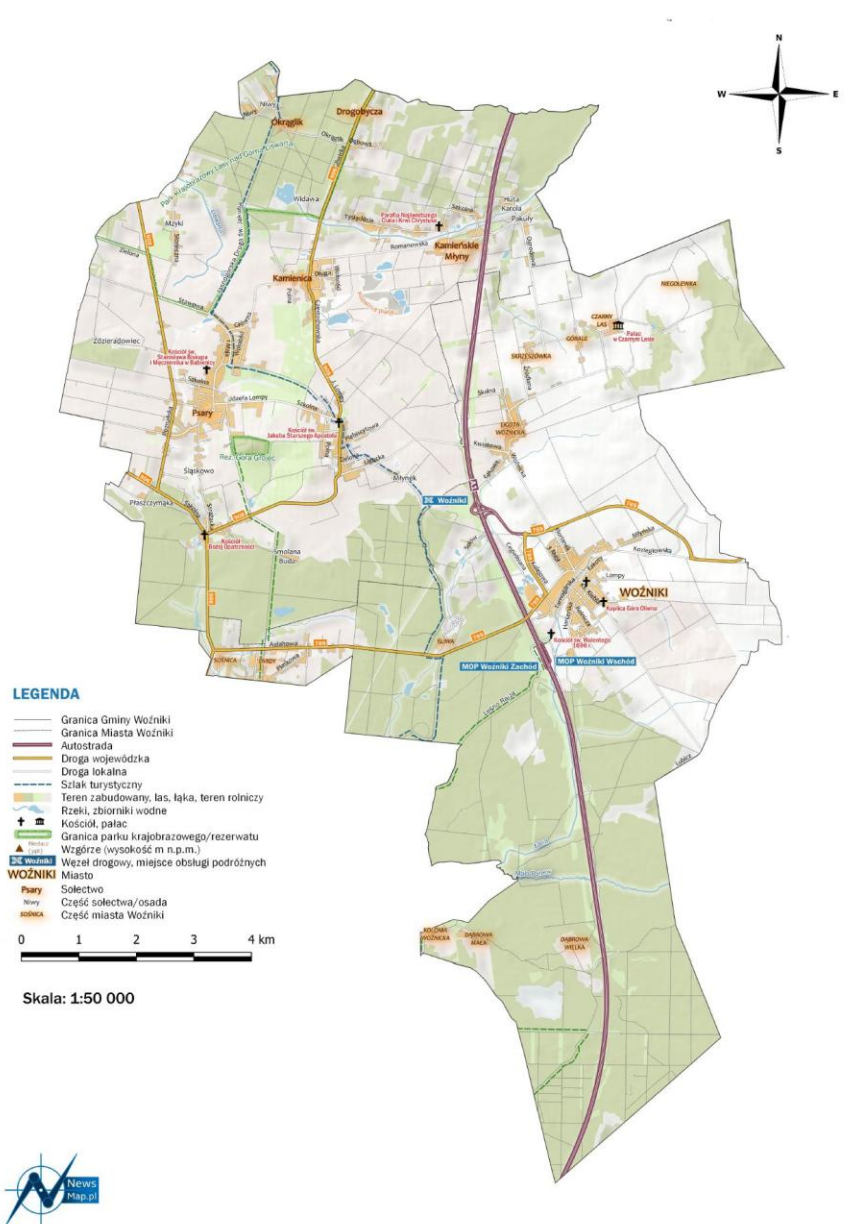

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Rys. 1 – Mapa Gminy Woźniki

Źródło: Portal gminy Woźniki, <https://wozniki.pl/mapa-gminy.html>, (dostęp: 19.02.2025).

Niniejszy Raport jest efektem przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności samorządowej w zakresie usług społecznych na terenie gminy Woźniki w okresie od stycznia do lutego 2025 roku. Prezentowany dokument składa się z pięciu części:

1. Pierwsza część zawiera opis metodologii przeprowadzonych badań, uwzględniając cele, zakres oraz zastosowane narzędzia badawcze.
2. Druga część prezentuje wyniki analizy desk research, obejmującej przegląd dostępnych danych, dokumentów strategicznych oraz raportów dotyczących polityki społecznej i usług społecznych w gminie. Analiza ta pozwoliła na określenie kontekstu oraz identyfikację kluczowych zagadnień wymagających pogłębionej diagnozy.
3. Trzecia część zawiera wyniki badań sondażowych, przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Woźniki. Przedstawiono w niej opinie oraz potrzeby społeczności lokalnej w zakresie dostępności i jakości usług społecznych.
4. Czwarta część przedstawia wyniki badań jakościowych, takich jak wywiady indywidualne i grupowe, które umożliwiły wnikliwe zrozumienie problemów, oczekiwań oraz potencjału lokalnej społeczności w kontekście rozwoju usług społecznych.
5. Ostatnia część zawiera kluczowe wnioski i rekomendacje wynikające z przeprowadzonych badań. Zawarto w niej także propozycje usprawnień i nowych rozwiązań, które mogą przyczynić się do lepszego dostosowania usług społecznych do realnych potrzeb mieszkańców.

METODOLOGIA DIAGNOZY

W kontekście teoretycznym diagnoza potrzeb i potencjału społeczności w zakresie usług społecznych w gminie Woźniki zakładała powiązanie problematyki konstruowania oferty usług społecznych z zagadnieniami:

- ✓ *rozwoju społecznego*, oznaczającego zdolność społeczności lokalnej do generowania warunków umożliwiających wszystkim członkom osiągnięcie pełnego potencjału, zaspokojenie podstawowych potrzeb i zwiększania spójności społecznej (w tym m.in. zmniejszania rozwarstwienia społecznego, wyrównywania szans, przeciwdziałania dyskryminacji, marginalizacji i wykluczeniu),
- ✓ *jakości życia* oznaczającego zadowolenie z efektywnego/sprawnego układu instytucjonalnego zapewniającego dostęp do wysokiej jakości usług społecznych z zakresu wsparcia społecznego, zdrowia, kultury, edukacji i aktywności obywatelskiej.

Taka perspektywa skupiona jest na odkrywaniu i identyfikowaniu tzw. niematerialnych czynników rozwoju – roli jakościowych i ilościowych parametrów zasobów społecznych będących w dyspozycji społeczności lokalnej oraz możliwość ich efektywnego wykorzystania poprzez system usług społecznych. Przy takim podejściu priorytetem lokalnej polityki społecznej jest dobrostan (well-being) mieszkańców społeczności lokalnej rozumiany jako maksymalizowanie potencjału możliwego do osiągnięcia w środowisku życia jednostki i/lub grup oraz jako aktywny proces służący świadomym wyborom w dążeniu do osiągania coraz bardziej satysfakcjonującej egzystencji. Na proponowane w tych badaniach zintegrowane podejście do rozwoju społecznego i jakości życia składają się dwa czynniki: zwiększenie wolności wyboru usług (ich formy, miejsca, sposobu świadczenia) oraz kreowanie przez usługi nowych możliwości

rozwojowych dla ludzi (np. dzięki usługom mogą aktywnie uczestniczyć w życiu zawodowym, społecznym i obywatelskim).

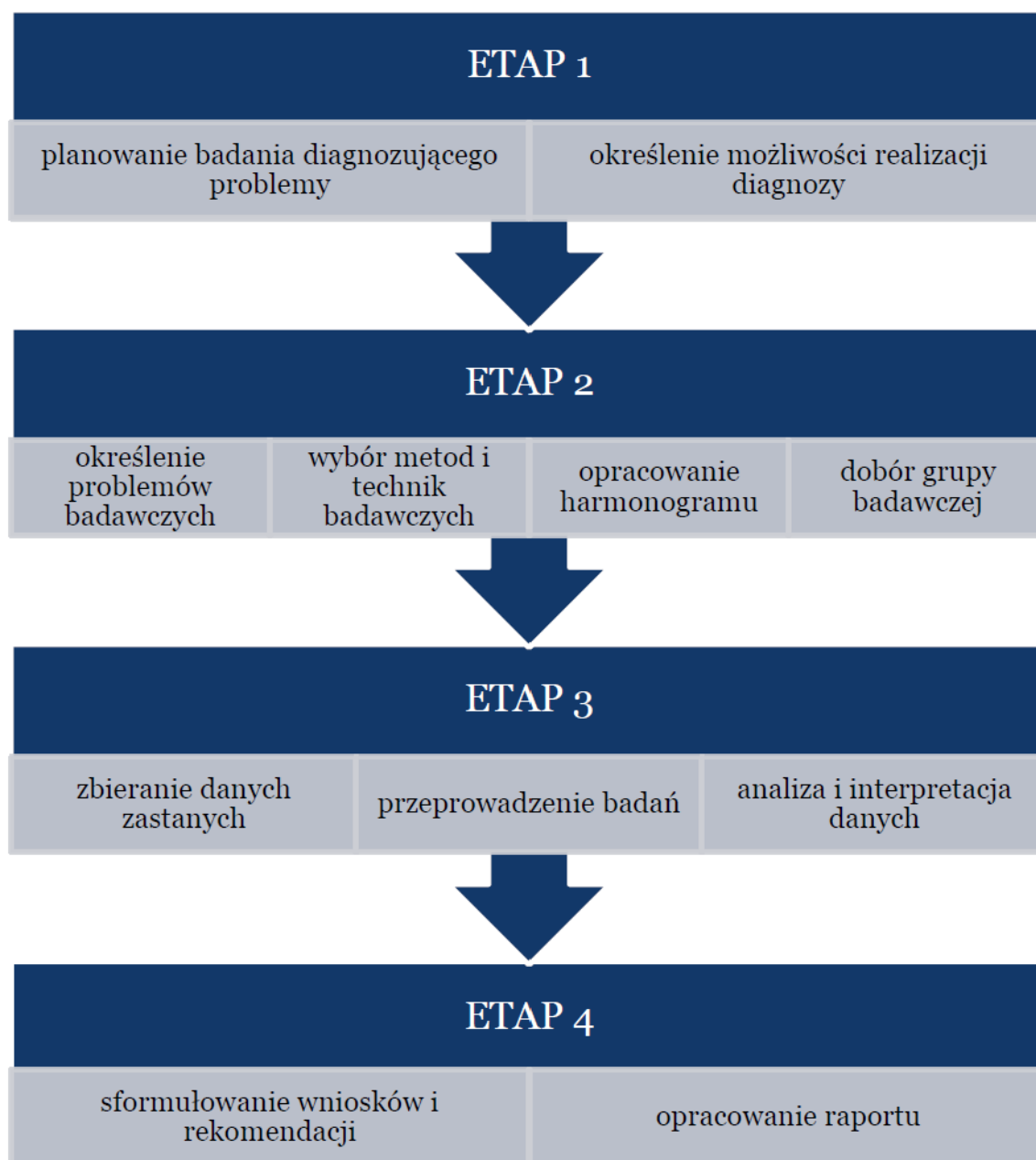
Pojęcie jakości życia i rozwoju społecznego ma bezpośredni związek ze sferą psychiczną człowieka. Jakość życia rozpatruje się przez pryzmat zaspakajania potrzeb typu egzystencjalnego („mieć”), potrzeb związanych z bezpieczeństwem („być”) oraz potrzeb dotyczących kontaktu społecznego („kochać i być kochanym”). Dlatego w badaniach kluczowa była perspektywa mieszkańca – użytkownika usług.

Jakość życia to pojęcie normatywne, związane z przyjętymi przez jednostkę systemami wartości, aspiracjami, oczekiwaniami człowieka i grup społecznych, z którymi jest w jakiś sposób powiązany.

Poczucie satysfakcji mieszkańców wynika ze świadomości zaspokojenia potrzeb emocjonalnych, społecznych, potrzeb samorealizacji. Dlatego w diagnozie została uwzględniona perspektywa ekonomii i psychologii behawioralnej odkrywająca „pozaracjonalne” aspekty zachowań użytkowników usług, które w praktyce decydują o skuteczności przyjętych rozwiązań. Zastosowane w naszej diagnozie podejście ma ułatwić takie konstruowanie systemu lokalnych usług społecznych by poszerzał on pole wyborów mieszkańców i dawał ludziom większą możliwość dokonywania wyborów, a co za tym idzie umożliwiał godny i satysfakcjonujący poziom życia.

Przeprowadzone badanie diagnozujące potrzeby i potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych w gminie Woźniki składało się z kilku etapów, które zostały przedstawione poniżej.

Rys. 2. Etapy diagnozy

Źródło: opracowanie własne.

Proces realizacji badania diagnostycznego oraz każdy etap realizacji badania poddany został niezbędnej konsultacji z pracownikami CUS w Woźnikach – koncepcja badawcza i propozycje metodologiczne do badania, opracowanie narzędzi, dystrybucja kwestionariuszy ankiety w wersji internetowej, komunikowanie o prowadzonej diagnozie, zebranie materiału badawczego, analiza danych, przygotowanie raportu.

Ważnym rozpoczynającym przeprowadzanie diagnozy jest określenie problemu badawczego, którym jest istotne pytanie lub zespół pytań, na które odpowiedzi ma dostarczyć badanie. Do wyjaśnienia problemu badawczego niezbędne są pytania szczegółowe, których sformułowanie ułatwia analizę całego zagadnienia, pomaga w rozplanowaniu badań, sprzyja lepszemu doborowi narzędzi badawczych, a także chroni badacza przed pominięciem ważnych aspektów badanego problemu.

Przyjmując powyższe określenie problemu badawczego, w niniejszej diagnozie sformułowano następujący problem główny:

Jakie są obecnie potrzeby i potencjał w zakresie usług społecznych w gminie Woźniki?

W oparciu o problem główny wysunięto następujące pytania szczegółowe:

1. Jaki jest obecny stan świadczonych usług w Gminie?
2. Jakie są potrzeby społeczne mieszkańców (ilościowe i jakościowe)?
3. Jaki jest potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych?
4. Jakie rozwiązania należy wprowadzić?
5. Jakie grupy mieszkańców powinny w szczególności zostać objęte wsparciem w ramach usług społecznych?
6. Jakie usługi społeczne należy realizować na terenie Gminy Woźniki w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców?
7. Jaki potencjał instytucjonalny Gminy można wykorzystać w celu zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców oraz poszerzania oferty usług społecznych?

Założenia metodologiczne uwzględniały następujące elementy.

Rys.3. Założenia metodologiczne diagnozy

Założenia metodologiczne diagnozy	
obszar badany – respondenci:	274 mieszkańców z uwzględnieniem różnych grup społecznych, wiekowych zawodowych, i ze względu na płeć oraz przedstawiciele instytucji gminnych z zakresu pomocy społecznej czy edukacji, NGO/PES świadczących usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy Woźniki.
Analiza Desk Research	analizę danych zastanych (Desk Research)
badania ankietowe:	kwestionariusz ankiety skierowany do osób dorosłych składający się z nie więcej niż 20 pytań, w tym 1 pytanie otwarte, plus metryczka (6 pytań).
indywidualne wywiady pogłębione (IDI):	przeprowadzane wśród mieszkańców gminy Woźniki. Szacowana ilość próby to min. 10 osób. Wywiady indywidualne przeprowadzane były wśród przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne w mieście, tj. przedstawicieli instytucji i NGO/PES tworzących system pomocy społecznej.
wywiad grupowy (FGI):	dla grupy po 10 osób (grupy dostosowane do obszaru wsparcia oferowanego w ramach CUS, tj. obszar wsparcia seniorów, osób z niepełnosprawnościami, osób chorych i opiekunów faktycznych, wsparcie rodziny i działania wspierające oraz grupa pracowników CUS).

Źródło: opracowanie własne.

Istotą badania było poznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród mieszkańców gminy Woźniki oraz przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne. Włączanie w proces diagnozy przedstawicieli różnych środowisk umożliwia przyglądanie się potrzebom w zakresie usług społecznych i potencjałom służącym ich zaspokajaniu z różnych perspektyw.

Przez metodę badawczą rozumie się system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań społecznych. Wszystko zależy od tego jakich danych potrzebujemy. Badania ilościowe wykorzystują miary liczbowe do scharakteryzowania wybranego zjawiska społecznego lub zmiany w jego zakresie. Dostarczają informacji głównie o ilości. Z kolei badania jakościowe skupiają się na „głębszej” analizie danego zjawiska, co umożliwia jego lepsze zrozumienie. Badania ilościowe odpowiadają wyłącznie na pytanie „ile?”, natomiast jakościowe „co”, „gdzie?”, „jak?”, „dlaczego?”. W pierwszym przypadku większość pytań ma charakter rozstrzygający, w drugim eksploracyjny. Próba do badań ilościowych dobierana jest losowo lub kwotowo, natomiast do jakościowych celowo, przy czym w pierwszym przypadku zwykle jest zdecydowanie większa niż w drugim. Dodatkowo przy badaniach ilościowych występuje możliwość ilościowego uogólnienia wyników na populację, której nie ma przy badaniach jakościowych.

Wśród wykorzystywanych metod badań ilościowych wyróżnia się przede wszystkim sondaże kwestionariuszowe. Oprócz tego dostępny jest wywiad telefoniczny wspomagany komputerowo (CATI), badania online, tj. ankieta internetowa (CAWI i CASI), wywiad przy użyciu komputera lub laptopa (CAPI) oraz wywiad w wersji papierowej, drukowanej (PAPI).

Do metod wykorzystywanych w obszarze badań jakościowych należą:

- *IDI* – indywidualny wywiad pogłębiony, przeprowadzany z jedną osobą,
- *FGI* – zogniskowany wywiad grupowy, tzw. fokus,
- *eksperyment* – badanie w warunkach umożliwiających stałą kontrolę jego przebiegu,
- *obserwacja* – obserwowanie występowania danego zjawiska,
- *desk research* – analiza różnych materiałów, np. stron www, materiałów archiwalnych.

W badaniach ilościowych dąży się do nadania badanym zjawiskom określonych miar. W związku z tym stosuje się je zawsze wtedy, gdy chce się uzyskać odpowiedź na pytanie „ile”. Badania jakościowe są natomiast wykorzystywane w razie chęci podjęcia dalszej wnikliwej analizy i obserwacji zachowania wybranej grupy lub określonego zjawiska. Jeśli chodzi o analizę i interpretację danych, to na podstawie badań ilościowych otrzymuje się różne wskaźniki liczbowe (procenty, średnie itp.). Możliwa jest zatem analiza statystyczna, która jest obiektywna. Inaczej natomiast jest w przypadku badań jakościowych, gdzie przeprowadza się analizę swobodną, subiektywną. Nie występują tutaj jednoznaczne kryteria analizy, możliwe jest dokonanie wielu różnych interpretacji.

Podstawowym narzędziem w przypadku badań ilościowych jest kwestionariusz zawierający pytania w standardowej, niezmiennej formie. Głównie są to pytania zamknięte, na które można jednoznacznie odpowiedzieć, z proponowaną kafeterią. Większość pytań ma charakter rozstrzygający, a z zebranych odpowiedzi można wysnuć jednoznaczne wnioski.

W przypadku badań jakościowych ważny jest tak naprawdę swobodny sposób pozyskiwania wszelkiego rodzaju informacji. Chcąc uzyskać istotne informacje, zadaje się pytania otwarte, na które można odpowiedzieć w dowolny sposób. Przygotowany

wcześniej scenariusz i sformułowane pytania stanowią jedynie bazę do dalszej dyskusji. Większość pytań ma charakter eksploracyjny.

Badania do niniejszej diagnozy zostały wykonane zarówno zgodnie z metodologią jakościową, jak i metodologią ilościową. Badania wśród dorosłych mieszkańców i młodzieży zostały przeprowadzone za pomocą techniki CAWI (Computer Assisted Web Interviews), jak i PAPI (Paper And Pen Personal Interview). Technika CAWI polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Wykorzystana technika PAPI opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera

z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety.

Z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne w gminie Woźniki przeprowadzono wywiady IDI- wywiady indywidualne.

Ponadto przeprowadzono zogniskowany wywiad grupowy (FGI – Focus Group Interview) z przedstawicielami klientów CUS oraz środowiska lokalnego. Technika ta polega na dyskusji moderatora z grupą osób według określonego scenariusza. Ich celem jest uzyskanie szczegółowych opinii i informacji od konkretnych osób, spełniających określone przez badacza kryteria doboru próby. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, respondentom udzielano informacji odnośnie celu badań, zasad oraz całkowitej anonimowości.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również analizę danych zastanych (Desk Research). Desk research to metoda badawcza polegająca na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie

wniosków dotyczących badanego problemu. To badania wtórne, które przeciwstawiają się badaniom pierwotnym. Badania pierwotne to generowanie danych, a badania wtórne wykorzystują badania pierwotne jako źródło danych analizy. Desk research nazywane jest badaniami wtórnymi lub analizą danych zastanych. Metoda desk research nie ma określonego czasu trwania lub fazy realizacji, a pozyskiwanie oraz eksploracja danych trwa zazwyczaj przez cały okres realizowania projektu badawczego. Powodem tego jest ciągle uzupełnianie dokumentów oraz zestawianie ich z pozyskanymi materiałami podczas wszystkich etapów badania. W naukach społecznych dane zebrane przez badaczy czy instytucje są coraz częściej wykorzystywane na potrzeby celów badawczych odmiennych od pierwotnych celów zebrania tych danych.

W niniejszym opracowaniu analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej na terenie gminy Woźniki.

Rys. 4 Metody i narzędzia badawcze zastosowane w diagnozie

Źródło: opracowanie własne.

Narzędzie badawcze to przedmiot służący do realizacji wybranej techniki badań. O ile technika badawcza oznacza czynności, na przykład obserwowanie, prowadzenie wywiadu, o tyle narzędzie badawcze to instrument służący do technicznego gromadzenia danych z badań.

Ankieta skierowana została do wszystkich mieszkańców gminy Woźniki, której celem była diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych, a w szczególności zidentyfikowanie istniejącego w środowisku lokalnym zapotrzebowania na usługi społeczne i określenie kierunków rozwoju Gminy. Składała się z 20 pytań merytorycznych, o charakterze zamkniętym, półotwartym i otwartym oraz 6 pytań metryczkowych, opisujących grupę badawczą (patrz załącznik nr 1).

Kwestionariusz wywiadu pogłębianego wśród mieszkańców gminy Woźniki oraz kwestionariusz wywiadu pogłębianego wśród przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne zawierał pytania otwarte dotyczące m.in. (załącznik nr 2 i nr 3):

1. Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy Woźniki? Co jest dla niej typowe, co odróżnia Woźniki od gmin sąsiednich?
2. Jakie problemy wskazałyby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?
3. Jakie potrzeby wskazałyby Pani/Pan w gminie?
4. Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy ? gminy Woźniki?
5. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie ?
6. Jakie usługi są obecnie dostępne? Do kogo te usługi są kierowane, jaka jest ich jakość, kto jest ich realizatorem?
7. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?
8. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?

9. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?
10. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?
11. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?
12. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?
13. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?
14. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?
15. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?
16. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?
17. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?
18. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

Badanie miało charakter dyskusji prowadzonej przez moderatora, którego zadaniem było właściwe ukierunkowanie rozmowy oraz zachęcanie respondentów do aktywności. Wywiad przebiegał wg określonego scenariusza, zastosowane były pytania otwarte, które jedynie nadawały kierunek wypowiedzi respondenta i go nie ograniczały.

W procesie opracowania narzędzi badawczych tj. kwestionariusza ankiety i scenariuszy wykorzystanych do FGI oraz IDI wykorzystana została definicja usług społecznych zaczerpnięta z Ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych, która weszła w życie 1 stycznia 2020 roku.

We wspomnianej Ustawie czytamy: „Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej – podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców”.

Cytowany zakres usług społecznych, który odpowiada zakresowi koordynacji i zarządzania Centrum Usług Społecznych pozwala na uszczegółowienie listy najczęściej oferowanych usług społecznych:

- 1) pracę socjalną z osobą i rodziną oraz asystenturę dla rodzin;
- 2) środowiskową pracę socjalną w różnych formach;
- 3) terapię osób i rodzin doświadczających trudności w funkcjonowaniu w społeczeństwie;

- 4) mediacje rodzinne i w sporach innych niż rodzinne;
- 5) animację lokalną, edukację środowiskową oraz inne formy działań aktywizujących w środowisku zamieszkania;
- 6) poradnictwo prawne, obywatelskie, psychologiczne i rodzinne, w tym małżeńskie;
- 7) reintegrację zawodową i społeczną;
- 8) interwencję kryzysową;
- 9) usługi wsparcia dla osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą;
- 10) rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych;
- 11) asystenturę i inne usługi wsparcia dla osób niesamodzielných i osób o ograniczonej samodzielności, w tym niepełnosprawnych, przewlekle chorych, starszych i bezdomnych;
- 12) usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, w tym dla osób niesamodzielných i osób o ograniczonej samodzielności pozostających w środowisku zamieszkania;
- 13) usługi wsparcia dla opiekunów osób niesamodzielných i osób o ograniczonej samodzielności, w tym usługi opieki wytchnieniowej, wsparcia doradczego, informacyjnego i psychologicznego;
- 14) pomoc postpenitencjarną i readaptację społeczną;
- 15) promocję zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz edukację zdrowotną.

Tak jak wspomniano powyżej, zarówno definicja usługi społecznej, jak i powyższa lista została wykorzystana w realizacji badań jakościowych oraz przybudowie kwestionariusza ankiety.

Należy podkreślić, iż koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

W badaniach zastosowano różnorodne techniki i metody badawcze. Pozwala to na uzyskanie bardziej wiarygodnych i pogłębionych wniosków. Łączenie jakościowych i ilościowych metod oraz technik badawczych pozwala na uzyskanie wszechstronnego opisu i wyjaśnienie zjawisk związanych z potrzebami i potencjałem wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Badana w ramach diagnozy zbiorowość najczęściej jest zbyt liczna, aby zbadać jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Występują dwa typy doboru próby: losowy i nielosowy. Podejmując decyzję o wyborze doboru próby, kierowano się tym, jaki jest cel naszych badań. Wykorzystany w diagnozie celowy i losowy dobór próby umożliwił taki dobór respondentów, by stanowili oni jak najbardziej wartościowe źródło informacji o badanym zjawisku.

Podczas prowadzenia badań społecznych wskazuje się na reguły, jakimi powinien kierować się badacz, aby badania były prowadzone w sposób etyczny. Przeprowadzone badania były zgodne z następującymi zasadami:

- ✓ ✓ jasnym i precyzyjnym informowaniu badanych o korzyściach i obciążeniach,
- ✓ ✓ niedopuszczenia do sytuacji celowych pominięć i manipulacji w trakcie zbierania i analizy danych,
- ✓ ✓ nieszkodzeniu w żaden sposób badanym,
- ✓ ✓ podmiotowym traktowaniu badanych osób,
- ✓ ✓ świadomą zgodą respondenta, który ma pełną wiedzę, co do charakteru swojego uczestnictwa w badaniu,
- ✓ ✓ unikania wprowadzania w błąd respondentów,
- ✓ ✓ zagwarantowania badanym poufności oraz uszanowania ich prywatności.

W każdym kwestionariuszu oraz przed przystąpieniem do wywiadu, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja

wypełniania arkusza ankiety, czy udzielania odpowiedzi w wywiadzie, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

ANALIZA DESK RESEARCH

Pośród zastosowanych modułów badawczych analiza desk research odegrała ważną rolę, stanowiąc formę wtórnej analizy danych statystycznych gromadzonych przez szereg instytucji działających w obrębie jednostek organizacyjnych samorządu w Gminie Woźniki i danych dostępnych w statystyce publicznej.

Z drugiej strony analiza desk research przedstawiła podstawowe informacje na temat rozłożenia problemów społecznych w gminie, stanu infrastruktury, zakresie prowadzonych usług społecznych w poszczególnych sołectwach, co jednocześnie pozwoliło na przygotowanie gruntu merytorycznego do opracowania koncepcji badań ilościowych i jakościowych. Tak więc, zarówno badania ankietowe CAWI i PAPI, jak i wywiady FGI oraz wywiady IDI znacząco poszerzyły informacje uzyskane z analizy desk research.

W badaniu poddane zostały analizie istniejące informacje i dane, zgromadzone i przetworzone wcześniej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (obecnie CUS Woźniki) oraz inne podmioty świadczące usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy.

Sytuacja demograficzna i społeczna gminy Woźniki¹

9405

Liczba mieszkańców gminy Woźniki²

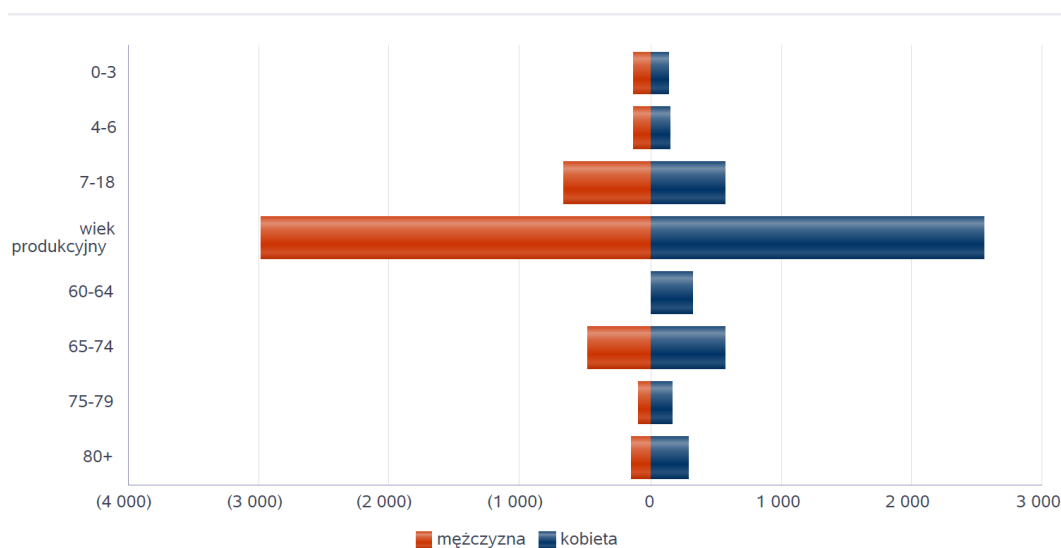
¹ OZPS, 2023 oraz GUS (XII.2023).

² OZPS, 2023.

Z czego 50,55% stanowią kobiety a 49,55% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 12,7% ludności powiatu, 0,2% ludności województwa.

Rys. 5: Liczba mieszkańców gminy Woźniki wg. grup wiekowych i płci

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	137	136
4-6	140	154
7-18	665	569
wiek produkcyjny	2 980	2 559
60-64		319
65-74	476	574
75-79	99	166
80+	148	283

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

44,01% ogólnej liczby mieszkańców zamieszkuje miasta.

44,01% Zamieszkuje miasta

Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,15%,
- osoby w wieku produkcyjnym 58,89%,
- a w wieku poprodukcyjnym 21,96%.

Gmina Woźniki ma **9 405 mieszkańców** (XII.2024), z czego 50,55% stanowią kobiety, a 49,55% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców **zmalęła o 2,6%**. A w latach 2021-2023 liczba ludności **spadła o 4%**.

Średni wiek mieszkańców wynosi **41,6** lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Woźniki zawarli w 2022 roku 35 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa śląskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 26,6% mieszkańców gminy Woźniki jest stanu wolnego, 57,9% żyje w małżeństwie, 5,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,1% to wdowy/wdowcy.

Gmina Woźniki ma **ujemny przyrost naturalny wynoszący -64**. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,80 na 1000 mieszkańców gminy Woźniki. W 2022 roku urodziło się 47 dzieci, w tym 44,7% dziewczynek i 55,3% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 372 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,62 i jest znacznie większy od średniej

dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

W 2022 roku **42,6% zgonów** w gminie Woźniki spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 18,6% zgonów w gminie Woźniki były nowotwory, a 6,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Woźniki przypada 11.79 zgonów. Jest to mniej od wartości średniej dla województwa śląskiego oraz wartość porównywalna do wartości średniej dla kraju.

W 2022 roku zarejestrowano 84 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 70 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Woźniki 14. W tym samym roku 2 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 2.

58,89% mieszkańców gminy Woźniki jest w wieku produkcyjnym, **19,15%** w wieku przedprodukcyjnym, a **21,96%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Blisko

59%

Mieszkańcy w wieku produkcyjnym

Nieco ponad

19%

Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym

Prawie

22%

Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym

W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajduje się:

- o żłobków,
- 5 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 325 miejscami,
- 6 świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży w tym: 5 przyszkolnych i 1 pozaszkolna.

Na terenie gminy nie funkcjonują opiekunowie dzienni.

Rynek pracy³

W gminie Woźniki na 1000 mieszkańców pracuje 121 osób. 55,6% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 44,4% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Woźniki wynosiło w 2023 roku 5,1% (5,1% wśród kobiet i 5,1% wśród mężczyzn).

5,1%

Stopa bezrobocia w gminie Woźniki

W 2022 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Woźniki wynosiło 5 685,44 PLN, co odpowiada 84.80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Woźniki 1 015 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 496 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -519. 9,7% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Woźniki pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo,

³ Źródło: GUS, 31.XII.2023.

leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 39,8% w przemyśle i budownictwie, a 16,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Bezpieczeństwo⁴

W 2022 roku w gminie Woźniki stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 242 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 25,66 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa śląskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Woźniki wynosi 83,00% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa śląskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Woźniki najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze gospodarczym - 14,33 (wykrywalność 84%) oraz o charakterze kryminalnym - 8,28 (wykrywalność 75%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa przeciwko mieniu - 7,34 (48%), drogowe - 2,06 (99%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,20 (100%).

Edukacja⁵

2220

mieszkańców gminy Woźniki jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata)

⁴ Źródło: GUS, 31.XII.2022.

⁵ Źródło: GUS, 31.XII.2022.

2 220 mieszkańców gminy Woźniki jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 1 050 kobiet oraz 1 171 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 19,1% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,9% wykształcenie policealne, 10,8% średnie ogólnokształcące, a 20,1% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 29,8% mieszkańców gminy Woźniki, gimnazjalnym 3,0%, natomiast 11,3% podstawowym ukończonym. 3,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa śląskiego mieszkańcy gminy Woźniki mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Woźniki największy odsetek ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (23,3%) oraz wyższe (23,0%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (36,8%) oraz średnie zawodowe (22,6%).

W roku 2022⁶ w gminie Woźniki mieściły się 3 przedszkola, w których do 11 oddziałów uczęszczało 207 dzieci (104 dziewczynki oraz 103 chłopców). Dostępnych było 0 miejsc. Dla porównania w 2008 roku w gminie Woźniki mieściły się 3 przedszkola, w których do 8 oddziałów uczęszczało 144 dzieci (67 dziewczynek oraz 77 chłopców). Dostępnych było 165 miejsc.

W zasobach infrastruktury społecznej gminy obecnie⁷ znajduje się:

- o żłobków,
- 5 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 325 miejscami,
- 6 świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży w tym: 5 przyszkolnych i 1 pozaszkolna.

⁶ Źródło: GUS, 31.XII.2022.

⁷ OZPS 2023.

18,1% mieszkańców gminy Woźniki w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (18,9% wśród dziewczynek i 17,4% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 752 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2018 roku przypadało 1,11 dzieci w wieku przedszkolnym. Placówkę ma 6 szkół podstawowych, w których w 59 oddziałach uczyło się 783 uczniów (367 kobiet oraz 416 mężczyzn). Dla porównania w 2008 roku w gminie Woźniki placówkę miało 6 szkół podstawowych, w których w 43 oddziałach uczyło się 626 uczniów (290 kobiet oraz 336 mężczyzn). W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształci się 29,7% ludności (29,5% wśród dziewczynek i 29,8% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 13,3 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (Stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 90,42. W gminie Woźniki znajduje się 1 liceum ogólnokształcące, w którym w 4 oddziałach uczyło się 70 uczniów (39 kobiet oraz 31 mężczyzn). W 2022 zarejestrowano 25 absolwentów. Dla porównania w 2008 roku w gminie Woźniki placówkę miała 1 liceum ogólnokształcące, w którym w 6 oddziałach uczyło się 112 uczniów (78 kobiet oraz 34 mężczyzn). W 2008 zarejestrowano 19 absolwentów. W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształci się 17,2% mieszkańców (17,4% wśród dziewczyn i 17,0% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących przypada 17,5 uczniów. W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 22,5% mieszkańców gminy Woźniki w wieku potencjalnej nauki (22,6% kobiet i 22,4% mężczyzn).

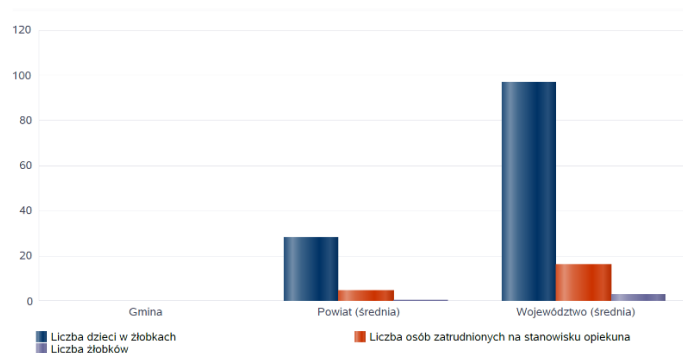
Infrastruktura opieki nad dziećmi⁸

Obecnie w zasobach infrastruktury społecznej gminy znajduje się:

- o żłobków,
- 5 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 325 miejscami,
- 6 świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży w tym: 5 przyszkolnych i 1 pozaszkolna.

Rys. 6 Infrastruktura opieki nad dziećmi

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	0,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	0,00
Gmina	Liczba żłobków	0,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	28,13
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,75
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	0,63
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	96,56
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	16,05
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	2,63

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

⁸ OZPS 2023.

Rys. 7 Infrastruktura społeczna

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	76	74	74
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	8	18	18
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokalii)	3	3	4	4
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	1	2	2
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	0	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	0	0	0
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej⁹

Pomoc i wsparcie w gminie Woźniki z pomocy społecznej w **2023 roku uzyskało 351 osób, co stanowiło 3,73% wszystkich mieszkańców gminy**. W roku 2023, w stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia **zwiększyła się o 21 osób**. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o **16 osób**. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 59 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2022 o 1 osobę. W gminie Woźniki najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez

⁹ OZPS 2023.

ośrodek pomocy społecznej w 2023 roku było kolejno: **ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa.**

Rys. 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej

	Liczba świadczeniobiorców						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina	204	172	162	116	106	106	122
Powiat (średnia)	242	211	188	167	144	135	134
Województwo (średnia)	745	658	600	540	498	459	438

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

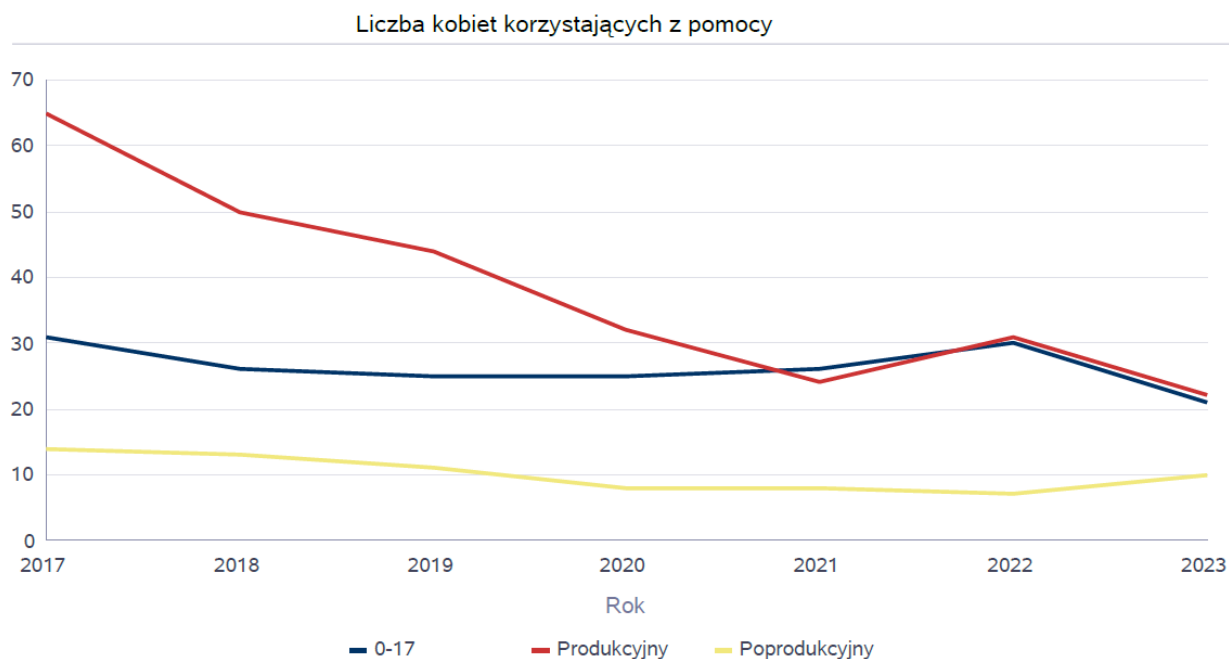
Rys. 9 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2017	146	361
2018	118	266
2019	130	281
2020	103	247
2021	115	227
2022	85	187
2023	91	193

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 10 Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

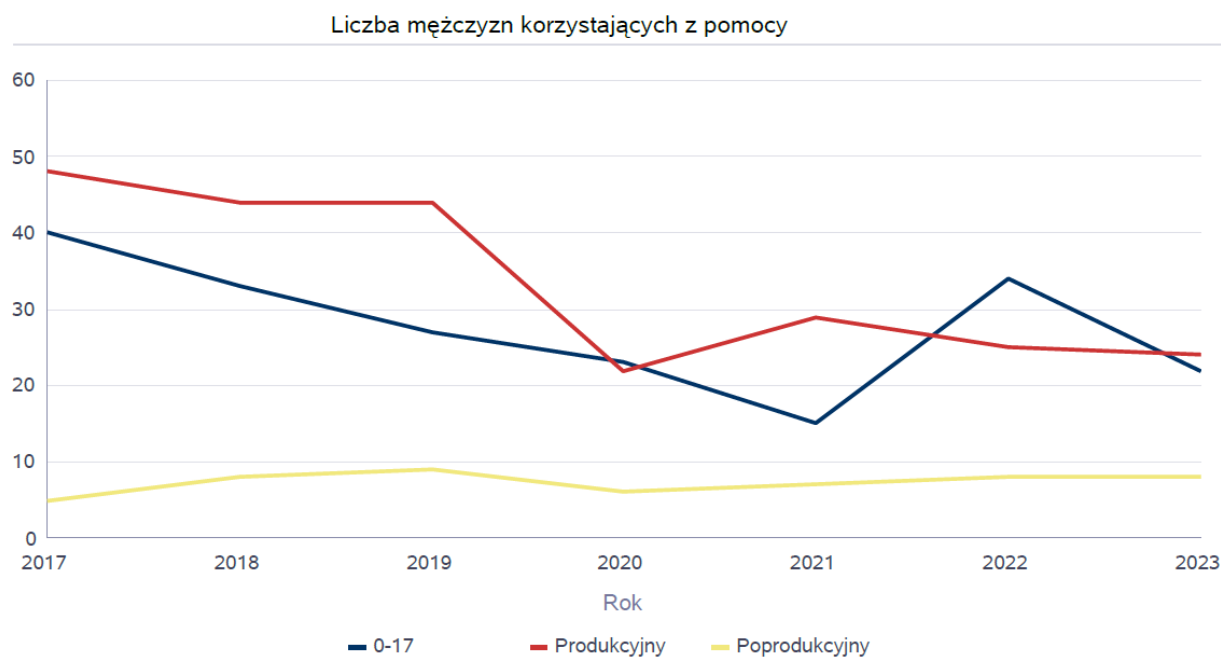
		Liczba kobiet korzystających z pomocy						
Poziom	Wiek	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woźniki	0-17	31	26	25	25	26	30	21
	Produkcyjny	65	50	44	32	24	31	22
	Poprodukcyjny	14	13	11	8	8	7	10
Powiat (średnia)	0-17	44	38	28	25	19	21	21
	Produkcyjny	77	66	56	54	42	45	35
	Poprodukcyjny	25	22	25	23	23	23	24
Województwo (średnia)	0-17	98	86	73	62	53	62	54
	Produkcyjny	229	190	166	152	136	136	116
	Poprodukcyjny	81	82	91	84	85	86	80

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 11 Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

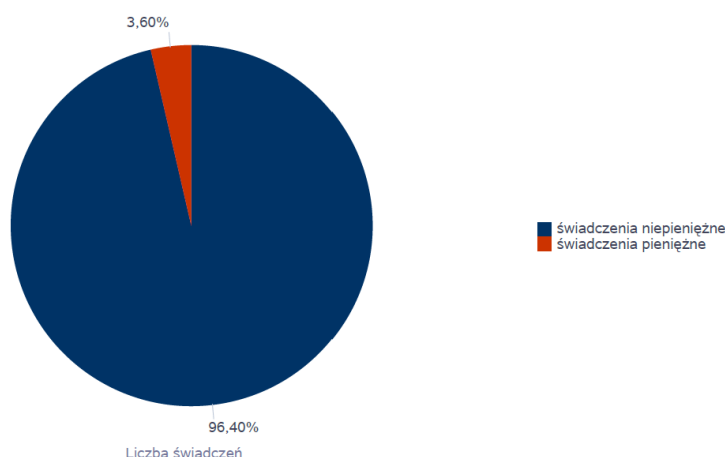
		Liczba mężczyzn korzystających z pomocy						
Poziom	Wiek	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woźniki	0-17	40	33	27	23	15	34	22
	Produkcyjny	48	44	44	22	29	25	24
	Poprodukcyjny	5	8	9	6	7	8	8
Powiat (średnia)	0-17	54	42	35	28	19	25	23
	Produkcyjny	84	71	65	65	58	53	50
	Poprodukcyjny	9	8	8	7	9	9	9
Województwo (średnia)	0-17	105	91	77	64	56	65	56
	Produkcyjny	238	206	191	183	172	157	149
	Poprodukcyjny	31	31	33	32	33	33	33

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 12 Liczba świadczeń z pomocy społecznej

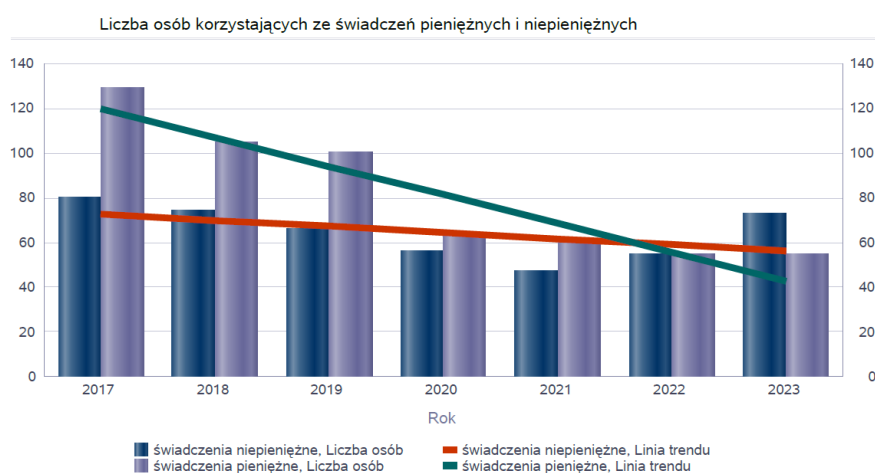
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	7 915
świadczenia pieniężne	296

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 13 Liczba osób korzystających ze świadczeń

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
świadczenia niepieniężne	80	74	66	56	47	55	73
świadczenia pieniężne	129	105	100	64	61	55	55

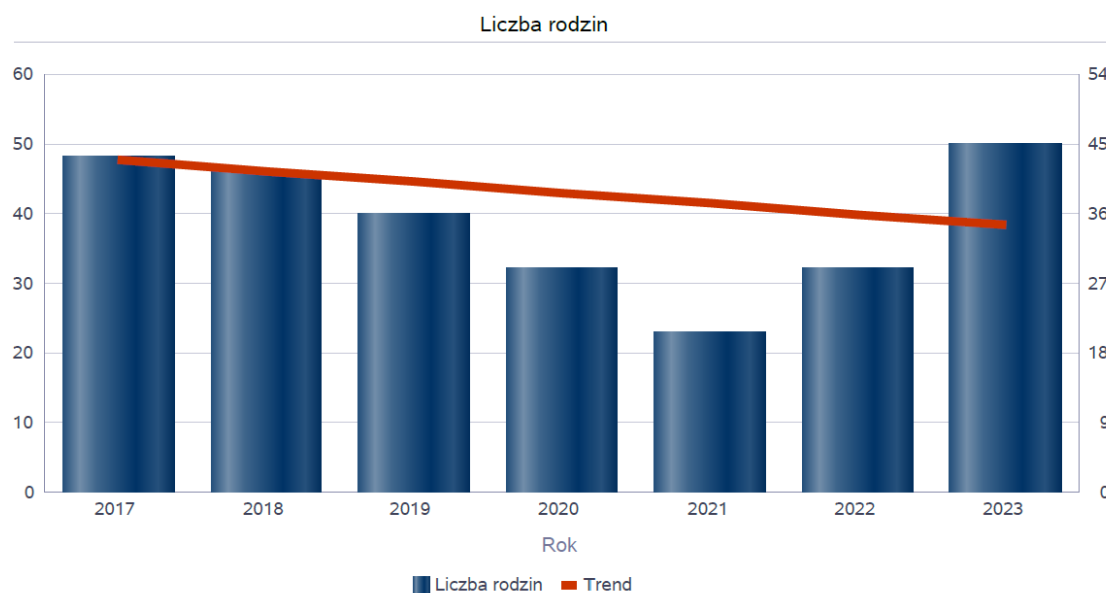

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 14 Liczba rodzin korzystających ze świadczeń

	Liczba rodzin						
Rodzaj świadczenia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
świadczenia niepieniężne	48	46	40	32	23	32	50
świadczenia pieniężne	121	99	92	58	59	54	46

świadczenia niepieniężne

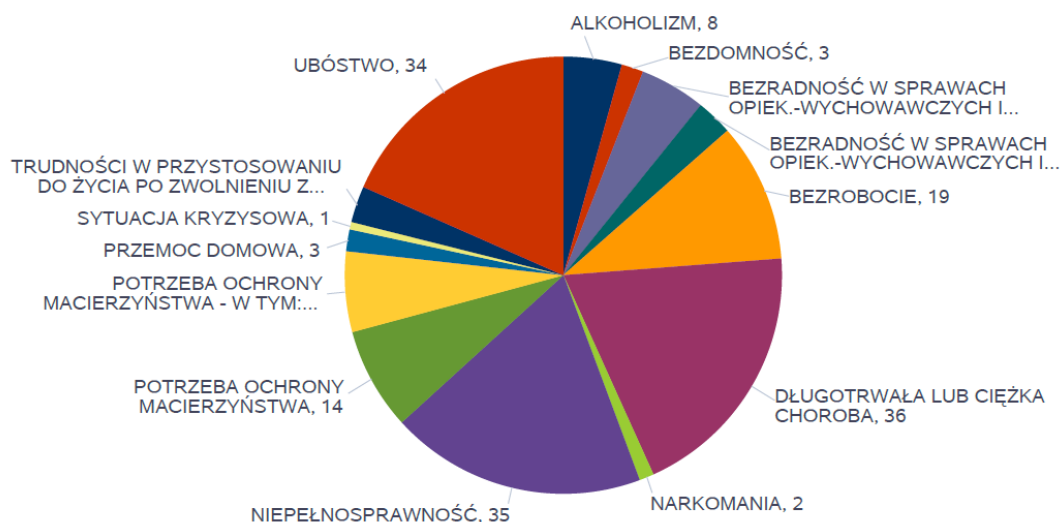

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 15 Powody udzielania pomocy rodzinom i wsparcia

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	36
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	35
UBÓSTWO	34
BEZROBOCIE	19
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	14
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	11
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	9
ALKOHOLIZM	8
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	5
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	5
BEZDOMNOŚĆ	3
PRZEMOC DOMOWA	3
NARKOMANIA	2
SYTUACJA KRYZYSOWA	1

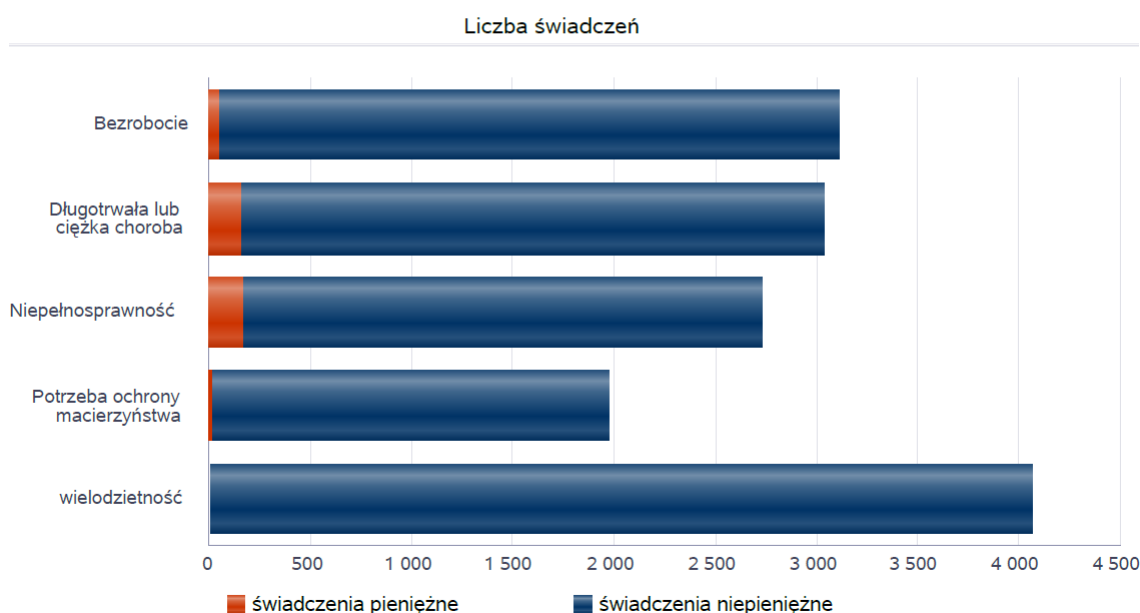
Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Rys. 16 Główne powody przyznania świadczeń w roku 2023

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
wielodzietność	4 069	4 063	6
Bezrobocie	3 116	3 069	47
Długotrwała lub ciężka choroba	3 040	2 881	159
Niepełnosprawność	2 731	2 558	173
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1 971	1 957	14

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych

Realizacja usług opiekuńczych

W roku 2023-2024 usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze nie były zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym.

Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze udzielane są w miejscu zamieszkania osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób. Usługi przyznawane są również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem, jak również zabezpieczają osoby w środowisku, obniżając ewentualne koszty związane z umieszczeniem w domach pomocy społecznej. Usługi są płatne – wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o Uchwałę Nr 127/XIV/2015 i 529/LIV/2024 Rady Gminy Woźniki z dnia 29.12.2015 i 29.04.2024 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze zapewniane w miejscu zamieszkania oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania z późniejszymi zmianami. Pełna cena 1 godziny usługi opiekuńczej wynosiła:

Usługi	2023	2024
Usługi opiekuńcze	27,03	34,65
Usługi specjalistyczne	nie było	40,00

Realizacja usług opiekuńczych

	2023	2024
Liczba osób objętych pomocą	9	9
Liczba zrealizowanych godzin	994	1136
Koszt zrealizowanych w 2023 roku usług	26.679	38.162

Rys. 17 Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2017	8
2018	11
2019	10
2020	7
2021	4
2022	5
2023	9
2024	9

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze stanowią pomoc skierowaną do tej samej grupy osób, co usługi opiekuńcze, przy czym są one dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób korzystających z usług i świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W Gminie nie realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi te dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób z nich korzystających – zakresy usług ustalane są na podstawie zaświadczeń lekarzy specjalistów i świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi są płatne - wysokość odpłatności uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby korzystającej z usług i ustalana w oparciu o przywołane rozporządzenie. Pełna cena 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wynosiła:

Usługi	2023	2024
Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	35,00	38,00

Rys. 17 Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Rok	Liczba osób
2017	1
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1
2023	1
2024	1

Źródło: dane uwzględnione w Ocenie zasobów pomocy społecznej za 2023 rok.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023

Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej udzielane są dzieciom do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych. Usługi asystenta mają na celu pomoc uczestnikom Programu w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. W szczególności mogą polegać na pomocy asystenta w: wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez

uczestnika miejsca, załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych, korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa), zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do lub z placówki oświatowej. Usługi były bezpłatne. Koszt 1 godziny usługi wynosił:

Usługi	2023	2024
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	40,00 brutto/brutto	50,00 brutto/brutto

Realizacja usług asystenta

	2023	2024
Liczba osób objętych pomocą	10	20
Liczba zrealizowanych godzin	4370	5459
Koszt związane z realizacją usług	177.182,76	280.501,83

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023

Usługi opieki wytchnieniowej udzielane są członkom rodzin lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego, zamieszkującym z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym. Usługi opieki wytchnieniowej mają za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponowały czasem, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw.

MGOPS w latach 2023 -2024 niebyło opieki wytchnieniowej

Świadczenie usług opieki wytchnieniowej odbywało się w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Usługi były bezpłatne. Koszt 1 godziny usługi wynosił 32,50 zł.

Na terenie gminy Woźniki nie funkcjonują następujące instytucje i organizacje:

- Ośrodki wsparcia
- Środowiskowe domy samopomocy
- Dienne domy pomocy
- Kluby samopomocy
- Schroniska dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi
- Ogrzewalnie i noclegownie
- Domy pomocy społecznej
- Mieszkania treningowe oraz wspomagane
- Warsztaty terapii zajęciowej
- Zakłady aktywności zawodowej
- Placówki wsparcia dziennego
- Placówki opiekuńczo – wychowawcze w tym typu rodzinnego
- Spółdzielnie socjalne.

Ilość mieszkańców gminy przebywających w domach pomocy społecznej oraz koszty gminy za DPS

	2023	2024
Ilość mieszkańców	5	5
Koszty gminy	137.801	166.044

ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej.

Na terenie gminy funkcjonuje:

1. **Centrum Usług Społecznych** - ul. Rynek 6, 42-289 Woźniki (do 31.12.2024 był to Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach)
2. **Centrum Integracji Społecznej** - ul. Koziegłowska 2, 42-289 Woźniki
Centrum Integracji Społecznej w Woźnikach to nowa instytucja działająca w formie jednostki budżetowej Gminy Woźniki, utworzona po to, by wspierać i aktywizować społecznie oraz zawodowo osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Centrum zostało powołane uchwałą Rady Miejskiej w Woźnikach w dn. 20 stycznia 2021 roku.

Centrum działa na podstawie ustawy z dn. 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym oraz statusu nadanego przez Wojewodę Śląskiego w dn. 1 lutego 2021 roku na okres 5 lat.

Powstanie Centrum było możliwe dzięki pozyskaniu dofinansowania na realizację projektu „Droga do niezależności i aktywności poprzez CIS Woźniki” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej: IX. Włączenie Społeczne, Działanie: 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.5. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizujemy program reintegracji zawodowej i społecznej poprzez:

- naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągnięcia własnych dochodów, przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą
- uczenie umiejętności zawodowych, przyuczenie do zawodu
- przekwalifikowanie, podwyższanie kwalifikacji zawodowych
- kształcenie umiejętności pozwalających na właściwe pełnienie ról społecznych i osiąganie wybranych pozycji społecznych
- uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

3. Organizacje pozarządowe

Wykaz organizacji pozarządowych

Organizacje zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym z siedzibą na terenie Gminy Woźniki:

- Ludowy Klub Sportowy ORZEŁ Psary - Babienica - KRS 10255 - Psary, ul. Szkolna 2,
- Miejski Ludowy Klub Sportowy w Woźnikach - KRS 22095 - Woźniki, ul. Florianek 4,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Babienicy - KRS 31736 - Babienica, ul. Główna 31,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kamieńskich Młynach - KRS 34359 - Kamieńskie Młyny, ul. Romanowska 5A,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Woźnikach - KRS 37168 - Woźniki, ul. Rynek 13,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Piasku - KRS 37584 - Piasek, ul. Strażacka 2,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kamienicy Śląskiej - KRS 44490 - Kamienica, ul. Lubliniecka 13A,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Ligocie Woźnickiej - KRS 56952 - Woźniki-Ligota, ul. K Miarki 10,

- Ludowy Klub Sportowy WARTA Kamieńskie Młyny - KRS 57983 - Kamieńskie Młyny, ul. Szkolna 14,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Kamieńskie Młyny - KRS 58034 - Kamieńskie Młyny, ul. Szkolna 10,
- Ochotnicza Straż Pożarna Psary - KRS 64939 - Psary, ul. Strażacka 1,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lubszy - KRS 168516 - Lubsza, ul. Plebiscytowa 2,
- Stowarzyszenie Właścicieli Domków Letniskowych w Śliwie - KRS 371605 - Woźniki, Osada Śliwa 17,
- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Lubszeckiej - KRS 527909 - Lubsza, Szkolna 1,
- Stowarzyszenie Społeczno - Sportowe HUMANE - KRS 551258 - Woźniki, ul. Rynek 5,
- Stowarzyszenie na Rzecz rozwoju Sołectwa Dyrdy - Sośnica - KRS 555946 - Woźniki-Dyrdy, ul. Piaskowa 15,
- YAQ Projekt - Pracownia Rozwoju Społecznego - KRS 576626 - Woźniki, Czarny Las 17,
- Stowarzyszenie Mieszkańców Ziemi Woźnickiej Przyjazna Gmina - KRS 783771 - Kamienica, ul. Lubliniecka 13a,
- Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Woźnikach - KRS 0000963072 - Woźniki, ul. Rynek 11.

Stowarzyszenia zarejestrowane w Rejestrze Starosty Lublinieckiego z siedzibą na terenie Gminy Woźniki:

- Uczniowski Klub Sportowy ORZEŁ - Nr UKS 12 - Psary, ul. Główna 37,
- Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej im. Józefa Lompy w Woźnikach - Nr UKS 16 - Woźniki, ul. Powstańców 7,
- Śląski Klub Karate i Kich-Boxingu - Nr KS 55 - Lubsza, ul. Lompy 5,
- Stowarzyszenie Zwykłe GIRLANDA - Nr 2 - Piasek, ul. Powstańców 7,
- Stowarzyszenie Zwykłe Kulturalni - Nr 4 - Woźniki, ul. Koziegłowska 2,

- Stowarzyszenie Miłośników Kowalstwa im. Walentego Rożdżeńskiego - Nr 5 - Woźniki, ul. Głazówka 10,
- Uczniowski Klub Sportowy MŁYNY - Nr UKS 16 - Kamieńskie Młyny, ul. Szkolna 10,
- Stowarzyszenie Miłośników Gry na Instrumentach Dętych "AleGro" - nr 13 - Kamienica, ul. Podgórna 3,
- Stowarzyszenie Pszczelarzy w Woźnikach - nr 14 - Woźniki, ul. Górna 5,
- Stowarzyszenie Zwycię "Granica" - nr 15 - Niwy 4, 42-283 Boronów.

Koła Gospodyń Wiejskich- rejestr Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Piasku - nr 2407080002 - ul. Strażacka 2, 42-287 Piasek,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kamieńskich Młynach - nr 2407080001 - ul. Szkolna 10, 42-287 Kamieńskie Młyny,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Babienicy - nr 2407080004 - ul. Główna 31, 42-287 Babienica,
- Koło Gospodyń Wiejskich GOSPODARNE w Kamienicy - nr 2407080003 - ul. Lubliniecka 13A, 42-287 Kamienica,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Ligocie Woźnickiej - nr 2407080005 - ul. Karola Miarki 10, 42-289 Woźniki,
- Koło Gospodyń Wiejskich Frelki w Lubszy - nr 2407080006 - ul. Plebiscytowa 2, 42-287 Lubsza,
- Koło Gospodyń Wiejskich "Przebojowe" w Psarach - nr 2407080007 - ul. Główna 89, 42-287 Psary.

Pozostałe organizacje działające na terenie Gminy Woźniki:

- Koło Łowieckie CIETRZEW Szopienice - Rejestr Kół Łowieckich poz. 22 - Katowice, Nosakowskiego 5/2,

- Koło Łowieckie KNIEJA Katowice - Rejestr Kół Łowieckich poz. 9 - Siemianowice Śląskie, Zwycięstwa 2,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, KRS 109984 - Warszawa, Al Jerozolimskie 30, koło Woźniki,
- Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Okręg Częstochowa - KRS 241493 - Częstochowa, Cisowa 43,
- Koło Kamienica,
- Koło Psary,
- Koło Woźniki,
- Polski Związek Wędkarski Okręg Częstochowa - KRS 92297 - Częstochowa, AL Wolności 81/10,
- Koło JAŻ Woźniki.

Na terenie gminy Woźniki nie funkcjonują następujące instytucje i organizacje:

- Ośrodki wsparcia
- Środowiskowe domy samopomocy
- Dzielne domy pomocy
- Kluby samopomocy
- Schroniska dla osób bezdomnych i schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi
- Ogrzewalnie i noclegownie
- Domy pomocy społecznej
- Mieszkania treningowe oraz wspomagane
- Warsztaty terapii zajęciowej
- Zakłady aktywności zawodowej
- Placówki wsparcia dziennego
- Placówki opiekuńczo – wychowawcze w tym typu rodzinnego
- Spółdzielnie socjalne.

Wsparcie rodzin

W zależności od zdiagnozowanych potrzeb oraz sytuacji rodzinnej, bytowej i materialnej, rodziny miały możliwość skorzystania z różnorodnych form wsparcia.

Pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” jest formą wsparcia niepieniężnego z systemu pomocy społecznej w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania. Zgodnie z treścią Uchwały nr 14 Rady Ministrów z dnia 15.10.2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 program zapewniał pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji.

Tab. Pomoc w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” (2020-2022)

Lata	2020	2021	2022
Liczba dzieci objętych programem	49	43	45
Liczba posiłków	3163	4030	4900

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Istotnym elementem w procesie wspierania rodzin jest system świadczeń rodzinnych, wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Liczbę udzielonych świadczeń w latach 2020-2022 obrazuje poniższa tabela.

Tab. Liczba świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych przyznanych przez MGOPS w latach 2020-2022

ROK	Świadczenia rodzinne		Świadczenia wychowawcze		Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota
2020	5687	665 861,35zł	19 461	9 683 233,58zł	221	92 550,00zł
2021	4597	541 948,41zł	19 679	9 792 065,25zł	248	107 153,87zł
2022	4380	514 662,40zł	8 243	4 109 027,90zł	210	91 413,10 zł

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

W powyższej tabeli zauważalny jest spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, co spowodowane zostało niespełnieniem warunków ich uzyskania w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego i ogólnym spadkiem liczby osób ubiegających się o to świadczenie. Ważną rolę pełni też świadczenie wychowawcze. W latach 2020 i 2021 liczba wypłaconych świadczeń utrzymywała się na stałym poziomie. Dopiero w roku 2022 liczba wypłaconych świadczeń uległa zdecydowanemu obniżeniu w związku z przejściem od stycznia świadczeń przez ZUS.

Stypendium szkolne jest formą wsparcia kierowaną do dzieci pochodzących z rodzin ubogich lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, służącą zmniejszaniu różnic w dostępie do edukacji. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie występują: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło w rodzinie zdarzenie losowe.

Tab. Liczba uczniów oraz liczba świadczeń wraz z kwotami wypłaconego stypendium szkolnego w latach 2020-2022

	Stypendium szkolne		
	2020	2021	2022
Liczba uczniów	26	15	16
Kwota wypłaconych świadczeń	15 378,72 zł 74 świadczenia	14 529,09 zł 72 świadczenia	12 013,08 zł 60 świadczeń

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Karta Dużej Rodziny, to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+, zarówno w instytucjach publicznych, jak i w prywatnych firmach. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie karty ułatwia zatem dużym rodzinom dostęp do rekreacji i obniża koszty życia codziennego. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom, którzy wychowują lub wychowywali co najmniej troje dzieci. W latach 2020-2022 MGOPS wydał następującą liczbą kart, co obrazuje poniższa tabela.

Tab. Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny w latach 2020-2022

	ROK		
	2020	2021	2022
Liczba przyjętych wniosków	26	17	124
Liczba wydanych kart (osoby dorosłe)	46	31	206
Liczba wydanych kart (dzieci)	31	21	33

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Zapis zawarty w powyższej tabeli wskazuje, że liczba wydanych kart w roku 2021 uległa niewielkiemu obniżeniu, natomiast w roku 2022 znacznemu zwiększeniu. Powodem może być uzyskanie przez posiadaczy Karty Dużej Rodziny prawa do ulgi na prąd, a mianowicie wyższego limitu na tańszy prąd.

Kolejną formą pomocy jest realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (POPŻ). Ze wsparcia żywnościowego Banków żywności korzystają rodziny wielodzietne, osoby bezrobotne, bezdomne, niepełnosprawne, wychodzące z nałogów i wiele innych, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Wsparcie żywnościowe realizowane jest w formie paczek żywnościowych.

Tab. Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa przez MGOPS w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Liczba rodzin zakwalifikowanych do POPŻ	110 (295 osób w rodzinach)	99 (253 osoby w rodzinach)	108 (274 osoby w rodzinach)
Łączna liczba wydanych paczek żywnościowych	1431	1259	545
Tonaż wydanych produktów	22 388,96 kg	15 674,05 kg	2013,90 kg 80,85kg (ob. Ukrainy)
Wartość wydanych produktów	97 805,48 zł	75 304,18 zł	12 746,07 zł

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

W latach 2020-2022 utrzymuje się liczba rodzin zakwalifikowanych do POPŻ, zmniejszeniu uległa liczba wydanych paczek żywnościowych a co za tym idzie, również tonaż przyjętych i wydanych artykułów. Powodem może być powstała pandemia COVID a także konflikt zbrojny toczący się na Ukrainie.

Formą wsparcia rodzin jest również program „Za życiem”, którego celem jest wsparcie kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, a także dzieci u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne niepełnosprawności lub nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu. MGOPS

w Woźnikach w latach 2020-2022 wypłacił następującą liczbę świadczeń, co przedstawia poniższa tabela.

Tab. 9 Realizacja świadczeń w ramach programu „Za życiem” w latach 2020-2022

	2020	2021	2022
Liczba wypłaconych świadczeń	2	1	1

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

W ramach programu „Za życiem” żadna z rodzin nie skorzystała z możliwości wsparcia w formie asystenta rodziny.

W systemie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej ważną rolę odgrywa asystent rodziny. Praca asystenta dotyczy także współpracy z rodziną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej. Asystent rodziny pełni rolę pomocnika, mediatora, doradcy. Wspiera i aktywizuje rodzinę, podejmuje wraz z rodziną działania zmierzające do zmiany (poprawy) stosunków rodzinnych, do budowania pozytywnej motywacji do zmian, a także poczucia własnej sprawczości czy też możliwości wpływu na swoje życie. Towarzyszy rodzinie w poszukiwaniu rozwiązań z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Praca z asystentem ma na celu poprawę funkcjonowania rodziny, a w końcowym rezultacie powrotu dzieci do środowiska rodzinnego.

Tab. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta w latach 2020-2022

Rok	Liczba rodzin i osób w rodzinach	Liczba dzieci w rodzinach
2020	12 rodzin – 57 osób	38 dzieci
2021	11 rodzin – 52 osoby	32 dzieci
2022	8 rodzin – 32 osoby	18 dzieci

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Jak wynika z danych tabeli, zmniejsza się liczba rodzin i osób wymagających objęcia wsparciem asystenta rodziny. Asystent rodziny zakończył współpracę z rodzinami w poprzednich latach z uwagi na osiągnięcie celów, zmianę miejsca zamieszkania danej rodziny, pisemną rezygnację z objęcia wsparciem asystenta, a także osiągnięcie pełnoletności podopiecznych w rodzinie.

Główną przyczyną ograniczenia władzy rodzicielskiej oraz umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej jest nienależyte wykonywanie władzy rodzicielskiej, zagrażające dobru dziecka. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, rodzinny dom dziecka oraz rodziny pomocowe. Na podstawie orzeczenia sądu, dziecko może zostać umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej lub w rodzinie zastępczej. Te rodzaje pieczy zastępczej zapewniają dziecku całodobową opiekę, wychowanie, zaspakajają niezbędne potrzeby, w tym emocjonalne, zdrowotne, rozwojowe, bytowe, społeczne, religijne. MGOPS w Woźnikach w latach 2020-2022 ponosił koszty pobytu dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz w rodzinie zastępczej.

Tab. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2020-2022

	ROK		
	2020	2021	2022
Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	2	2
Liczba dzieci przebywających w rodzinie zastępczej	5	4	1
Koszty poniesione za pobyt dzieci w pieczy zastępczej (50%)	80 618,50 zł	74 652,49 zł	55 896, 78 zł

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest stosunkowo niewielka i utrzymuje się na stałym poziomie, natomiast maleje liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej.

W ramach działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje również Zespół Interdyscyplinarny. Do zespołu powołanych jest zostało dwóch funkcjonariuszy policji, czterech pracowników socjalnych, jeden przedstawiciel służby zdrowia, dwóch przedstawicieli kuratorskiej służby sądowej, osiem osób będących przedstawicielami oświaty oraz przedstawiciel Gminnej Komisji Alkoholowej w Woźnikach. Zespół interdyscyplinarny to grupa ludzi o różnych umiejętnościach oraz doświadczeniu, których łączy wspólny cel – rozwiązywanie problemu przemocy w konkretnych rodzinach.

Tab. Ilość osób dotkniętych przemocą w rodzinie w latach 2020-2022

	Rok		
	2020	2021	2022
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	35	37	46
Liczba kobiet	14	26	18
Liczba mężczyzn	2	2	2
Liczba dzieci	19	9	26

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Tabela wskazuje, że z każdym rokiem rośnie liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym głównie kobiet i dzieci, natomiast liczba mężczyzn pozostaje na niezmiennym poziomie.

Osoby zmagające się z przemocą w rodzinie mogą skorzystać z pomocy w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. W analizowanym okresie liczbę osób objętych pomocą w formie poradnictwa ukazuje tabela.

Tab. Liczba osób korzystających z poszczególnych form wsparcia

Liczba osób objętych pomocą w formie wsparcia	Rok		
	2020	2021	2022
Psychologicznego	8	28	24
Pedagogicznego	0	3	13

Prawnego	0	0	2
Medycznego	4	2	4
Socjalnego	1	6	1
Zawodowego i rodzinnego	7	3	7

Źródło danych: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Procedura „Niebieskiej Karty”

Procedurę „Niebieskiej Karty” rozpoczyna ta osoba, która jako pierwsza powzięła informację o podejrzeniu zaistnienia przemocy w rodzinie, zatem często taką osobą jest funkcjonariusz policji. W trakcie interwencji domowej lub na dyżurze w komisariacie policji jako pierwszy ma kontakt z osobą doznającą przemocy lub osobą chcącą złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się w danej rodzinie. Komisariat policji w Woźnikach w latach 2020-2022 realizował wspomnianą wyżej procedurę.

Tab. Liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy policji w Woźnikach.

Dane/Rok	2020	2021	2022
Liczba wszczętych procedur	12	15	13
Liczba zakończonych procedur	11	10	5
Nieletni dotknięci przemocą	1	1	0
Dorośli dotknięci przemocą	12	15	13

Źródło danych: Komisariat Policji w Woźnikach (od 1.01.2025 CUS w Woźnikach).

Komisariat Policji oraz Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach posiadają największy udział w uruchamianiu procedury „Niebieska Karta”. Należy podkreślić, że policyjne dane nie odzwierciedlają w pełni skali zjawiska przemocy. Zdarza się, że do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Woźnikach trafiają osoby, których problem ten dotyczy, a które nigdy nie wzywały na interwencję policji i nie informowały dzielnicowych o istniejącej sytuacji. Pracownicy MGOPS w ramach pracy środowiskowej mają możliwość zdiagnozowania sytuacji i podjęcia interwencji w przypadku wystąpienia przemocy.

Kultura i rekreacja¹⁰

Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w 2022 roku w gminie Woźniki: 1 (publiczne: 1, prywatne: 0), w tym obiekty przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami poruszających się na wózkach inwalidzkich: 0. W gminie Woźniki 1 instytucja posiada sale widowiskowe, w których znajduje się 220 standardowych miejsc dla widzów.

1

Ośrodek Kultury w gminie Woźniki - Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury w Woźnikach

Imprezy organizowane przez jednostki w 2022 roku oraz liczba uczestników:

- ❖ imprezy ogółem: 167 (uczestnicy: 5 238)
- ❖ seanse filmowe: 4 (uczestnicy: 60)
- ❖ wystawy: 12 (uczestnicy: 58)
- ❖ koncerty: 28 (uczestnicy: 600)
- ❖ prelekcje, spotkania, wykłady: 14 (uczestnicy: 140)

¹⁰ GUS, 31.XII.2022.

- ❖ imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne: 9 (uczestnicy: 3 600)
- ❖ konkursy: 8 (uczestnicy: 65)
- ❖ pokazy teatralne: 4 (uczestnicy: 200)
- ❖ konferencje: 2 (uczestnicy: 105)
- ❖ interdyscyplinarne: 18 (uczestnicy: 50)
- ❖ warsztaty: 68 (uczestnicy: 360)

Według danych z 2022 w gminie Woźniki działały 3 biblioteki i filie (jedna biblioteka centralna i dwie filie) publiczne posiadające księgozbiór liczący 36 608 wolumenów. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 5 pracowników. Dla porównania w 2008 roku działały 3 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 38 826 wolumenów.

Komputeryzacja bibliotek publicznych w 2022 roku:

- ❖ komputery użytkowane w bibliotece ogółem: 6
- ❖ dostępne dla czytelników: 6
- ❖ komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników: 6
- ❖ biblioteki, które umożliwiają korzystanie z Internetu bezprzewodowego: 2

BADANIA SONDAŻOWE

Istotą badania było poznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród mieszkańców gminy Woźniki oraz przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne. Włączanie w proces diagnozy przedstawicieli różnych środowisk umożliwia przyglądanie się potrzebom w zakresie usług społecznych i potencjałom służącym ich zaspokajaniu z różnych perspektyw.

Badania przeprowadzono metodą ankietową CAVI i PAPI. W wykorzystanej metodzie badań ilościowych wykorzystano sondaże kwestionariuszowe. Były to badania na grupie 274 mieszkańców z uwzględnieniem różnych grup społecznych, wiekowych zawodowych, i ze względu na płeć oraz przedstawiciele instytucji gminnych z zakresu pomocy społecznej czy edukacji, NGO/PES świadczących usługi społeczne na rzecz mieszkańców gminy Woźniki.

Zastosowano ankietę:

- CAVI – ankietą przeprowadzona drogą internetową – **165 ankiet**
- PAPI – ankietą papierowa – **109 ankiet**

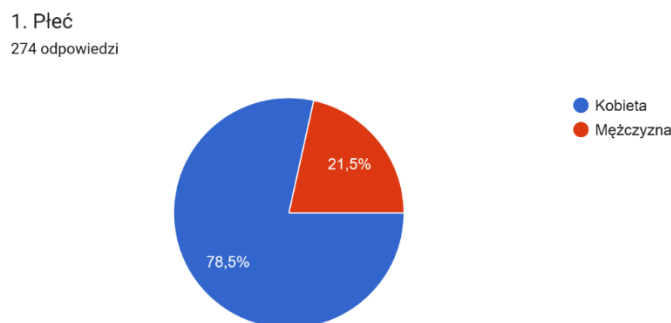
Kwestionariusz ankiety skierowany do osób dorosłych składający się z nie więcej niż 20 pytań, w tym 1 pytanie otwarte, plus metryczka.

Metryczka ankiet

Podliczono 274 ankiety – stan 2025.02.16

W badaniu wzięło udział 274 respondentów, z czego znaczną większość, bo 78,5%, stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni stanowili 21,5% uczestników (wykres 1).

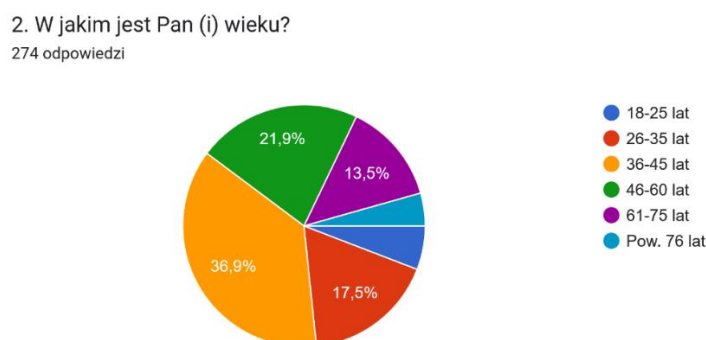
Wykres 1 – Płeć respondentów

Źródło: badania własne.

Najliczniejsze grupy respondentów to osoby w wieku: 36-45 lat (36,9%), 46-60 lat (21,9%), 26-35 lat (17,5%) oraz 61-75 lat (13,5%). Mniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 18-25 lat oraz powyżej 76 r.ż. Zauważyć można dość zróżnicowany wiek osób biorących udział w badaniu (wykres 2).

Wykres 2 - Wiek respondentów

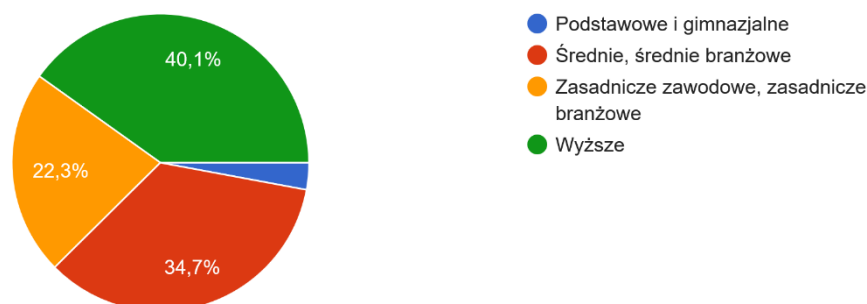

Źródło: badania własne.

Największa grupa badanych posiadała wykształcenie wyższe (nieco ponad 40%), natomiast drugą co do wielkości grupą były osoby z wykształceniem średnim lub średnim branżowym (34,7%), kolejno z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub zasadniczym branżowym (22,3%). Zdecydowanie mniejszy odsetek stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (wykres 3).

Wykres 3 - Poziom wykształcenia badanych

3. Wykształcenie (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)
274 odpowiedzi

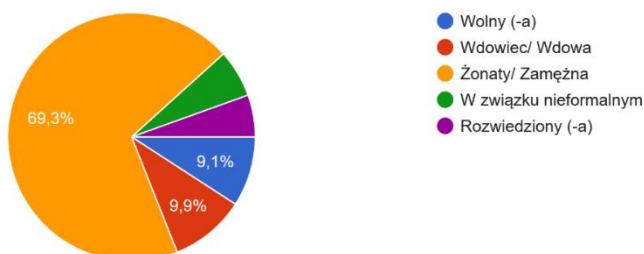

Źródło: badania własne.

Wśród badanych największa grupa to osoby będące w związku małżeńskim (blisko 70%). Osoby owdowiałe stanowiły blisko 10%, natomiast osoby samotne (wolne) stanowiły – 9,1%. Najmniejszą grupę stanowiły osoby będące w związkach nieformalnych oraz rozwiedzione. Zebrane dane pokazały, że większość ankietowanych żyje w stałych związkach formalnych, a odsetek osób rozwiedzionych czy w związkach nieformalnych jest relatywnie niższy.

Wykres 4 – Stan cywilny badanych

4. Stan cywilny (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)
274 odpowiedzi

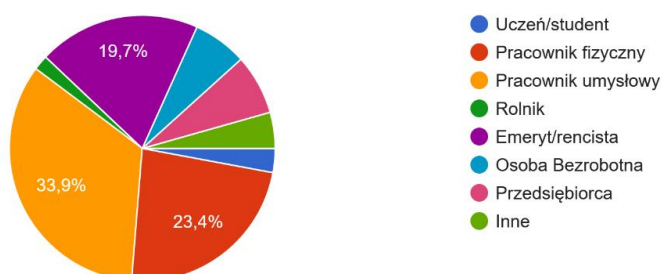

Źródło: badania własne.

W badaniach wzięto pod uwagę również status zawodowy respondentów. Największą grupę stanowili pracownicy umysłowi (blisko 34%), kolejno pracownicy fizyczni (23,4%) oraz emeryci i renciści (19,7%).

Wykres 5 – Status zawodowy badanych

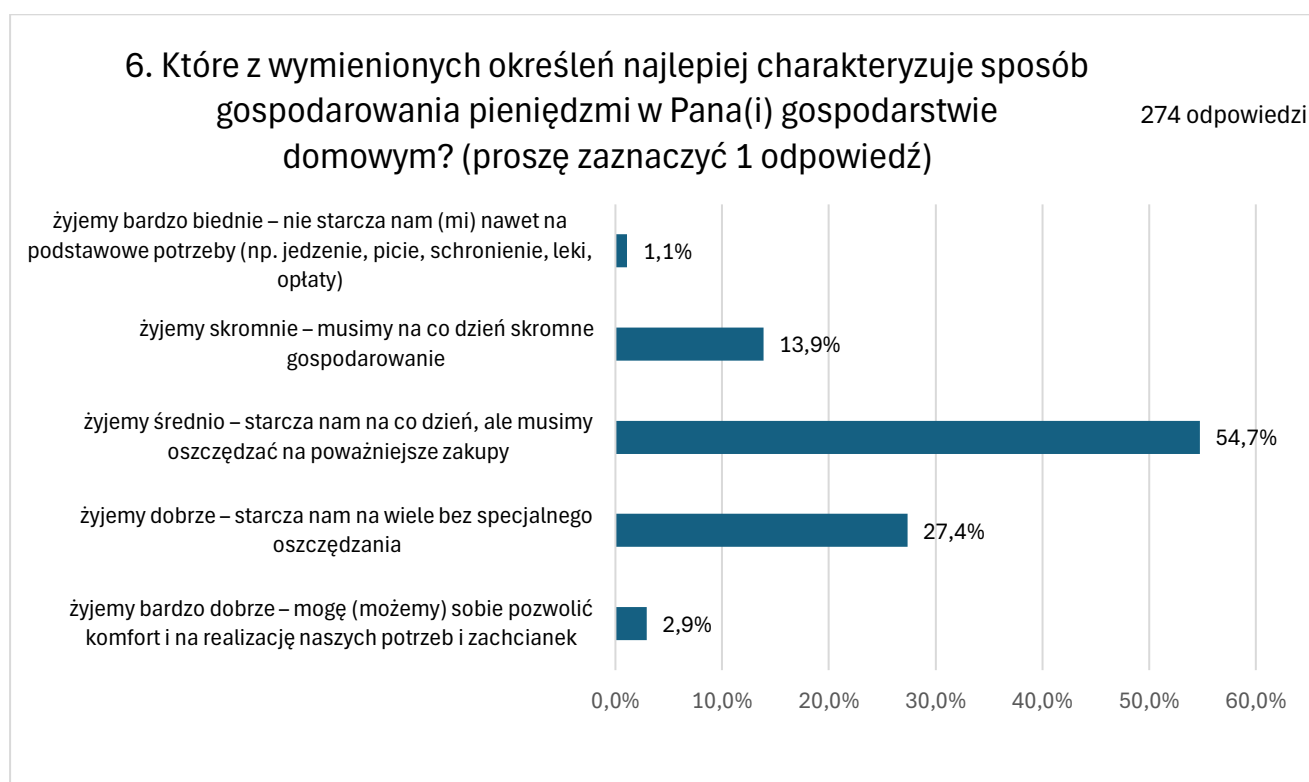
5. Status zawodowy (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)
274 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Ponad połowa respondentów ocenia swoją sytuację finansową jako średnią (54,7%) oraz dobrą (27,4%). Niewielki odsetek (13,9%) deklaruje, że żyje skromnie i musi oszczędzać na co dzień. Blisko 3% respondentów ocenia swoją sytuację finansową jako bardzo dobrą. Natomiast 1,1% badanych przyznaje, że nie wystarcza im na podstawowe potrzeby. Sposób zarządzania finansami w gospodarstwie domowym wyznacza możliwości funkcjonowania w środowisku, a w związku tym również możliwości korzystania z usług społecznych – co znacząco wpływa na jakość życia.

Wykres 6 – Sytuacja finansowa badanych

Źródło: badania własne.

Ogólny obraz sytuacji społeczno-demograficznej respondentów (274 osoby) wskazuje, iż zdecydowaną większość, bo 78,5% stanowiły kobiety. Najlicniejsza grupa wiekowa to przedział 36-60 lat – blisko 59% respondentów. Głównie byli to pracownicy umysłowi (43%) z wyższym wykształceniem (nieco ponad 40%). Prawie 70% osób

pozostaje w związkach małżeńskich, a blisko 55% osób deklaruje swoją sytuację finansową jako średnią (starcza na co dzień, ale muszą oszczędzać).

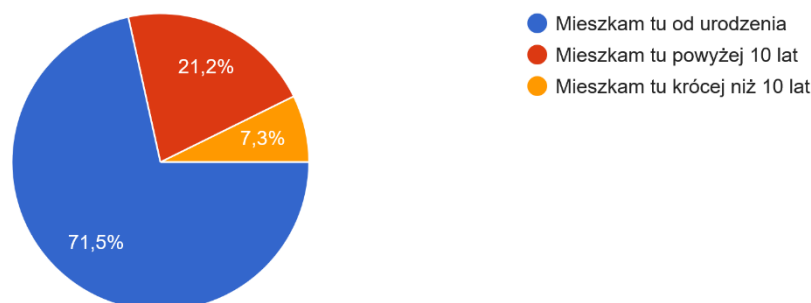
Informacje ogólne

Największą grupę badanych stanowiły osoby, które zamieszkują gminę Woźniki od urodzenia (71,5%), ponad 20% stanowiły osoby, które mieszkają w Woźnikach ponad 10 lat a niewiele ponad 7% mieszka tu krócej niż 10 lat.

Wykres 7 – Zamieszkiwanie w gminie Woźniki

1. Od jak dawna zamieszkuje Pan(i) gminę Woźniki?

274 odpowiedzi

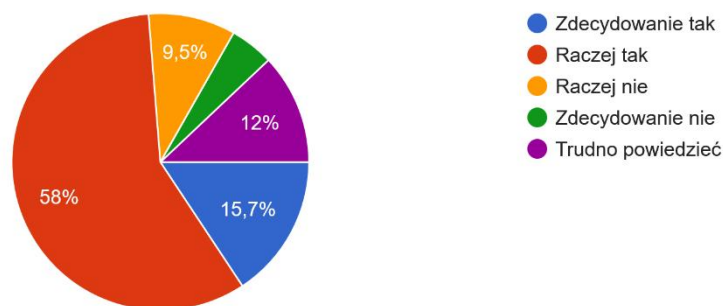
Źródło: badania własne.

Blisko 74% osób uważa, że Woźniki są dobrym miejscem do życia (zdecydowanie tak, raczej tak). Są zadowoleni i nie zamierzają zmieniać miejsca zamieszkania.

Wykres 8 – Ocena gminy Woźniki jako miejsca do życia

2. Czy uważa Pani/Pana, że gmina Woźniki jest dobrym miejscem do życia?

274 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

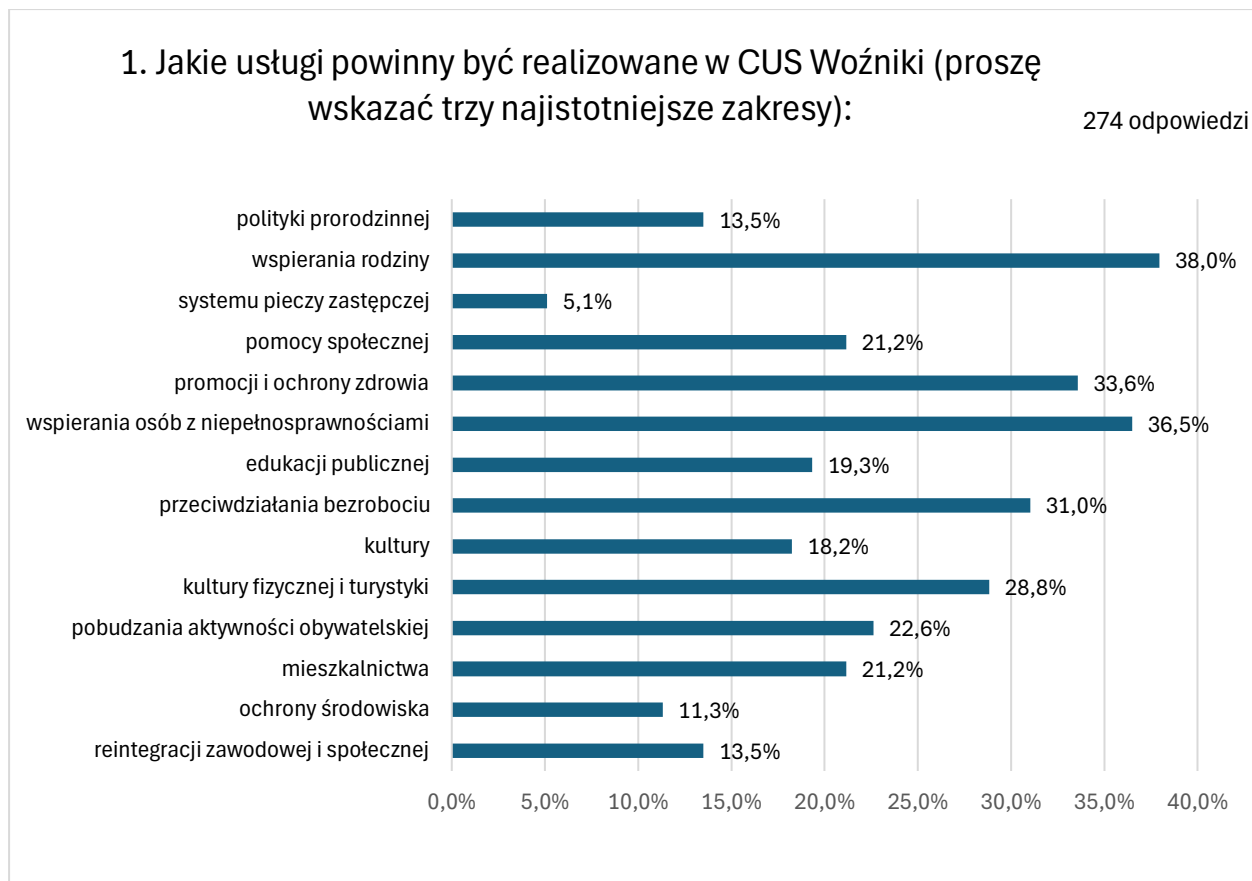
Usługi społeczne

Respondenci wskazali, iż wśród usług, które powinny być realizowane w CUS Woźniki powinny się znaleźć przede wszystkim usługi z zakresu:

1. Wspierania rodziny,
2. Wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
3. Promocji i ochrony zdrowia,
4. Przeciwdziałania bezrobociu,
5. Kultury fizycznej i turystyki,
6. Pobudzania aktywności obywatelskiej,
7. Mieszkalnictwa,
8. Pomocy społecznej.

Wg. respondentów są to priorytety w działalności powstającego Centrum Usług Społecznych w Woźnikach.

Wykres 9 – Usługi, które powinny być realizowane w CUS Woźniki

Źródło: badania własne.

Osoby biorące udział w badaniach ilościowych wskazały również usługi, które wg. nich dodatkowo powinny się znaleźć w katalogu usług w minie. Wskazano m.in. na:

- Skuteczną pomoc w rodzinach z uzależnieniami,
- Wspieranie opiekunów osób z niepełnosprawnościami,
- Usługi rehabilitacyjne i sportowe,
- Edukacji publicznej,
- Rozwój dla dzieci i młodzieży oraz ich wspierania,

- Zajęć integracji sensorycznej ogólnodostępnej, nie tylko dla uczniów szkoły podstawowej w Woźnikach,
- Wsparcie dla osób starszych w dotarciu do urzędów w powiecie,
- Samoobrony,
- Możliwości spędzania wolnego czasu (niewykorzystany potencjał MGOK, za małą liczbą koncertów, seansów filmowych, imprez tematycznych),
- Informacji o wszystkich prawach (możliwościach), które mi przysługują w danej sytuacji życiowej,
- Komunikacja internetowa,
- Brakuje hulajnóg elektrycznych do wypożyczania,
- Gastronomicznych, rozrywkowych, promocyjnych, sportowych,
- Zajęciem się wykluczeniem komunikacyjnym,
- "Więcej zajęć w MGOK dla dzieci i młodzieży. Dom Kultury piękny ale nic się w nim nie dzieje! ",
- Pomoc rodzinom z dziećmi w spektrum autyzmu,
- Usługi krawieckie,
- Pomoc doraźna dla osób starszych,
- Kursy doszkalające,
- Wspomaganie rozwoju dzieci, wczesne wspomaganie,
- Pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

- Powinno być miejsce na rozwój organizacji pozarządowych takie jak jest w większych miastach - tj. lokacja.
- Więcej żłobków, przedszkoli, lekarzy specjalistów, ośrodków fitness, tańca towarzyskiego, basenu, zajęć pozalekcyjnych dla dzieci, transportu publicznego wieczorami i w weekendy oraz święta, siłowni pod chmurą, placów zabaw, asfaltowych ścieżek rowerowych, kawiarni, klubów, kina, restauracji, szkół średnich i wielu innych,
- Brak kawiarni, sklepu przemysłowego, brak dostępu do lekarzy specjalistów, Brak kąpieliska,
- Brak możliwości spędzania czasu poza domem, aby pójść do kawiarni czy restauracji (wielokrotnie wskazywane),
- Dostęp do opieki medycznej, w szczególności opieka pediatryczna,
- Profilaktyka w zakresie uzależnień, wsparcie osób z nałogami,
- "Więcej ofert pracy w Gminie,
- Brak jakiegokolwiek oferty dla dzieci w wieku do 3 lat i rodzin z dziećmi,
- Integracja międzypokoleniowa,
- Usługi opiekuńcze,
- Bezpieczeństwa,
- Rekreacja (wielokrotnie wskazywana),
- Basen (wielokrotnie wskazywany),
- Zmiany dyrekcji w ośrodku zdrowia ! Oraz zwiększenie możliwości dostępu do szerszej specjalizacji medycznej.

- Dostępna pomoc prawna (wielokrotnie wskazywana),
- Kształcenie językowe dla dorosłych,
- Brak integracji pomiędzy poszczególnymi miejscowościami a miastem Woźniki....w szczególności w przypadku dzieci i młodzieży,
- Wspieranie młodzieży w trudnych sytuacjach,
- Brak myjni samochodowej,
- Zajęć z informatyki dla osób starszych, pozaszkolnej nauki języków obcych,
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz doraźna pomoc osobom starszym i chorym tzw. "przedszkole dla seniorów i chorych", (by w niektórych wypadkach móc odciążyć najbliższą rodzinę),
- Doinwestowanie istniejących placówek edukacyjnych - szkół, aby mogły w pełni wykorzystać swój potencjał,
- Wolontariat,
- Propagowanie Chrześcijaństwa,
- Poradnia Psychologiczne, psycholog dla dzieci i młodzieży,
- Ścieżki rowerowe,
- Aquapark, sale zabaw, park trampolin,
- Zajęcia sportowe,
- Brak wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami,
- Kina,
- Rekreacyjnych na świeżym powietrzu,

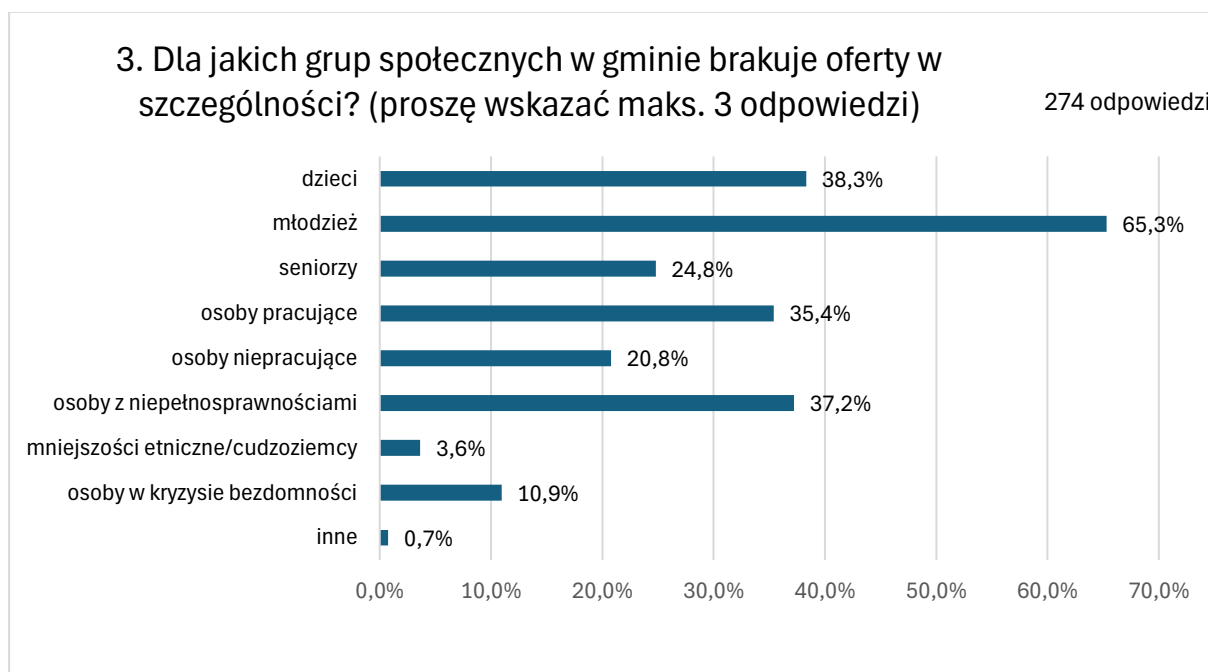

- Aktywności dla dzieci i imprez kulturalnych,
- Gastronomia,
- Brak pracy dla osób z niepełnosprawnościami,
- Promocja dziedzictwa ,
- Pomoc finansową dla mam/ojców samotnie wychowujących dzieci,
- Bezpłatny okulista,
- Promowanie zwiększenia rozwoju przemysłowego,
- Zajęcia dodatkowe dla dzieci z orzeczeniami np WWR, zajęcia SI,
- Dostęp do rehabilitacji,
- Linia kolejowa,
- WC w centrum miasta,
- Pobudzania świadomości wyborczej,
- Brak bloków mieszkalnych.

Cześć respondentów, iż wymienione we wcześniejszym pytaniu usługi są wyczerpujące, niczego nie brakuje, wszystko co jest potrzebne znajduje się w Gminie Woźniki.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące grup społecznych, dla których w gminie brakuje oferty, respondenci najczęściej wskazywali **młodzież (65,3%)** oraz **dzieci (38,3%)**, **osoby z niepełnosprawnościami (37,2%)** oraz **osoby pracujące, zwłaszcza młode wchodzące na rynek pracy (35,4%)**. Istotny odsetek odpowiedzi dotyczył również **seniorów (24,8%)**, oraz **osób niepracujących (20,8%)**. Wskazano również na osoby w kryzysie bezdomności oraz mniejszości etniczne i cudzoziemców. Wyniki sugerują, że potrzeby dotyczące wsparcia społecznego są największe wśród młodzieży oraz osób doświadczających trudności życiowych, takich jak niepełnosprawność, samotność czy problemy ekonomiczne.

Wykres 10 – Grupy osób, dla których brakuje oferty w gminie Woźniki

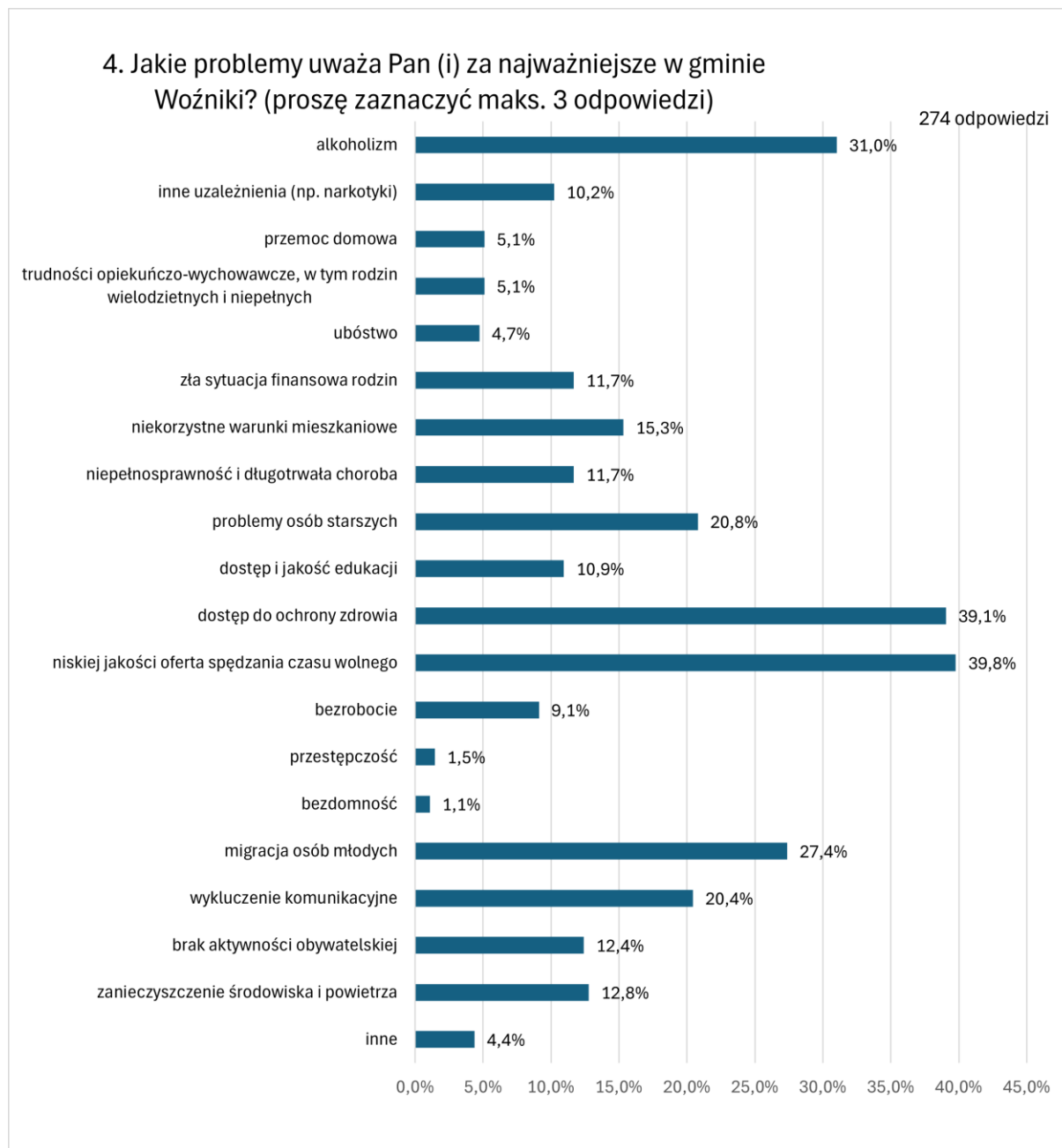

Źródło: badania własne.

Na pytanie dotyczące **najważniejszych problemów w gminie Woźniki** respondenci najczęściej wskazywali na **niską ofertę spędzania czasu wolnego**, który został uznany za kluczowy problem (**39,8%**). Drugą najczęściej wymienianą kwestią był **dostęp do ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego**, który jako istotne wyzwanie postrzegało **39,1%** uczestników badania, co mogło świadczyć o niedostatecznej liczbie placówek medycznych lub specjalistów. Na trzecim miejscu znalazł się **alkoholizm**, wskazany przez **31%** respondentów.

Istotnym problemem według mieszkańców były również **migracja osób młodych** (27,4%) oraz **problemy osób starszych**, co zadeklarowało 20,8% oraz **wykluczenie komunikacyjne** (20,4%) ankietowanych. Na liście problemów znalazły się również niekorzystne warunki mieszkaniowe, zanieczyszczenie środowiska i powietrza, co pokrywa się z propozycjami respondentów w kwestii poszerzenia usług o ekologię i troskę o jakość powietrza. Wyniki badania wskazywały na szeroki wachlarz wyzwań, z którymi mierzyli się mieszkańcy gminy, od kwestii społecznych, przez ekonomiczne, aż po ekologiczne. Respondenci zwrócili również uwagę na niepełnosprawność i długotrwałą chorobę, brak aktywności obywatelskiej, złą sytuację finansową rodzin, dostęp i jakość edukacji, inne uzależnienia, w tym od narkotyków oraz bezrobocie. Badanie pokazało, że mieszkańcy dostrzegali potrzebę wzmocnienia systemu wsparcia społecznego oraz rozwoju działań profilaktycznych w zakresie uzależnień.

Wykres 11 – Najważniejsze problemy w gminie Woźniki wg. respondentów

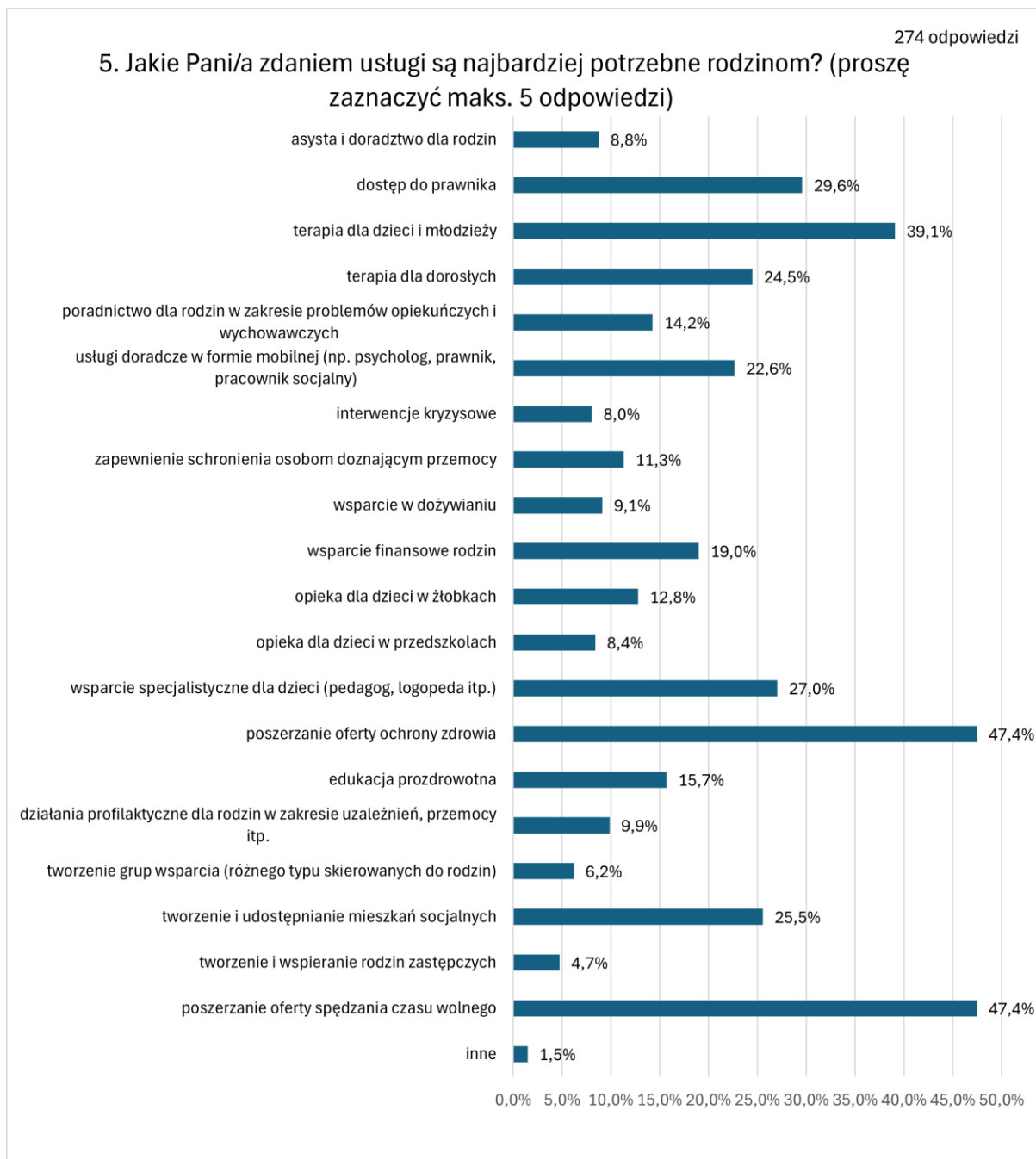

Źródło: badania własne.

Ankietowani, odpowiadając na pytanie o największe zapotrzebowanie na usługi skierowane do **RODZIN** w gminie Woźniki, najczęściej wskazywali na **poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego (47,4%)**. To pokazuje, że mieszkańcy odczuwali brak atrakcyjnych form aktywności rekreacyjnych i integracyjnych dla rodzin. Wskazano również na **poszerzenie ofert ochrony zdrowia (47,4%)** oraz **terapię dla dzieci i młodzieży**, co zaznaczyło ponad **39,1%** badanych. Wynik ten sugerował, że w gminie istnieje duża potrzeba wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla młodych mieszkańców, co mogło wynikać m.in. z trudności emocjonalnych i społecznych w tej grupie wiekowej. Kolejnym najczęściej wybieranym aspektem był **dostęp do prawnika (29,6%)** co wskazywało na zapotrzebowanie na fachowe doradztwo prawne dla rodzin w różnych aspektach życia codziennego oraz **wsparcie specjalistyczne dla dzieci** np. pedagogiczne, logopedyczne, psychologiczne (27%). Wyniki te wskazywały na wyraźną potrzebę rozszerzenia pomocy dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej oraz dla dzieci wymagających opieki specjalistycznej, np. logopedów czy pedagogów. Równie istotne okazało się oraz **tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych (25,5%)**, **terapia dla dorosłych (24,5%)** oraz **usługi doradcze w formie mobilnej np. prawnik, psycholog, pedagog, pracownik socjalny (22,6%)**.

Na kolejnych miejscach znalazły się wsparcie **finansowe rodzin (19%)**, **edukacja prozdrowotna (15,7%)**, **poradnictwo dla rodzin w zakresie opiekuńczym i wychowawczym (14,2%)**, **opieka dla dzieci w żłobkach (12,8%)** oraz **zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy (11,3%)**. Te wyniki pokazywały, że zarówno dzieci, jak i dorośli potrzebowali profesjonalnego wsparcia psychologicznego i doradztwa, ale także że mobilna forma świadczenia takich usług mogła zwiększyć ich dostępność.

Wykres 12 – Najważniejsze usługi skierowane do rodzin w gminie Woźniki

Źródło: badania własne.

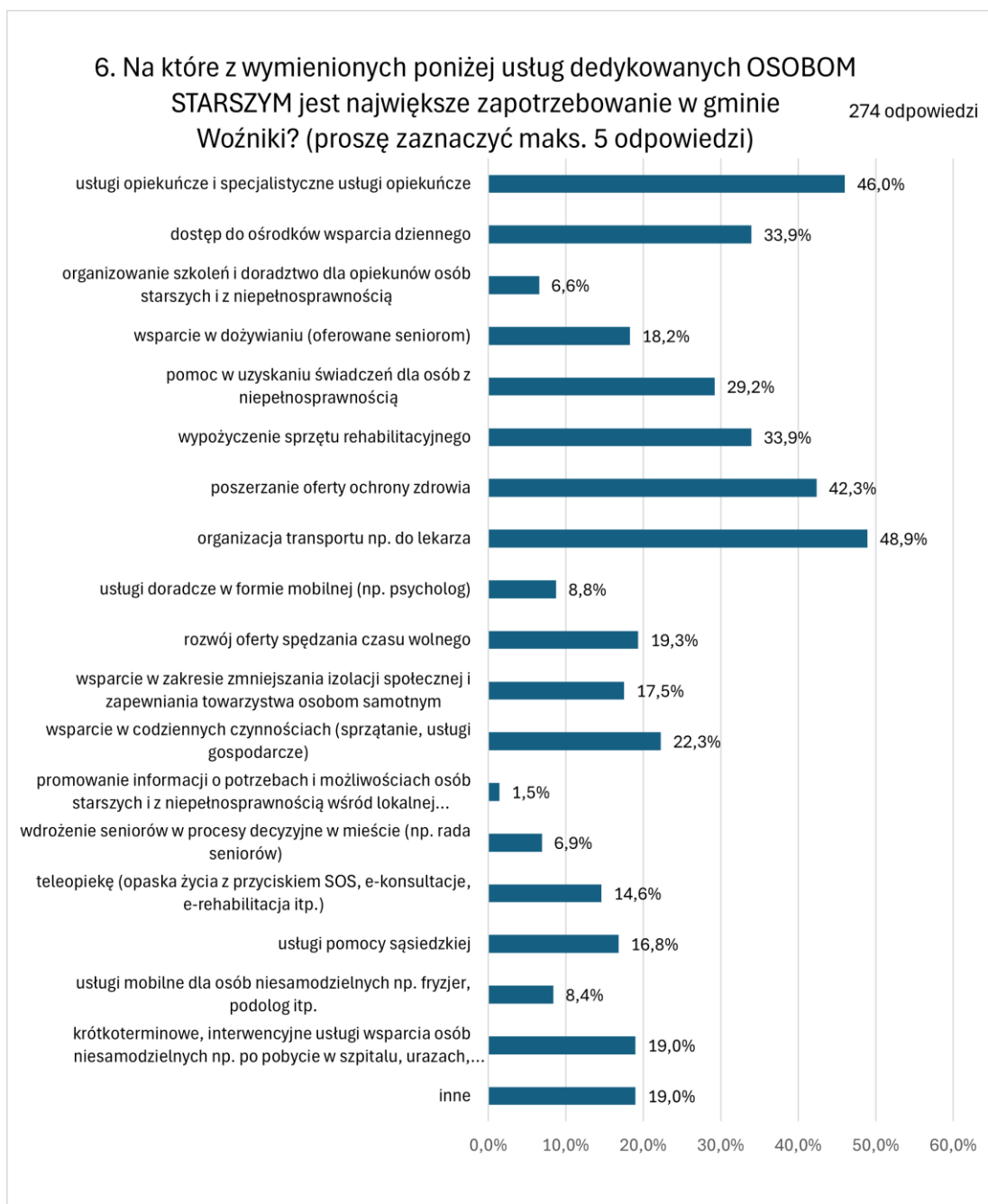
W odpowiedziach na pytanie dotyczące największego zapotrzebowania na **usługi dedykowane OSOBOM STARSZYM** w gminie Woźniki respondenci najczęściej wskazywali na konieczność **organizacji transportu** np. do lekarza (48,9%) oraz **zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych**, co zaznaczyło 46% uczestników badania. Znacząca liczba osób uznała również, że istotnym obszarem wymagającym poprawy było **poszerzenie oferty ochrony zdrowia**, co zostało zaznaczone przez 42,3% ankietowanych.

Kolejnymi istotnymi obszarami wymagającymi interwencji były **dostęp do ośrodków wsparcia dziennego** (33,9%) oraz **potrzeba wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego** była istotnym problemem dla 33,9% respondentów a **pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością** dla 29,2% respondentów.

Respondenci wskazali również na **wsparcie w codziennych czynnościach**, takich jak sprzątanie czy zakupy (22,3%), **rozwój oferty spędzania czasu wolnego** (19,3%) jak również na **krótkoterminowe, interwencyjne usługi wsparcia osób niesamodzielnych** np. po pobycie w szpitalu, urazach, złamaniach (19%).

Odnotowano również zapotrzebowanie na usługi **wsparcia w dożywianiu** (oferowane seniorom) wskazane przez 18,2% ankietowanych, **zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym** (17,5%) czy usługi pomocy sąsiedzkiej (16,8%).

Wykres 13 – Najważniejsze usługi dedykowane osobom starszym w gminie Woźniki wg. respondentów

Źródło: badania własne.

W odpowiedziach na pytanie dotyczące największego zapotrzebowania na **usługi dedykowane OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI** w gminie Woźniki respondenci najczęściej wskazywali na konieczność **organizacji transportu do lekarza**, co zaznaczyło **40,1%** uczestników badania. Duże zapotrzebowanie odnotowano także w zakresie **poszerzenie oferty ochrony zdrowia**, które wskazało blisko 37,2% respondentów oraz **potrzeba wypożyczenia sprzętu rehabilitacyjnego** była istotnym problemem dla 36,5% respondentów.

Znacząca liczba osób uznała również, że istotnym obszarem wymagającym poprawy jest **zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych**, co zostało zaznaczone przez 35% ankietowanych oraz **dostęp do ośrodków wsparcia dziennego** (34,3%).

Kolejnymi istotnymi obszarami wymagającymi interwencji była **pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością** (33,9%), **wsparcie w codziennych czynnościach**, takich jak sprząatanie czy zakupy (24,1%), **rozwój oferty spędzania czasu wolnego** (18,6%) oraz wsparcie w zakresie **zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym** (17,9%).

Respondenci wskazali również na **krótkoterminowe, interwencyjne usługi wsparcia osób niesamodzielnych** np. po pobycie w szpitalu, urazach, złamaniach (16,4%).

Wykres 14 – najważniejsze usługi skierowane do osób z niepełnosprawnościami w gminie Woźniki wg. respondentów

Źródło: badania własne.

Największe zapotrzebowanie na **usługi dedykowane MŁODZIEŻY** w gminie Woźniki respondenci najczęściej wskazywali na konieczność przygotowania atrakcyjnej i adekwatnej do potrzeb **oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież** (59,9%) oraz na **profilaktykę uzależnień**, w tym uzależnień od komputera i Internetu (54,7%). Kolejno respondenci wskazali również na **rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej** np. kursy, szkolenia, warsztaty (50%), **udostępnianie przestrzeni na spotkania dzieci i młodzieży** np. klub czy świetlica dla dzieci, klub młodzieżowy (44,9%) oraz **poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne** (55,9%).

Nieco mniejszym, choć wciąż znaczącym zainteresowaniem cieszyła się **możliwość realizacji inicjatyw zaproponowanych przez młodzież** (38,3%), działania informacyjne w zakresie możliwości **radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych** np. przemoc domowa (29,2%) czy **wdrożenie młodzieży w procesy decyzyjne w mieście** np. Młodzieżowa Rada Miasta (27,7%). Wskazuje to na istotę „usłyszenia” głosu młodego pokolenia i włączenia ich w działania na rzecz środowiska młodzieżowego, jako grupy eksperckiej w tym temacie.

Warto również wspomnieć o **profilaktyce chorób** na którą wskazało 16,4% respondentów. Mamy tu również na myśli profilaktykę w zakresie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego, czyli zagrożeń, na które szczególnie młodzież jest dzisiaj narażona i z którymi się boryka.

Troska o młodzież została szczególnie zauważona przez respondentów całego badania w zakresie diagnozy potrzeb i potencjału gminy Woźniki. Grupa ta została wskazana jako priorytetowa w zakresie realizacji usług, a tym samym najbardziej dotychczas pominięta.

Wykres 15 – najważniejsze usługi skierowane do młodzieży w gminie Woźniki wg. respondentów

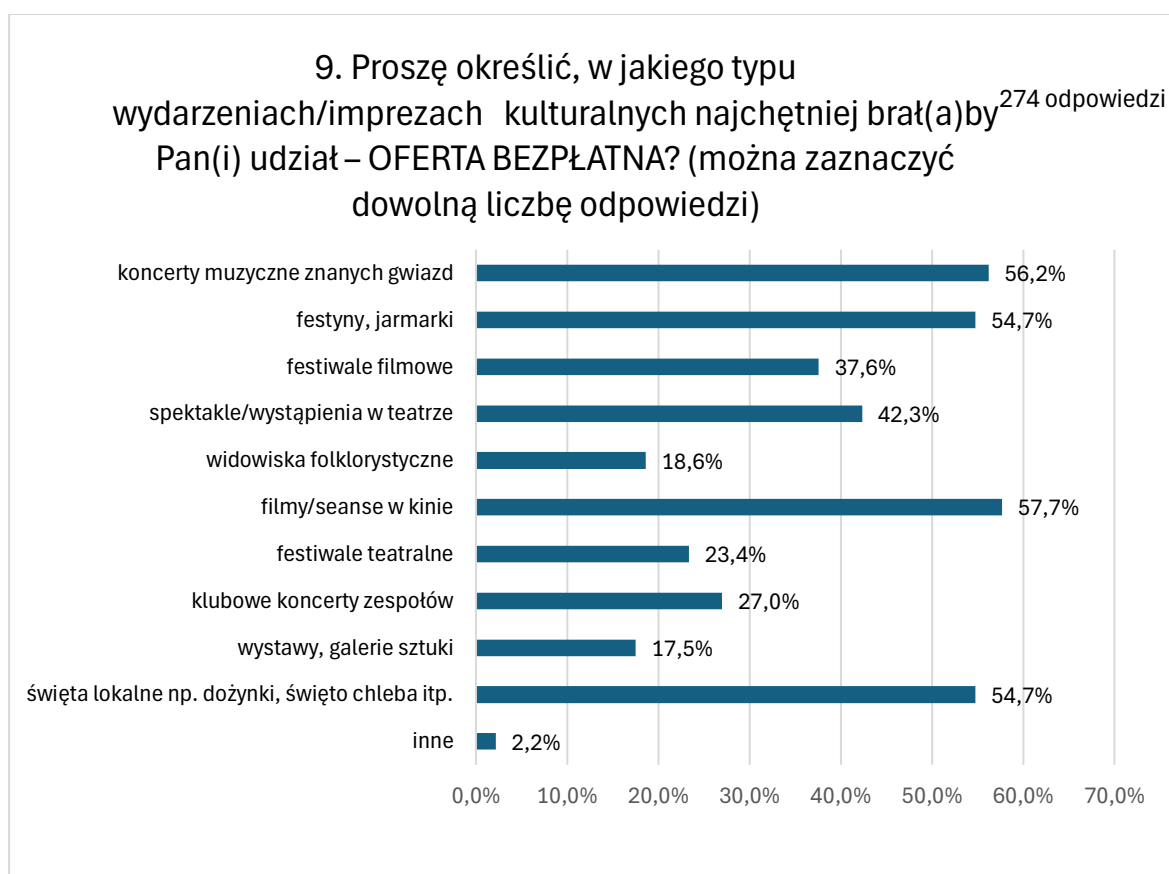

Źródło: badania własne.

Respondenci wskazali dość duże zainteresowanie bezpłatnymi wydarzeniami / imprezami kulturalnymi w gminie. Szczególnie w obszarze zainteresowania są:

- Filmy, seanse w kinie (57,7%),
- Koncerty muzyczne znanych gwiazd (56,2%),
- Festyny, jarmarki (54,7%),
- Święta lokalne np. dożynki, święto chleba (54,7%),
- Spektakle, wystąpienia w teatrze (42,3%),
- Festiwale filmowe, klubowe występy zespołów, festiwale teatralne.

Wykres 16 – zapotrzebowanie na bezpłatne wydarzenia/imprezy kulturalne w gminie Woźniki wg. respondentów

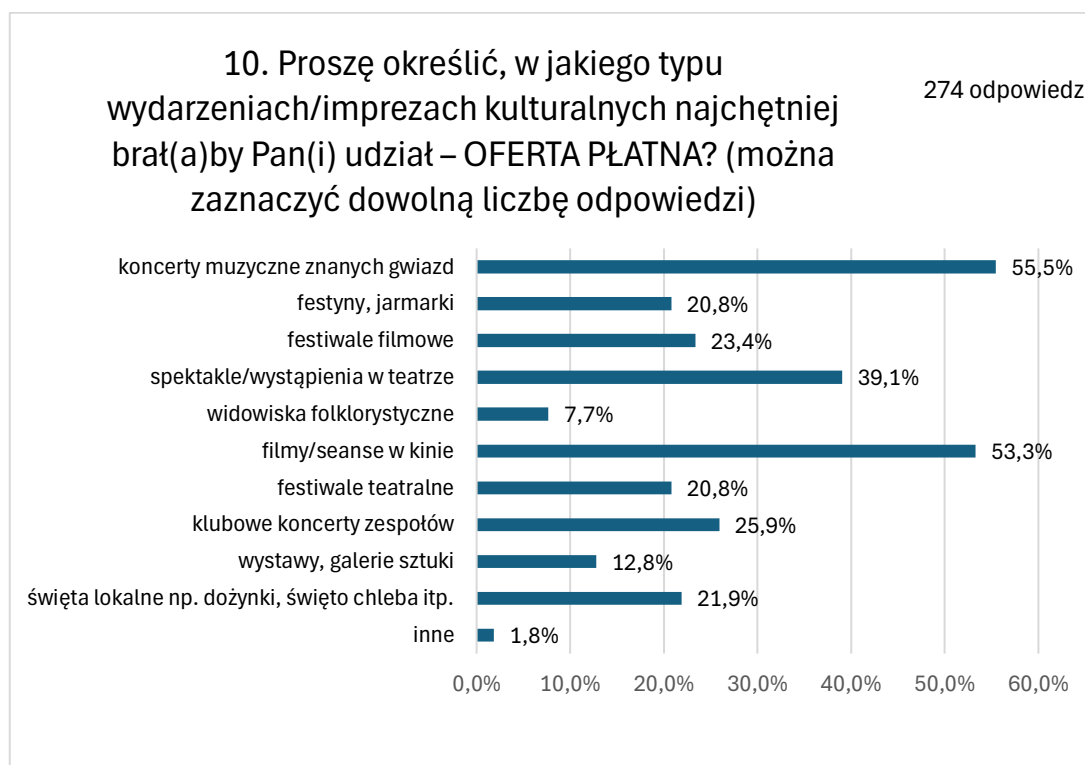

Źródło: badania własne.

Wśród odpłatnych inicjatyw znalazły się podobne usługi, co świadczy, iż część usług w tym zakresie mogłaby (powinna) być odpłatna:

- Koncerty muzyczne znanych gwiazd (55,5%),
- Filmy, seanse w kinie (53,3%),
- Spektakle, wystąpienia w teatrze (39,1%),
- Klubowe koncerty zespołów (25,9%),
- Festiwale filmowe (23,4%),
- Święta lokalne np. dożynki (21,9%),
- Festiwale teatralne (20,8%),
- Festyny, jarmarki (20,8%).

Wykres 17 – zapotrzebowanie na płatne wydarzenia/imprezy kulturalne w gminie Woźniki wg. respondentów

Źródło: badania własne.

Dostępność Usług Społecznych

Ponad 60% respondentów deklarowała, że w razie potrzeby wiedziałaby, gdzie szukać wsparcia w zakresie usług społecznych, a 39,8% niestety nie posiada takiej wiedzy. Wynik ten sugeruje potrzebę zwiększenia działań informacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia, aby zapewnić skuteczniejszy dostęp do usług społecznych dla wszystkich mieszkańców gminy.

Wykres 18 – W sytuacji konieczności skorzystania z usług społecznych czy wiedział(a)by Pan(i) gdzie udać się po wsparcie (niefinansowe)?

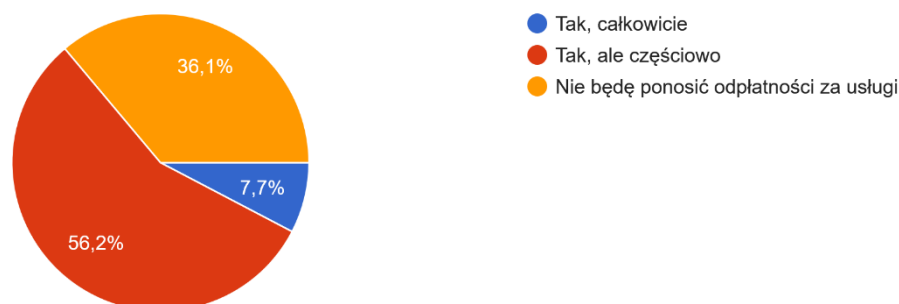
Źródło: badania własne.

56,2% badanych deklaruje możliwość częściowej opłaty za usługi społeczne oferowane w powstającym Centrum Usług Społecznych. 7,7% uważa, iż mogłaby całościowo pokryć koszt usług, z których będzie korzystało. 36,1% zadeklarowało, iż nie będzie ponosić takich kosztów.

Wykres 19 – Ponoszenie opłat za usługi w CUS – deklaracja respondentów

2. Czy w ramach korzystania z usług realizowanych przez CUS byłby/łaby Pan(i) w stanie ponosić odpłatność za te usługi społeczne?

274 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

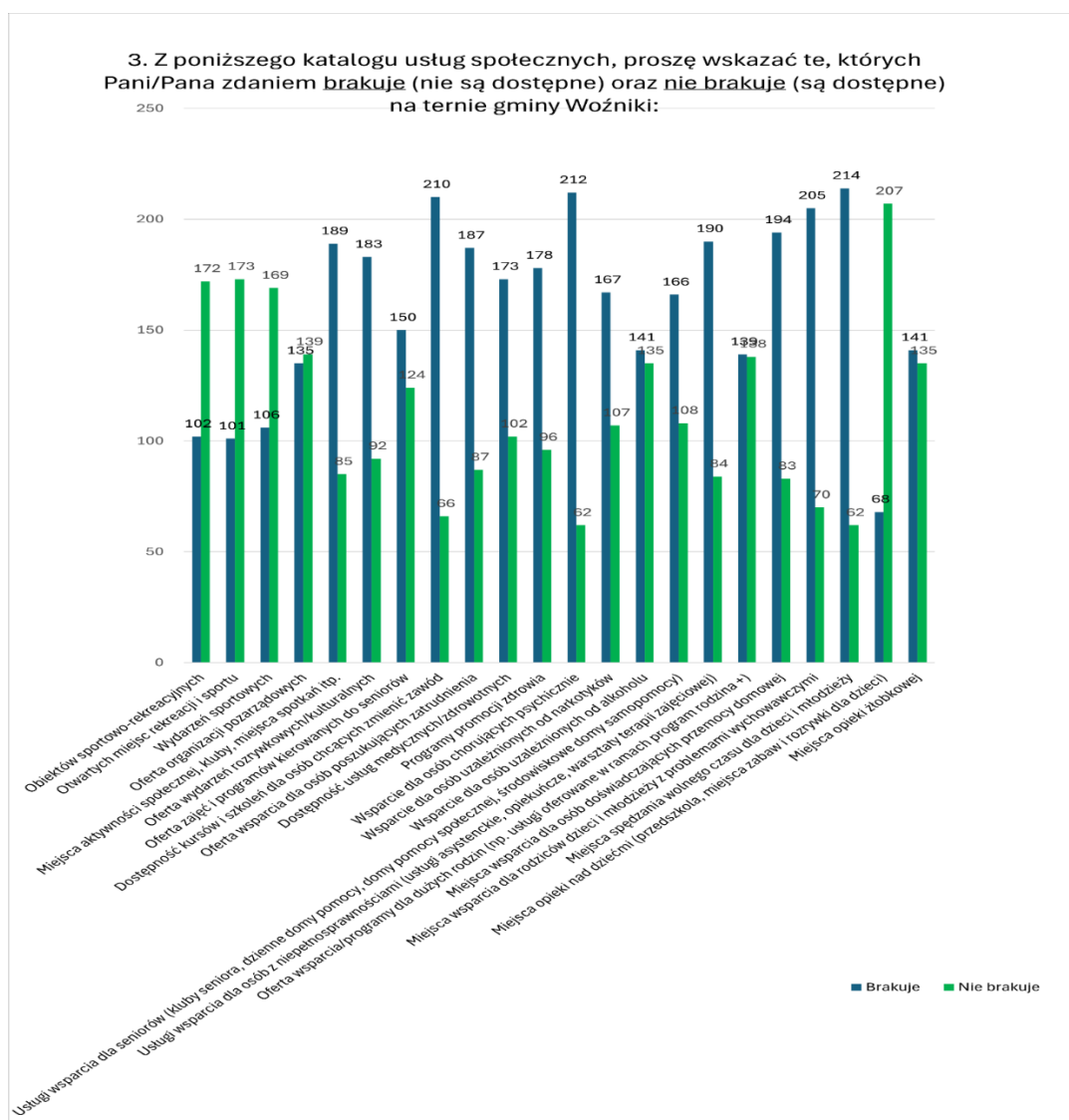
Badani mieszkańcy wskazali, że spośród katalogu usług społecznych w gminie Woźniki **najbardziej brakuje:**

- 1. Miejsca spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży,**
- 2. Wsparcia dla osób chorujących psychicznie,**
- 3. Dostępność usług medycznych / zdrowotnych,**
- 4. Miejsca opieki nad dziećmi (przedszkola, miejsca zabaw i rozrywki dla dzieci),**
- 5. Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi,**
- 6. Miejsca wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej,**
- 7. Usługi wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami (usługi asystenckie, opiekuńcze, WTZ).**

Wśród brakujących usług istotną kategorię stanowiło również wskazanie na dostępność oferty wydarzeń rozrywkowych i kulturalnych oraz miejsca aktywności społecznej, miejsca spotkań i rozrywki. Wskazane braki wyznaczają w pewien sposób potrzeby środowiska gminy Woźniki a zarazem kierunki działań i wyzwania dla gminy.

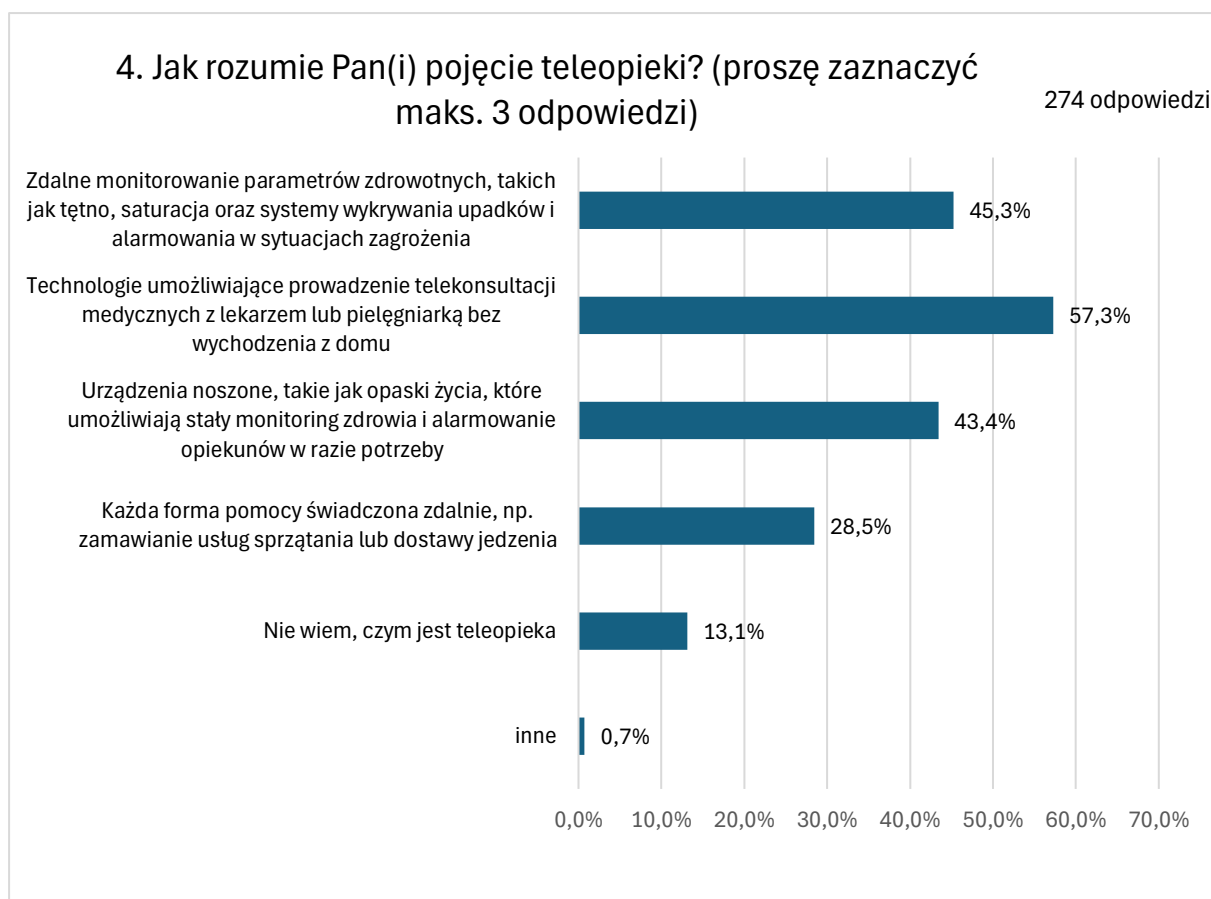
Wykres 20 – Dostępność usług społecznych na terenie gminy Woźniki

Źródło: badania własne.

Badani w większości kojarzą **pojęcie teleopieki** z telekonsultacjami medycznymi z lekarzem lub pielęgniarzką bez wychodzenia z domu (57,3%), zdalnym monitorowaniem parametrów zdrowotnych (45,3%) oraz urządzeniem noszonym, takim jak opaski życia, które umożliwiają stały monitoring zdrowia i alarmowanie opiekunów w razie potrzeby (45,3%). Jednak nadal pewna część badanych mieszkańców (13,1%) przyznała, że nie wie, czym jest teleopieka. Oznacza to, że mimo rosnącej świadomości w tym zakresie, istnieje potrzeba dalszej edukacji społecznej na temat teleopieki i jej możliwości.

Wykres 21 – Teleopieka wg. respondentów

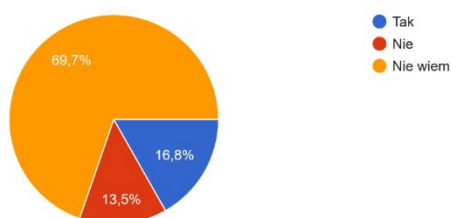

Źródło: badania własne.

Wyniki badania wskazują, że większość respondentów (blisko 70%) nie miała pewności co do dostępności usług teleopieki w gminie Woźniki oraz nie zna poziomu ich dostępności (74,5%), co sugeruje, że usługi te są albo mało promowane, albo ich dostępność jest ograniczona. Pozytywnie poziom dostępności teleopieki oceniło 9,5% ankietowanych (7,3% – dobrze, 2,2% – bardzo dobrze), natomiast negatywnie oceniło go 18% (11,3% – źle, 4,7% – bardzo źle). Oznacza to, że świadomość dotycząca teleopieki jest niska, a jednocześnie część mieszkańców dostrzega potrzebę poprawy dostępności tych usług.

Wykres 22 – Dostępność teleopieki w gminie Woźniki

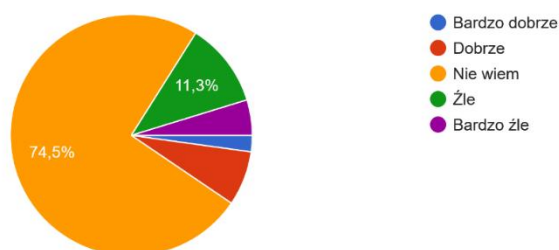
5. Czy w gminie dostępne są usługi teleopieki?
274 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Wykres 23 – Poziom dostępności teleopieki w gminie Woźniki

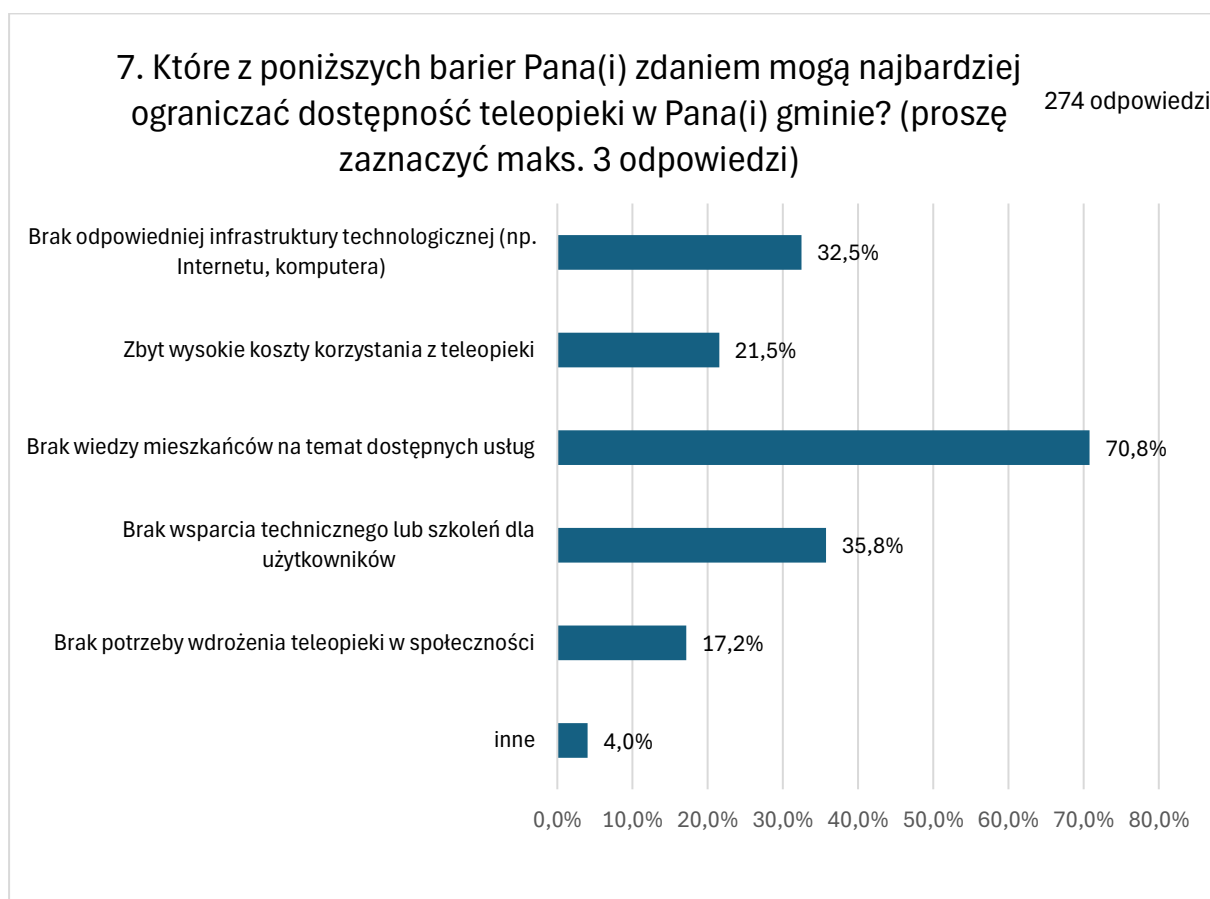
6. Jeżeli tak, to jak Pan(i) ocenia obecny poziom dostępności usług teleopieki w gminie Woźniki?
274 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Wśród barier ograniczających dostępność teleopieki w gminie respondenci wskazali głównie brak wiedzy mieszkańców na temat dostępnych usług (70,8%). Kolejno istotny był brak wsparcia technicznego lub szkoleń dla użytkowników (35,8%), brak odpowiedniej infrastruktury technologicznej (32,5%) oraz zbyt wysokie koszty korzystania z teleopieki (21,5%).

Wykres 24 – Bariery ograniczające teleopiekę w gminie Woźniki

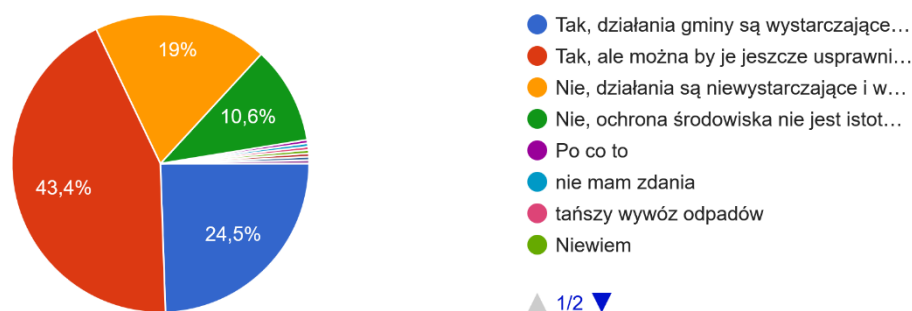
Źródło: badania własne.

Opinie mieszkańców gminy Woźniki na temat **działań związanych z ochroną środowiska** były zróżnicowane. Jedynie 24,5% respondentów uznało te działania za wystarczające i skuteczne, natomiast 43,4% wskazało, że są one realizowane, ale wymagają usprawnień w niektórych obszarach. 19% badanych oceniło je jako niewystarczające i wymagające znacznej poprawy, co sugeruje pewien poziom niezadowolenia społecznego. Ponad 10% badanych uważa, że ochrona środowiska nie jest priorytetem w gminie.

Wykres 25 – Ocena podejmowanych przez gminę Woźniki działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju ekologicznego

8. Czy uważa Pan(i), że gmina Woźniki podejmuje wystarczające działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju ekologicznego? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

274 odpowiedzi

Źródło: badania własne.

Dopełnieniem badań ilościowych w zakresie potrzeb i potencjału gminy Woźniki są badania jakościowe. Całość daje obraz gminy w zakresie usług społecznych.

BADANIA JAKOŚCIOWE

Badania do diagnozy zostały wykonane zarówno zgodnie z metodologią jakościową, jak i metodologią ilościową.

Z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych świadczących usługi społeczne w gminie Woźniki przeprowadzono wywiady IDI- wywiady indywidualne.

Ponadto przeprowadzono zogniskowany wywiad grupowy (FGI – Focus Group Interview) z przedstawicielami klientów OPS (CUS) oraz środowiska lokalnego. Technika ta polega na dyskusji moderatora z grupą osób według określonego scenariusza. Ich celem jest uzyskanie szczegółowych opinii i informacji od konkretnych osób, spełniających określone przez badacza kryteria doboru próby. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, respondentom udzielano informacji odnośnie celu badań, zasad oraz całkowitej anonimowości.

Badanie miało charakter dyskusji prowadzonej przez moderatora, którego zadaniem było właściwe ukierunkowanie rozmowy oraz zachęcanie respondentów do aktywności. Wywiad przebiegał wg określonego scenariusza, zastosowane były pytania otwarte, które jedynie nadawały kierunek wypowiedzi respondenta i go nie ograniczały.

Należy podkreślić, iż koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk.

W każdym kwestionariuszu oraz przed przystąpieniem do wywiadu, uczestnicy byli informowani o pełnej anonimowości badania, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania arkusza ankiety, czy udzielania odpowiedzi w wywiadzie, co sprawiło, że badania prowadzone były w sposób etyczny.

Kwestionariusz wywiadu pogłębionego wśród mieszkańców gminy Woźniki oraz kwestionariusz wywiadu pogłębionego wśród przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne zawierał pytania otwarte oraz pytania pomocnicze (załącznik nr 2 i 3), m.in.:

1. Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy Woźniki? Co jest dla niej typowe, co odróżnia Woźniki od gmin sąsiednich?
2. Jakie problemy wskazałaby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?
3. Jakie potrzeby wskazałaby Pani/Pan w gminie?
4. Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy w Gminie Woźniki?
5. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie ?
6. Jakie usługi są obecnie dostępne? Do kogo te usługi są kierowane, jaka jest ich jakość, kto jest ich realizatorem?
7. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?
8. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?
9. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?
10. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?
11. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?
12. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?

13. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?
14. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?
15. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?
16. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?
17. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać tworzony CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?
18. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

Zogniskowany wywiad grupowy – FGI

Zogniskowany Wywiad Grupowy obejmował przeprowadzenie badania wśród przedstawicieli instytucji, podmiotów ekonomii społecznej w gminie.

Celem tego badania była: analiza potrzeb mieszkańców z perspektywy podmiotów, instytucji w zakresie usług społecznych i działań wspierających w omawianym zakresie. Istotna była również ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w gminie.

Miejsce badań i grupa badawcza:

Grupowy wywiad pogłębiony (FGI) przeprowadzony został 16 stycznia 2025 roku.

W wywiadzie wzięło udział 11 osób przedstawicieli, będącymi przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie gminy, m.in.:

- Władze gminy Woźniki,
- Przedstawiciele Centrum Integracji Społecznej,
- Przedstawiciel CUS Woźniki,
- Przedstawiciel Klubu Sportowego,
- Przedstawiciele OSP Woźniki,
- Przedstawiciel KGW Kamieńskie Młyny,
- Przyparafialne Stowarzyszenie „Nadzieja”,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi – Kamieńskie Młyny,
- Przedstawiciel Urzędu Miasta Woźniki,
- Przedstawiciele mieszkańców.

Specyfika Gminy Woźniki wg. uczestników FGI i dokumentów strategicznych

Poniżej została sformułowana wizja¹¹ stanowiąca projekcję pożądanego stanu Gminy i wytyczną dotyczącą stanu docelowego, do którego należy dążyć w okresie do 2030

¹¹ Strategia Rozwoju Gminy Woźniki na lata 2023-2030, s. 48.

roku - *Gmina Woźniki jest dobrym miejscem do życia, zapewniającym warunki dla rozwoju mieszkańców, przedsiębiorstw oraz podmiotów społecznych i publicznych.*

Wizja rozwoju Gminy jest zatem opisem stanu obszaru w przyjętej perspektywie czasowej, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań wynikających z dokumentu i jest to koncepcja pożądanego stanu Gminy w przyszłości.

Natomiast misja gminy¹² została sformułowana jako misja określająca przewodni kierunek rozwoju dla Gminy Woźniki w okresie do 2030 roku - *Gmina Woźniki wykorzystuje potencjał i stymuluje działania w sferach społecznej, gospodarczej i przestrzennej, które doprowadzą do stworzenia przyjaznych warunków zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze dobrostan mieszkańców i innych uczestników gminnego życia społeczno-gospodarczego.* Elementem realizacji misji Gminy są kolejno cele strategiczne oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych a następnie oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, wraz z przypisanymi wskaźnikami ich osiągnięcia.

Cytat z wywiadu:

„Zdecydowanie charakter naszej gminy jest czynnikiem wyróżniającym, ponieważ jako gmina powiatu lublinieckiego jesteśmy jedyną gminą wiejsko-miejską, a to znaczy, że w skład gminy wchodzi miasto Woźniki i 10 bardzo rezolutnych sołectw, które tworzą swoje społeczności bardzo zwarte. Takie, które potrafią się integrować, działać i to jest na pewno nasza specyfika w pozytywnym słowa znaczeniu”.

¹² Tamże, s. 49.

Problemy społeczne w gminie

Respondenci wskazali głównie na problemy związane z:

- starzejące się społeczeństwo,
- odpływ młodych ludzi,
- brak oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży, brak miejsc,
- oddalenie od wielkich aglomeracji (choć może to być traktowane zarówno jako plus i minus, bo to zależy w jakim kontekście będziemy na to patrzeć),
- czasami występują problemy integracją środowiska (hermetyczne środowisko),
- społeczność zamyka się w domach, nie chce wychodzić do innych, integrować się,
- brakiem / słabą dostępnością specjalistycznych przychodni (struktura zdrowotna wymaga reorganizacji),
- brakiem alternatywy spędzania czasu wolnego i rozwoju dla młodych osób (odpływ młodych osób do większych aglomeracji) – słaba oferta dla młodzieży,
- wykluczenie komunikacyjne.

Główne potrzeby gminy wg uczestników FGI:

- Miejsca spotkań dla młodzieży - potrzeba organizacji czasu wolnego dla młodzieży, przygotowania oferty zajęć edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, itp., przygotowanie miejsc spotkań dla młodzieży (priorytet),
- Usługi społeczne na rzecz seniorów, zwłaszcza tych samotnych, zależnych,
- Uruchomienie wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży,
- Programy terapeutyczne w zakresie uzależnień,
- Podjąć działania edukacyjne w zakresie „odczarowania” stereotypów dotyczących problemów społecznych (kampanie społeczne),

- Zwiększenia współpracy z innymi instytucjami oraz jej koordynacja.

Grupy społeczne wskazane przez respondentów, które wymagają w gminie Woźniki wsparcia i zaoferowania im usług społecznych:

- Osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, w tym opiekunowie nieformalni,
- Dzieci i młodzież, w tym dzieci z problemami i niepełnosprawnościami,
- Terapia uzależnień (ambulatoryjna).

Główne zasoby do wykorzystania w zakresie realizacji usług społecznych w Gminie Woźniki wg. uczestników FGI:

- Nieodpłatny transport na terenie gminy,
- Działalność MGOPS Woźniki (obecnie CUS Woźniki),
- Działalność Centrum Integracji Społecznej,
- Działalność kulturotwórcza szkół,
- Bardzo dobrze działające Kluby Sportowe,
- UTW oraz Związek Emerytów i Rencistów zrzeszający ponad 200 osób,
- Działalność Księży na rzecz dzieci i dorosłych,
- Rozwijająca się współpraca,
- Coraz większa profesjonalizacja Kół Gospodyń Wiejskich,
- Infrastruktura Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Wolontariat, który funkcjonuje, ale należy go rozwijać,
- NGO – wychodzące do środowiska, próba utworzenia poradni.

W zakresie współpracy międzyinstytucjonalnej, międzysektorowej należy podjąć starania, aby włączyć do współpracy więcej instytucji oraz zainteresowanych osób. Zatem konieczna jest koordynacja współpracy. Przedsiębiorcy gminy Woźniki chętnie włączają się w działania akcyjne.

Na koniec poproszono uczestników o zgłoszenie swoich pomysłów na usługi, warsztaty, zajęcia, spotkania itp. wśród propozycji znalazły się:

- ✚ Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – kluby, świetlice, kawiarnie, etc.
- ✚ Przygotowywać dzieci do działań wolontaryjnych, powrót do Sekcji Wolontariatu w szkołach,
- ✚ Kino,
- ✚ Orkiestra w Woźnikach,
- ✚ Integracja osób starszych z dziećmi i młodzieżą, motywowanie młodych osób do KGW i OSP,
- ✚ Kursy umiejętności cyfrowych dla seniorów,
- ✚ Warsztaty dla seniorów dotyczące np. podnoszenia samooceny, poczucia własnej wartości,
- ✚ Usprawnienie przepływu informacji i współpracy.

Uczestnicy spotkania zwrócili szczególną uwagę na **znaczenie przekształcenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Woźnikach w Centrum Usług Społecznych** ponieważ:

- ✓ utworzony zostanie zintegrowany lokalny system usługowy, koordynowany przez centrum, który pozwoli efektywniej wykorzystać potencjał lokalnych usługodawców, wyeliminuje też dublowanie procedur, dokumentacji oraz działań diagnostycznych. A zarazem umożliwi lepsze spożytkowanie możliwości specjalistów świadczących usługi w ramach wykonywania różnych profesji i zawodów pomocowych;

- ✓ nastąpi zintegrowanie usług, które obecnie są świadczone na poziomie gminy, ale często w sposób rozproszony i nie skoordynowany;
- ✓ większa efektywność - nowoczesna organizacja systemu usługowego – jednego okienka dla mieszkańców i „zsieciowanych” podmiotów świadczących wsparcie usługowe;
- ✓ zatrudnienie organizatora społeczności lokalnej, który przez pracę środowiskową będzie animował działania samopomocowe, wolontaryjne oraz wsparcie sąsiedzkie;
- ✓ poszerzenie oferty wsparcia dostępnej dla mieszkańców;
- ✓ aspekt więziotwórczy: integracja lokalnej wspólnoty, przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i społecznej izolacji;
- ✓ centrum usług społecznych ma zapewnić warunki organizacyjne, w których – reprezentujący różne profesje i zawody pomocowe – specjaliści, zatrudnieni w poszczególnych placówkach czy organizacjach sektora obywatelskiego, będą „widzieć się” nawzajem, co przełoży się na podniesienie jakości samego wsparcia usługowego;
- ✓ ustawa o CUS umożliwia samorządom zwiększenie oferty usług odpowiadających potrzebom mieszkańców.

Indywidualny wywiad pogłębiony – IDI

Indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzono z przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, z przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie Gminy Woźniki oraz z mieszkańcami.

Celem tego badania była ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy,

wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w gminie.

Miejsce badań i grupa badawcza:

Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) przeprowadzone były w dniach 24.01.2025, 03.02.2025, 06.02.2025.

W wywiadzie wzięło udział 10 osób, będących przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, mieszkańcami, beneficjentami usług, przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie gminy, m.in.:

- Przedstawiciel Centrum Integracji Społecznej,
- Przedstawiciel CUS Woźniki,
- Przedstawiciele OSP,
- Przedstawiciele KGW,
- Przyparafialne Stowarzyszenie „Nadzieja”,
- Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi – Kamieńskie Młyny,
- Przedstawiciel Urzędu Miasta Woźniki,
- Przedstawiciele mieszkańców.

Specyfika Gminy Woźniki wg. uczestników IDI

Wszyscy uczestnicy indywidualnych wywiadów pogłębionych stwierdzili, iż gmina Woźniki jest dobrym miejscem do życia, mieszkania – jest atrakcyjna, tylko trzeba w nią zainwestować. Mimo pewnych trudności, braków respondenci są zadowoleni z zamieszkiwania w gminie i raczej nie planują zmiany miejsca zamieszkania.

Problemy społeczne w gminie

Respondenci wskazali głównie na problemy związane z:

- Brak miejsc spotkań dla młodzieży – organizacja czasu wolnego,
- Brak eventów dla młodych ludzi (brak komunikacji z młodzieżą o ich potrzebach),
- Ucieczka młodzieży do większych miejscowości,
- Brak kawiarni, restauracji,
- Zdecydowanie za mało miejsc pracy,
- Mało terenów pod zabudowę, niskie możliwości w zakresie mieszkalnictwa, brak mieszkań komunalnych i słabe możliwości mieszkań na wynajem,
- Słabo rozwinięta turystyka rowerowa.

Główne problemy w gminie wg respondentów to:

Źródło: badania własne.

Główne potrzeby gminy wg uczestników IDI:

- Profilaktyka problemów społecznych ,
- Powszechna i dostępna usługa w zakresie wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego,
- Zmiana oferty Domu Kultury, skierowanie działań na młodzież,
- Miejsca spotkań dla młodzieży - „usłyszana” i „zauważona” młodzież,
- Wsparcie NGO w zakresie wyposażenie w sprzęt np. komputer, drukarka, rzutnik, etc.,
- Potrzeby kadrowe,
- Park wodny w gminie,
- Zwiększenia współpracy z innymi instytucjami oraz jej koordynacja.

Respondenci zwrócili szczególną uwagę na problemy **młodzieży** z terenu gminy Woźniki. Często opuszczają gminę uważając, iż oferta edukacyjna oraz spędzania czasu wolnego nie jest wystarczająca i dostosowana do ich potrzeb. Respondenci (zarówno FGI, jak i IDI) są zgodni, iż zdecydowanie w gminie brakuje miejsc, w których młodzież mogłaby się spotykać, rozwijać swoje zainteresowania, spędzać czas wolny. Należy również przygotować ofertę zajęć edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, itp. dla młodzieży.

Główne zasoby do wykorzystania w zakresie realizacji usług społecznych w Gminie Woźniki wg. uczestników IDI:

- Bezpłatny transport między sołectwami,
- Lodówka społeczna,

- Szkoły – zaplecze edukacyjne,
- Bardzo dobrze funkcjonujący seniorzy – UTW, KGW, Związek Emerytów i Rencistów,
- Ksiądz jako animator społeczny (zaprasza na spotkania przy kawie, organizuje Sylwestra, wycieczki np. do Włoch, Gietrzwałdu, itp.),
- CUS Woźniki – jako nadzieja na koordynację usług w gminie.

Na koniec poproszono każdego uczestnika IDI o zgłoszenie swoich pomysłów na usługi, warsztaty, zajęcia, spotkania itp. Wśród propozycji znalazły się:

- ✚ Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – kluby, świetlice, kawiarnie, etc.,
- ✚ Młodzieżowe Centrum Spotkań,
- ✚ Oferta zajęć dla młodzieży,
- ✚ Wyznaczenie terenów pod mieszkalnictwo,
- ✚ Kawiarnia, restauracja na Rynku w Woźnikach,
- ✚ Wyjazd / wycieczka dla KGW – 1 raz w roku,
- ✚ Festyn dwa razy w roku – OSP,
- ✚ Cykliczne spotkania integracyjne – międzyinstytucjonalne, międzysektorowe,
- ✚ Życzenie „mądrzejszych mieszkańców”, którzy będą chcieli się integrować, włączać w działania na rzecz gminy, budować wspólnotę i tożsamość gminy Woźniki.

Respondenci wskazali również na bardzo dobrą współpracę m.in. z:

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej (obecnie CUS Woźniki),
- Centrum Integracji Społecznej,
- NGO (Kluby sportowe, KGW, OSP),
- Parafiami,

- Szkołami,
- Urzędem Miasta.

SZANSE DLA GMINY WOŹNIKI

Pojawienie się nowych mieszkańców

Atrakcyjna oferta dla młodych osób

Stworzenie miejsc pod mieszkalnictwo

Ścieżki rowerowe i rozwój turystyki

Wykorzystanie potencjału gminy

WYZWANIA DLA GMINY WOŹNIKI

Skupienie się na osobach z niepełnosprawnościami

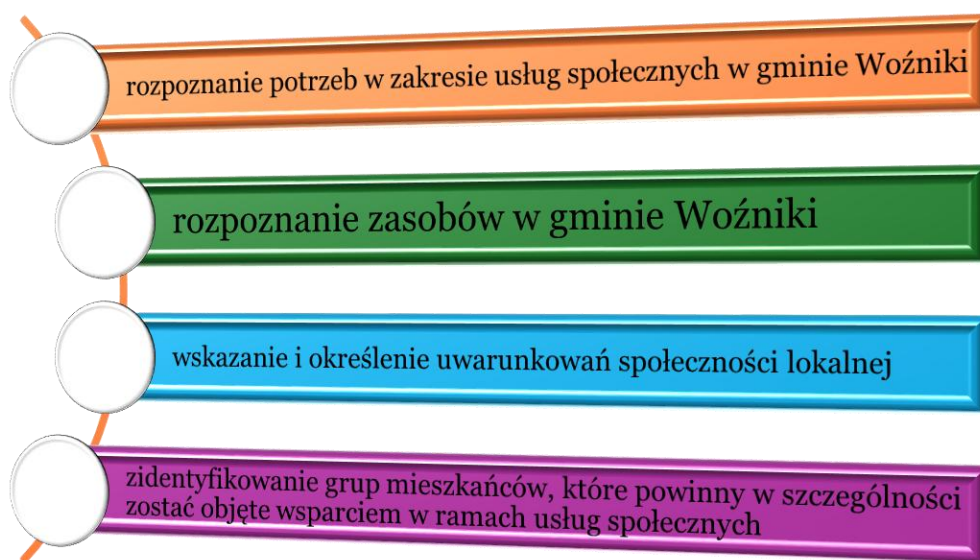
Stworzenie oferty dla młodzieży

Dotarcie do samotnych i zależnych seniorów

„Gmina Woźniki ma potencjał!” – cytat z badań

Podsumowanie

Celem przeprowadzonego badania było zidentyfikowanie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Woźniki. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą opracowaniu Programu usług społecznych, określającego usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych zastanych umożliwiła:

W oparciu o dokonaną analizę wyników badań zostały sformułowane rekomendacje. Poniżej znajdują się wnioski z badania diagnozującego potrzeby, zasoby i potencjał w zakresie poszerzania usług społecznych na terenie Gminy Woźniki wraz z rekomendacjami.

WNIOSKI OGÓLNE

Na podstawie badań można stwierdzić, iż do **najważniejszych problemów** w gminie Woźniki należy zaliczyć: niską ofertę spędzania czasu wolnego, słaby dostęp do ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz alkoholizm.

Grupy społeczne, dla których w gminie brakuje oferty młodzież (65,3%) oraz dzieci, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby pracujące, zwłaszcza młode wchodzące na rynek pracy. Ponadto wskazano: seniorów oraz osoby niepracujące.

Usługi, które powinny być realizowane w CUS Woźniki to usługi z zakresu:

1. Wspierania rodziny,
2. Wsparcia osób z niepełnosprawnościami,
3. Promocji i ochrony zdrowia,
4. Przeciwdziałania bezrobociu,
5. Kultury fizycznej i turystyki,
6. Pobudzania aktywności obywatelskiej,
7. Mieszkalnictwa,
8. Pomocy społecznej.

Wg. respondentów są to priorytety w działalności powstającego Centrum Usług Społecznych w Woźnikach.

Polityka prorodzinna, wspieranie rodziny - podsumowanie

W 2023 roku gminę Woźniki zamieszkiwało 9405 z czego 50,55% stanowią kobiety a 49,55% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 2,6%, a średni wiek mieszkańców wynosi 41,6 lat. Gmina Woźniki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -64. 58,89% mieszkańców gminy Woźniki jest w wieku produkcyjnym, 19,15% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,96% mieszkańców jest

w wieku poprodukcyjnym. Mieszkańcy gminy Woźniki zawarli w 2022 roku 35 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa śląskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

Pomoc i wsparcie w gminie Woźniki z pomocy społecznej w 2023 roku uzyskało 351 osób, co stanowiło 3,73% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2022 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 21 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 16 osób. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 59 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2022 o 1 osobę. W Ośrodku Pomocy Społecznej, asystent rodziny wspiera rodziny w zakresie opieki nad dziećmi, problemów wychowawczych oraz wsparcia ekonomicznego. W 2023 roku wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 7 rodzin w skład których wchodziło 14 osób dorosłych i 15 dzieci.

W gminie Woźniki najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2023 roku było kolejno: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Wnioski:

- Starzejąca się populacja: Gmina Woźniki boryka się z problemem starzejącej się populacji, co wymaga dostosowania usług społecznych i zdrowotnych do potrzeb seniorów.
- Ujemny przyrost naturalny: prowadzi to do spadku liczby mieszkańców.
- Wsparcie osób samotnych i niesamodzielnych, w tym osób z niepełnosprawnościami i seniorów;

- + Zapotrzebowanie na wsparcie społeczne: znaczna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju systemu wsparcia (m.in.: poradnictwa prawnego, pomocy specjalistycznej i opieki nad dziećmi).
- + Potrzeba wsparcia psychologicznego: duże zapotrzebowanie na wsparcie terapeutyczne dla dzieci, młodzieży, w tym potrzeba wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego.
- + Zapotrzebowanie na promocję zdrowia: większość mieszkańców dostrzega potrzebę zwiększenia działań w zakresie promocji zdrowia.
- + Brak specjalistów: Istnieją poważne braki w dostępności do specjalistów.
- + Transport dla osób z niepełnosprawnościami i dla seniorów.
- + Brak zajęć dodatkowych: brak konstruktywnych form spędzania czasu wolnego może prowadzić do angażowania się młodzieży w destruktcyjne zachowania.
- + Organizacja czasu wolnego: Istnieje wysokie zapotrzebowanie na organizację obozów, kolonii i zajęć pozalekcyjnych, co może wspierać rozwój społeczny i aktywność fizyczną młodzieży.
- + Zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi: Młodzież potrzebuje dostępu do korepetycji, usług psychologicznych, dietetycznych oraz zajęć językowych, sportowych, teatralnych, plastycznych i muzycznych.

Zapotrzebowanie na usługi skierowane do **RODZIN** w gminie Woźniki:

- poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego
- poszerzenie ofert ochrony zdrowia
- terapia dla dzieci i młodzieży,
- dostęp do prawnika
- wsparcie specjalistyczne dla dzieci tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych, terapia dla dorosłych oraz usługi doradcze w formie mobilnej np. prawnik, psycholog, pedagog, pracownik socjalny.

Zapotrzebowanie na usługi skierowane do **SENIORÓW** w gminie Woźniki:

- organizacji transportu,
- zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- poszerzenie oferty ochrony zdrowia.

Zapotrzebowanie na usługi skierowane do **OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI** w gminie Woźniki:

- organizacji transportu do lekarza,
- poszerzenie oferty ochrony zdrowia,
- potrzeba wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego.

Zapotrzebowanie na usługi skierowane do **MŁODZIEŻY** w gminie Woźniki:

- oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież,
- profilaktyka uzależnień,
- rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej,
- udostępnianie przestrzeni na spotkania dzieci i młodzieży,
- poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne.

REKOMENDACJE

Propozycje zmian, które Gmina Woźniki może wprowadzić:

- ✚ **Rozwój infrastruktury dla rodzin z dziećmi:** inwestycje w placówki opiekuńcze dla dzieci do lat 3, takie jak żłobki i przedszkola, aby ułatwić rodzicom godzenie obowiązków zawodowych i rodzinnych.
- ✚ **Rozwój infrastruktury dla mieszkańców gminy** – kawiarnia, restauracja.
- ✚ **Utworzenie miejsca spotkań dla młodzieży.**

- + **Organizacja zajęć pozaszkolnych:** Promowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, takich jak zajęcia sportowe, artystyczne i edukacyjne.
- + **Wsparcie dla seniorów** (zwłaszcza tych samotnych, pozostających w domach) – aktywizacja.
- + **Wsparcie osób niesamodzielnych i ich opiekunów** – opieka wytnieniowa, asystent osoby z niepełnosprawnością. Poszerzanie oferty usług społecznych, takich jak domowe, usługi opiekuńcze, programy wsparcia sąsiedzkiego, grupy wsparcia, usługi specjalistyczne, usługi sąsiedzkie, a także wolontariat.
- + **Rozwój Klubu Seniora** oraz innych inicjatyw skierowanych do osób starszych, aby zapewnić im wsparcie i aktywizację społeczną.
- + **Programy edukacyjne dla rodziców:** organizowanie programów edukacyjnych i szkoleń dla rodziców, które pomagają w radzeniu sobie z wyzwaniami związanymi z wychowaniem dzieci.
- + **Rozwój poradnictwa specjalistycznego:** utworzenie i rozszerzenie punktów poradnictwa prawnego i psychologicznego, które mogą pomóc mieszkańcom w rozwiązywaniu problemów.
- + **Programy profilaktyczne:** Zwiększenie częstotliwości programów profilaktyki uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, aby zapobiegać problemom społecznym i zdrowotnym.
- + **Promocja usług społecznych:** kampanie informacyjne i edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców na temat dostępnych form wsparcia oraz zachęcanie do korzystania z oferowanych usług.
- + **Współpraca międzysektorowa i międzyorganizacyjna**, w tym:
 - kontynuacja i rozszerzenie współpracy z organizacjami, w celu zapewnienia wsparcia materialnego i psychologicznego dla potrzebujących,

- skuteczna współpraca między Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, organizacjami ogólnopolskimi i lokalnymi ośrodkami wsparcia,
- + **Wsparcie prawne i psychologiczne:** zapewnienie łatwego dostępu do darmowej pomocy prawnej i psychologicznej dla wszystkich mieszkańców, którzy tego potrzebują, aby umożliwić im skuteczne radzenie sobie z problemami prawnymi i emocjonalnymi.
- + **Zwiększenie liczby lekarzy specjalistów** oraz poprawa dostępności opieki psychiatrycznej.
- + **Edukacja zdrowotna:** rozszerzenie programów edukacyjnych w zakresie zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej i kształtowania odpowiednich postaw zdrowotnych.
- + **Współpraca z lokalnymi lekarzami i specjalistami:** nawiązanie współpracy z lokalnymi lekarzami i specjalistami, aby zapewnić mieszkańcom łatwy dostęp do wysokiej jakości usług medycznych. Można organizować cykliczne wizyty specjalistów w gminie, telekonsultacje lub udostępniać informacje o specjalistach pracujących w okolicy.
- + **Organizacja bezpłatnych badań profilaktycznych:** współpraca z lokalnymi placówkami medycznymi i organizacjami non-profit w celu zorganizowania regularnych bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców.
- + **Kampanie informacyjne:** prowadzenie kampanii promujących zdrowy styl życia i dostępne usługi zdrowotne.
- + **Informowanie mieszkańców:** regularne informowanie mieszkańców o dostępnych usługach zdrowotnych i społecznych oraz sposobach ich uzyskania.
- + **Usługa transportowa** dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów – usługa door-to-door.
- + **Programy wsparcia opiekunów:** Rozszerzenie programów opieki wytchnieniowej, aby odciążyć opiekunów rodzinnych.

- + **Programy wolontariatu:** Rozwój programów wolontariatu, które oferują pomoc domową i towarzystwo dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- + **Telemedycyna:** wprowadzenie usług telemedycyny, aby ułatwić dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej.
- + **Rozwój zajęć pozalekcyjnych:** Uruchomienie zajęć językowych, sportowych, teatralnych, plastycznych i muzycznych, aby umożliwić młodzieży rozwijanie swoich pasji i umiejętności.
- + **Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych,** takich jak festiwale, koncerty, wystawy, które mogą przyciągnąć zarówno mieszkańców, jak i turystów.
- + **Poprawa dostępności do aktywności sportowych.**
- + **Budowa i modernizacja obiektów sportowych,** takich jak boiska, basen.
- + **Organizowanie regularnych zajęć sportowych** dla różnych grup wiekowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.
- + **Budowa nowych placów zabaw i siłowni zewnętrznych oraz modernizacja** istniejących.
- + **Rozwój tras rowerowych i pieszych,** aby zachęcić mieszkańców i turystów do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu.
- + **Organizacja pikników,** a także wydarzeń edukacyjnych, które integrują społeczność lokalną.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych sformułowano następujące wnioski i rekomendacje dla Gminy Woźniki:

WNIOSEK 1

- **Położenie gminy**
- **Komunikacja**
- **Turystyka**

Blisko 74% osób uważa, że Woźniki są dobrym miejscem do życia. Zdecydowanie charakter gminy jest czynnikiem wyróżniającym, ponieważ jako gmina powiatu lublinieckiego jest jedyną gminą wiejsko-miejską, a to znaczy, że w skład gminy wchodzi miasto Woźniki i 10 bardzo rezolutnych sołectw, które tworzą swoje społeczności bardzo zwarte, jednak czasami występują problemy integracją środowiska (hermetyczne środowisko). Położenie gminy: oddalenie od wielkich aglomeracji (choć może to być traktowane zarówno jako plus i minus, bo to zależy w jakim kontekście będziemy na to patrzeć). Gmina ma potencjał, tylko ważne, aby go efektywnie wykorzystać. Niewielka liczba mieszkańców oraz odpływ młodych osób powoduje, iż organizacja usług społecznych wymaga szczególnego podejścia.

REKOMENDACJA 1

- **Promocja usług społecznych:** kampanie informacyjne i edukacyjne.
- **Współpraca międzysektorowa i międzyorganizacyjna.**

- **Modernizacja usług transportowych** w celu poprawy komunikacji między sołectwami.
- **Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych**, takich jak festiwale, koncerty, wystawy, które mogą przyciągnąć zarówno mieszkańców, jak i turystów.
- **Poprawa dostępności do aktywności sportowych.**
- **Budowa i modernizacja obiektów sportowych**, takich jak boiska, basen.
- **Organizowanie regularnych zajęć sportowych** dla różnych grup wiekowych, w tym dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.
- **Budowa nowych placów zabaw** i siłowni zewnętrznych oraz modernizacja istniejących.
- **Rozwój tras rowerowych i pieszych**, aby zachęcić mieszkańców i turystów do aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu.
- **Organizacja pikników**, a także wydarzeń edukacyjnych, które integrują społeczność lokalną.

WNIOSEK 2

• Starzejące się społeczeństwo gminy Woźniki

Gminę Woźniki (podobnie jak całą Polskę) charakteryzuje starzejące się społeczeństwo. W specyfice gminy warto zwrócić uwagę na organizację transportu dla seniorów, zwiększenia dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz poszerzenie oferty ochrony zdrowia. Aktywni seniorzy prężnie działają na terenie gminy (m.in. UTW, KGW, Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów). Problem stanowi dotarcie do samotnych i nie wychodzących z domy osób starszych oraz zapewnienie im usług na odpowiednim poziomie.

REKOMENDACJA 2

- **Wsparcie dla samotnych i pozostających w domach seniorów i ich aktywizacja.**
- **Opieka wytnieniowa, asystent osoby z niepełnosprawnością** - Wsparcie osób niesamodzielnych i ich opiekunów. Poszerzanie oferty usług społecznych, takich jak domowe, usługi opiekuńcze, programy wsparcia sąsiedzkiego, grupy wsparcia, usługi specjalistyczne, usługi sąsiedzkie, a także wolontariat.
- **Rozwój Klubu Seniora.**
- **Usługa transportowa** dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów – usługa door-to-door.
- **Programy wsparcia opiekunów:** Rozszerzenie programów opieki wytnieniowej, aby odciążyć opiekunów rodzinnych.
- **Programy wolontariatu:** Rozwój programów wolontariatu, które oferują pomoc domową i towarzystwo dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- **Usługa „Złotej rączki”** dla seniorów (drobne naprawy w miejscu zamieszkania).

WNIOSEK 3

• Brak oferty dla młodzieży

Wśród priorytetowych problemów gminy Woźniki należy wskazać brak oferty dla młodzieży. Często opuszczają gminę uważając, iż oferta edukacyjna oraz spędzania czasu wolnego nie jest wystarczająca i dostosowana do ich potrzeb. W gminie brakuje miejsc, w których młodzież mogłaby się spotykać, rozwijać swoje zainteresowania, spędzać czas wolny.

REKOMENDACJA 3

- Należy przygotować **oferę zajęć** edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, itp. dla młodzieży.
- Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – **kluby, świetlice, kawiarnie**, etc.,
- **Młodzieżowe Centrum Spotkań**,
- **Rozwój zajęć pozalekcyjnych**: Uruchomienie zajęć językowych, sportowych, teatralnych, plastycznych i muzycznych, aby umożliwić młodzieży rozwijanie swoich pasji i umiejętności.
- **Poprawa dostępności do aktywności sportowych**.
- **Włączenie młodzieży w decydowanie o działaniach w gminie** np. Młodzieżowa Rada Gminna.
- **Konsultacje społeczne z młodzieżą** związane z przygotowaniem dla nich oferty w gminie Woźniki.

WNIOSEK 4

• **Niezadowolenie mieszkańców z poziomu ochrony zdrowia**

Koordinacja zadań dotyczących ochrony zdrowia w gminie Woźniki związana ze zwiększeniem świadomości prozdrowotnej mieszkańców oraz dostępnością i powszechnością usług zdrowotnych. Analiza sytuacji w zakresie ochrony zdrowia w Gminie Woźniki wskazuje, że największym problemem zgłaszanym przez mieszkańców jest ograniczona liczba lekarzy specjalistów, długi czas oczekiwania na wizyty oraz brak lokalnego dostępu do rehabilitacji, co znacząco utrudnia skuteczne leczenie i profilaktykę. Dodatkowo zwrócono uwagę na niewystarczający poziom

programów promocji zdrowia oraz ograniczoną dostępność wizyt domowych dla osób przewlekle chorych i z niepełnosprawnościami.

Kluczowe jest rozszerzanie usług medycznych, w tym zwiększenie liczby specjalistów (duża potrzeba wsparcia dla osób z problemami psychicznymi i rehabilitacji) oraz rozwój mobilnych form wsparcia zdrowotnego.

REKOMENDACJA 4

- **Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów poprzez współpracę z placówkami medycznymi** – powstający Centrum Usług Społecznych (CUS) może pełnić rolę koordynatora działań, umożliwiając mieszkańcom dostęp do specjalistów poprzez współpracę z lokalnymi przychodniami (koordynacja usług społecznych z systemem ochrony zdrowia).
- **Rozwój usług z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej** – CUS może organizować bezpłatne programy profilaktyczne, warsztaty zdrowotne i kampanie edukacyjne we współpracy z placówkami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami publicznymi. Ważne jest również promowanie zdrowego stylu życia (np. wspólny nordic walking lokalnymi ścieżkami turystycznymi).
- **Skrócenie czasu oczekiwania na usługi medyczne poprzez rozwój opieki środowiskowej** – CUS może wspierać rozwiązania takie jak mobilne punkty medyczne, teleporady oraz rozwój współpracy z sektorem prywatnym w zakresie dostępności specjalistycznych konsultacji.
- **Wzmocnienie opieki domowej dla osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych** – integrowanie działań z pielęgniarkami środowiskowymi, opiekunami medycznymi i lekarzami rodzinnymi, aby zapewnić większą liczbę wizyt domowych oraz dostęp do usług rehabilitacyjnych w miejscu zamieszkania pacjentów.

- + **Rozwój poradnictwa specjalistycznego:** utworzenie i rozszerzenie punktów poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego.
- + **Programy profilaktyczne:** Zwiększenie częstotliwości programów profilaktyki uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, aby zapobiegać problemom społecznym i zdrowotnym.
- + **Edukacja zdrowotna:** rozszerzenie programów edukacyjnych w zakresie zdrowego stylu życia, profilaktyki zdrowotnej i kształtowania odpowiednich postaw zdrowotnych.
- + **Kampanie informacyjne:** prowadzenie kampanii promujących zdrowy styl życia i dostępne usługi zdrowotne.
- + **Regularne informowanie mieszkańców o dostępnych usługach zdrowotnych i społecznych** oraz sposobach ich uzyskania.
- + **Telemedycyna:** wprowadzenie usług telemedycyny, aby ułatwić dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej.

WNIOSEK 5

• Wsparcie rodzin

W zależności od zdiagnozowanych potrzeb oraz sytuacji rodzinnej, bytowej i materialnej, rodziny miały możliwość skorzystania z różnorodnych form wsparcia (np. pomoc w ramach programu „Posilek w szkole i w domu”, system świadczeń rodzinnych, wychowawczych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, stypendium szkolne, Karta Dużej Rodziny, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, program „Za życiem”, Zespół Interdyscyplinarny, piecza zastępcza). W systemie wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej ważną rolę odgrywa asystent rodziny.

REKOMENDACJA 5

- **Rozwój infrastruktury dla rodzin z dziećmi:** inwestycje w placówki opiekuńcze dla dzieci do lat 3, takie jak żłobki i przedszkola, aby ułatwić rodzicom godzenie obowiązków zawodowych i rodzinnych.
- **Programy edukacyjne dla rodziców.**
- **Wsparcie prawne i psychologiczne.**
- **Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi.**
- **Miejsca wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.**
- **Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej**
 - Organizacja wspólnych działań Kół Gospodyń Wiejskich ze szkołami i przedszkolami, takich jak warsztaty kulinarne, rękodzielnicze czy spotkania edukacyjne.
 - Rozwijanie inicjatyw łączących seniorów i młodzież, np. poprzez wspólne granie w orkiestrze.
 - Tworzenie programów międzypokoleniowego wolontariatu, w których młodzież może wspierać seniorów, a seniorzy dzielić się doświadczeniem i umiejętnościami.
- **Rozwój infrastruktury dla rodzin i dzieci**
 - Budowa i modernizacja placów zabaw, szczególnie w mniejszych miejscowościach, aby zapewnić dzieciom bezpieczne miejsca do aktywności.
 - Poprawa dostępu do zajęć pozalekcyjnych i popołudniowych poprzez organizację transportu dla dzieci z odległych sołectw (współpraca z CUS w celu organizacji transportu dla osób wymagających wsparcia)
- **Rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych i rekreacyjnych**

- Organizacja bezpłatnych zajęć popołudniowych dla rodzin, które nie korzystają ze wsparcia pomocy społecznej, ale również potrzebują przestrzeni do wspólnego spędzania czasu, np. aerobik dla młodych mam razem z dzieckiem (wyrównywanie szans dostępu dla rodzin „NIE-problemowych”).
- Wykorzystanie dostępnej infrastruktury, takiej jak sale gimnastyczne, boiska sportowe, w celu organizacji zajęć sportowych dla rodzin i dzieci.
- Organizacja zajęć rekreacyjnych na świeżym powietrzu, integracyjnych spotkań plenerowych czy rajdów pieszych i rowerowych.
- Sukcesywne zwiększanie dostępności zajęć poprzez współpracę z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, który może organizować wspólne warsztaty (np. plastyczne), wykłady oraz zajęcia ruchowe dla seniorów i młodszych pokoleń.
- **Profilaktyka uzależnień i wsparcie psychologiczne dla dzieci i młodzieży**
 - Rozwój działań profilaktycznych dotyczących uzależnień cyfrowych, szczególnie problemu „młodzieży dotykowej” (nadmierne korzystanie z telefonów i technologii).
 - Wzmacnianie dostępności wsparcia psychologicznego (wprowadzenie dyżurów specjalistów (psychiatrów i psychologów) dostępnych dla młodzieży (ale także dorosłych) w lokalnych ośrodkach zdrowia lub w formie mobilnych punktów konsultacyjnych).
 - Tworzenie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla młodzieży na temat zdrowia psychicznego, radzenia sobie ze stresem oraz budowania odporności psychicznej.
 - Zapraszanie ekspertów – psychiatrów, terapeutów i pedagogów – do prowadzenia zajęć interaktywnych, które pomagają młodzieży otwarcie rozmawiać o emocjach i problemach psychicznych (profilaktyka samobójstw).

- Organizowanie mobilnych usług społecznych doradztwa prawnego, psychologicznego i zawodowego poprzez wizyty specjalistów w różnych częściach gminy.
- Organizowanie spotkań i szkoleń dla rodziców oraz nauczycieli w zakresie rozpoznawania sygnałów kryzysowych i właściwego reagowania na trudności psychiczne u młodzieży.
- **Rozwijanie wolontariatu i aktywności młodzieży** (organizacja młodzieży do działań społecznych i wspierania rodzin)

WNIOSEK 6

• Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

W roku 2023-2024 usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Woźnikach. Analiza sytuacji z niepełnosprawnością w Gminie Woźniki wskazuje na pilną potrzebę zwiększenia dostępności usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz ośrodków wsparcia dziennego. Respondenci zwrócili uwagę na trudności osób niesamodzielnych związane z codziennym funkcjonowaniem, w tym brak wsparcia w zakresie podstawowych czynności, takich jak sprząatanie czy zakupy. Istotnym problemem pozostaje izolacja społeczna oraz ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów i rehabilitacji. Zgłaszane były także bariery architektoniczne oraz trudności finansowe.

REKOMENDACJA 6

- Utworzenie gminnej **wypożyczalni sprzętu do rehabilitacji medycznej**, umożliwiającej mieszkańcom dostęp do niezbędnych urządzeń wspomagających codzienne funkcjonowanie.
- Rozwój (zwiększanie dostępności) usług dedykowanych dla osób niesamodzielnych w szczególności **usług asystenckich, opiekuńczych i opieki wytchnieniowej**.
- Utworzenie **punktu wsparcia dla opiekunów rodzinnych**, oferującego poradnictwo, grupy wsparcia i szkolenia z zakresu opieki nad osobami niesamodzielnymi.
- **Rozwój usług sąsiedzkich i wsparcie samopomocowe** (wykorzystanie potencjału małych miejscowości i więzi sąsiedzkich do organizacji usług samopomocowych, np. wsparcia w codziennych obowiązkach, dowozu leków, posiłków czy wspólnych spotkań integracyjnych); rozwijanie inicjatywy wolontariatu sąsiedzkiego poprzez współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi.
- **Organizacja warsztatów i szkoleń z obsługi telefonu/korzystania z nowoczesnych technologii**.
- **Przeciwdziałanie izolacji społecznej (szczególnie seniorów z małych miejscowości)** poprzez organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych czy rekreacyjnych, dostosowanych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnością np. spotkań w świetlicach wiejskich.
- **Uruchomienie usług transportu dla osób starszych i z niepełnosprawnością** (pomoc w dotarciu do placówek opieki zdrowotnej czy zajęć organizowanych przez różne podmioty działające w gminie).
- **Mieszkania treningowe i wspomagane**.

WNIOSEK 7

• Rynek pracy

W gminie Woźniki na 1000 mieszkańców pracuje 121 osób. 55,6% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 44,4% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Woźniki wynosiło w 2023 roku 5,1%.

REKOMENDACJA 7

- + **Współpraca z lokalnymi przedsiębiorstwami** (zaproszenie właścicieli małych firm do udziału w spotkaniach z osobami wchodzącymi na rynek pracy- warsztaty, dni otwarte).
- + **Tworzenie lokalnej bazy ofert pracy i staży** (współpraca z przedsiębiorcami w celu stworzenia lokalnej bazy ofert pracy, staży i praktyk w CUS).
- + **Dostosowanie kwalifikacji** mieszkańców do rynku pracy – kursy, szkolenia, warsztaty.
- + **Programy dla kobiet powracających na rynek pracy** po urlopach macierzyńskich, wychowawczych oraz tym samym **wsparcie w poruszaniu się po rynku pracy**.
- + **Doradztwo zawodowe dla młodzieży**.

WNIOSEK 8

• Mieszkalnictwo

W zakresie mieszkalnictwa gminę Woźniki charakteryzuje mało terenów pod zabudowę, niskie możliwości w zakresie mieszkalnictwa, brak mieszkań komunalnych

i słabe możliwości mieszkań na wynajem. Tym samym jest zapotrzebowanie na „nowe” (napływowe) osoby w gminie, aby zwiększyć jej potencjał.

REKOMENDACJA 8

- Przygotowanie – wyznaczenie **terenów pod mieszkalnictwo**.

WNIOSEK 9

- **Trudności w aktywizacji i integracji mieszkańców**

Jednym z wyzwań, z którymi mierzy się Gmina Woźniki, jest trudność w aktywizacji części mieszkańców, co może prowadzić do **pogłębiania izolacji społecznej i osamotnienia** (jeden z głównych problemów seniorów wskazany przez badanych mieszkańców). Lokalnym wydarzeniom często towarzyszy niska frekwencja uczestników – angażują się głównie te same osoby. Szczególnie niską aktywność wykazuje „pokolenie średnie” (30-40 lat), które słabo angażuje się w lokalne inicjatywy, co może wynikać z obowiązków zawodowych i rodzinnych lub także z braku oferty dostosowanej do ich potrzeb i zainteresowań. Na uwagę zasługuje jednak duża oddolna aktywność mieszkańców, widoczna m.in. w działalności Kół Gospodyń Wiejskich, UTW, OSP, Klubów Sportowych i innych.

REKOMENDACJA 9

- Wzmacnianie aktywizacji i integracji społecznej poprzez wprowadzenie funkcji **organizatora społeczności lokalnej**, który będzie odpowiedzialny za inicjowanie działań integracyjnych (na podstawie bieżącej oceny potrzeb

i możliwości), budowanie sieci współpracy oraz motywowanie mieszkańców do aktywności.

- **Współpraca** z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi instytucjami kultury – wzbogacanie oferty działań skierowanych do osób mniej zaangażowanych społecznie

„Gmina Woźniki ma potencjał!” – cytata z badań

Wdrożenie powyższych propozycji może znacząco poprawić jakość życia mieszkańców gminy Woźniki oraz zwiększyć ich zadowolenie z warunków mieszkaniowych i usług społecznych, prowadząc do bardziej zintegrowanej i zadowolonej społeczności.

Załącznik nr 1 – ankieta CAVI / PAPI

Szanowni Państwo,

w związku z opracowywaniem diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Woźniki w zakresie usług społecznych, zwracamy się z uprzejmą prośbą do jej mieszkańców o wypełnienie ankiety. Celem badania jest poznanie obecnych potrzeb mieszkańców oraz zidentyfikowanie obszarów deficytowych w zakresie usług społecznych i działań wspierających.

Ankieta jest anonimowa a udział w niej jest dobrowolny

Z góry dziękujemy za poświęcony czas i zaangażowanie!

METRYCZKA

1. Płeć

a.	Kobieta
b.	Mężczyzna

2. W jakim jest Pan (i) wieku?

- a. 18-25 lat
- b. 26-35 lat
- c. 36-45 lat
- d. 46-60 lat
- e. 61-75 lat
- f. Pow. 76 lat

3. Wykształcenie (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Podstawowe i gimnazjalne	b.	Średnie, średnie branżowe
c.	Zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe	d.	Wyższe

4. Stan cywilny (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Wolny (-a)	b.	Wdowiec/ Wdowa
c.	Żonaty/ Zamężna	d.	W związku nieformalnym
e.	Rozwiedziony (-a)		

5. **Status zawodowy** (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	Uczeń/student	b.	Emeryt/rencista
c.	Pracownik fizyczny	d.	Osoba Bezrobotna
e.	Pracownik umysłowy	f.	Przedsiębiorca
g.	Rolnik	h.	Inne

6. **Które z wymienionych określeń najlepiej charakteryzuje sposób gospodarowania pieniędzmi w Pana(i) gospodarstwie domowym?** (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

a.	żyjemy bardzo biednie – nie starcza nam (mi) nawet na podstawowe potrzeby (np. jedzenie, picie, schronienie, leki, opłaty)
b.	żyjemy skromnie – musimy na co dzień skromne gospodarowanie
c.	żyjemy średnio – starcza nam na co dzień, ale musimy oszczędzać na poważniejsze zakupy
d.	żyjemy dobrze – starcza nam na wiele bez specjalnego oszczędzania
e.	żyjemy bardzo dobrze – mogę (możemy) sobie pozwolić komfort i na realizację naszych potrzeb i zachcianek

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Od jak dawna zamieszkuje Pan(i) gminę Woźniki?

a.	Mieszkam tu od urodzenia
b.	Mieszkam tu powyżej 10 lat
c.	Mieszkam tu krócej niż 10 lat

2. Czy uważa Pani/Pana, że gmina Woźniki jest dobrym miejscem do życia?

a.	Zdecydowanie tak
b.	Raczej tak
c.	Raczej nie
d.	Zdecydowanie nie
e.	Trudno powiedzieć

II. USŁUGI SPOŁECZNE¹³

1. Jakie usługi powinny być realizowane w CUS Woźniki (proszę wskazać trzy najistotniejsze zakresy):

1.	polityki prorodzinnej
----	-----------------------

¹³ Usługi społeczne oznaczają działania z zakresu: 1) polityki prorodzinnej, 2) wspierania rodziny, 3) systemu pieczy zastępczej, 4) pomocy społecznej, 5) promocji i ochrony zdrowia, 6) wspierania osób niepełnosprawnych, 7) edukacji publicznej, 8) przeciwdziałania bezrobociu, 9) kultury, 10) kultury fizycznej i turystyki, 11) pobudzania aktywności obywatelskiej, 12) mieszkalnictwa, 13) ochrony środowiska, 14) reintegracji zawodowej i społecznej – podejmowane przez gminę w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej, świadczone w formie niematerialnej bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców.

2.	wspierania rodziny
3.	systemu pieczy zastępczej
4.	pomocy społecznej
5.	promocji i ochrony zdrowia
6.	wspierania osób z niepełnosprawnościami
7.	edukacji publicznej
8.	przeciwdziałania bezrobociu
9.	kultury
10.	kultury fizycznej i turystyki
11.	pobudzania aktywności obywatelskiej
12.	mieszkalnictwa
13.	ochrony środowiska
14.	reintegracji zawodowej i społecznej

**2. Jakich jeszcze usług społecznych nie wymienionych powyżej
brakuje
w gminie Woźniki?**

.....
.....
.....

**3. Dla jakich grup społecznych w gminie brakuje oferty w
szczegółności? (proszę wskazać maks. 3 odpowiedzi)**

- a. dzieci,
- b. młodzież,
- c. seniorzy,
- d. osoby pracujące,
- e. osoby niepracujące,
- f. osoby z niepełnosprawnościami,
- g. mniejszości etniczne/cudzoziemcy,
- h. osoby w kryzysie bezdomności,
- i. Inne (jakie?)

4. Jakie problemy uważa Pan (i) za najważniejsze w gminie Woźniki?

(proszę zaznaczyć maks. 3 odpowiedzi)

1.	alkoholizm
2.	inne uzależnienia (np. narkotyki)
3.	przemoc domowa
4.	trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym rodzin wielodzietnych i niepełnych
5.	ubóstwo
6.	zła sytuacja finansowa rodzin
7.	niekorzystne warunki mieszkaniowe
8.	niepełnosprawność i długotrwała choroba
9.	problemy osób starszych
10.	dostęp i jakość edukacji
11.	dostęp do ochrony zdrowia
12.	niskiej jakości oferta spędzania czasu wolnego
13.	bezrobocie
14.	przestępczość
15.	bezdomność
16.	migracja osób młodych
17.	wykluczenie komunikacyjne
18.	brak aktywności obywatelskiej

19.	zanieczyszczenie środowiska i powietrza
20.	inne (jakie?).....

5. Jakie Pani/a zdaniem usługi są najbardziej potrzebne rodzinom? (proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	asysta i doradztwo dla rodzin
2.	dostęp do prawnika
3.	terapia dla dzieci i młodzieży
4.	terapia dla dorosłych
5.	poradnictwo dla rodzin w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych
6.	usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog, prawnik, pracownik socjalny)
7.	interwencje kryzysowe
8.	zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy
9.	wsparcie w dożywianiu
10.	wsparcie finansowe rodzin
11.	opieka dla dzieci w żłobkach
12.	opieka dla dzieci w przedszkolach
13.	wsparcie specjalistyczne dla dzieci (pedagog, logopeda itp.)

14.	poszerzanie oferty ochrony zdrowia
15.	edukacja prozdrowotna
16.	działania profilaktyczne dla rodzin w zakresie uzależnień, przemocy itp.
17.	tworzenie grup wsparcia (różnego typu skierowanych do rodzin)
18.	tworzenie i udostępnianie mieszkań socjalnych
19.	tworzenie i wspieranie rodzin zastępczych
20.	poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego
21.	inne (jakie?).....

6. Na które z wymienionych poniżej usług dedykowanych OSOBOM STARSZYM jest największe zapotrzebowanie w gminie Woźniki?

(proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
2.	dostęp do ośrodków wsparcia dziennego
3.	organizowanie szkoleń i doradztwo dla opiekunów osób starszych i z niepełnosprawnością
4.	wsparcie w dożywianiu (oferowane seniorom)
5.	pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością
6.	wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego

7.	poszerzanie oferty ochrony zdrowia
8.	organizacja transportu np. do lekarza
9.	usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog)
10.	rozwój oferty spędzania czasu wolnego
11.	wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym
12.	wsparcie w codziennych czynnościach (sprzątanie, usługi gospodarcze)
13.	promowanie informacji o potrzebach i możliwościach osób starszych i z niepełnosprawnością wśród lokalnej społeczności
14.	wdrożenie seniorów w procesy decyzyjne w mieście (np. rada seniorów)
15.	teleopiekę (opaska życia z przyciskiem SOS, e-konsultacje, e-rehabilitacja itp.)
16.	usługi pomocy sąsiedzkiej
17.	usługi mobilne dla osób niesamodzielnych np. fryzjer, podolog itp.
18.	krótkoterminowe, interwencyjne usługi wsparcia osób niesamodzielnych np. po pobycie w szpitalu, urazach (złamanie kończyny)
19.	inne (jakie?).....

7. Na które z wymienionych poniżej usług dedykowanych OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ jest największe zapotrzebowanie w gminie Woźniki?
(proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
2.	dostęp do ośrodków wsparcia dziennego
3.	organizowanie szkoleń i doradztwo dla opiekunów osób starszych i z niepełnosprawnością
4.	wsparcie w dożywianiu (oferowane seniorom)
5.	pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością
6.	wypożyczenie sprzętu rehabilitacyjnego
7.	poszerzanie oferty ochrony zdrowia
8.	organizacja transportu np. do lekarza
9.	usługi doradcze w formie mobilnej (np. psycholog)
10.	rozwój oferty spędzania czasu wolnego
11.	wsparcie w zakresie zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym
12.	wsparcie w codziennych czynnościach (sprząatanie, usługi gospodarcze)
13.	promowanie informacji o potrzebach i możliwościach osób starszych i z niepełnosprawnością wśród lokalnej społeczności

14.	wdrożenie seniorów w procesy decyzyjne w mieście (np. rada seniorów)
15.	teleopiekę (opaska życia z przyciskiem SOS, e-konsultacje, e-rehabilitacja itp.)
16.	usługi pomocy sąsiedzkiej
17.	usługi mobilne dla osób niesamodzielnych np. fryzjer, podolog itp.
18.	krótkoterminowe, interwencyjne usługi wsparcia osób niesamodzielnych np. po pobycie w szpitalu, urazach (złamanie kończyny)
19.	inne (jakie?)

8. Na które z wymienionych poniżej usług dedykowanych MŁODZIEŻY jest największe zapotrzebowanie w gminie Woźniki?

(proszę zaznaczyć maks. 5 odpowiedzi)

1.	profilaktyka uzależnień, w tym uzależnień od Internetu i komputera w szkołach
2.	działania informacyjne w zakresie możliwości radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych (np. przemoc w rodzinie)
3.	profilaktyka chorób
4.	poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne
5.	oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
6.	rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej (np. warsztaty, kursy)

7.	udostępnienie przestrzeni na spotkania dla dzieci i młodzieży (np. klub dziecięcy, klub młodzieżowy)
8.	możliwość realizacji inicjatyw zaproponowanych przez młodzież
9.	wdrożenie młodzieży w procesy decyzyjne w mieście (np. młodzieżowa rada miasta)
10	inne (jakie?).....

9. Proszę określić, w jakiego typu wydarzeniach/imprezach kulturalnych najchętniej brał(a)by Pan(i) udział – OFERTA BEZPŁATNA? (można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)

1	koncerty muzyczne znanych gwiazd	7	festiwale teatralne
2	festyny, jarmarki	8	klubowe koncerty zespołów
3	festiwale filmowe	9	wystawy, galerie sztuki
4	spektakle/wystąpienia w teatrze	10	święta lokalne np. dożynki, święto chleba itp.
5	widowiska folklorystyczne	11	Inne (jakie?)
6	filmy/seanse w kinie		

10. Proszę określić, w jakiego typu wydarzeniach/imprezach kulturalnych najchętniej brał(a)by Pan(i) udział – OFERTA PŁATNA?
(można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)

1	koncerty muzyczne znanych gwiazd	7	festiwale teatralne
2	festyny, jarmarki	8	klubowe koncerty zespołów
3	festiwale filmowe	9	wystawy, galerie sztuki
4	spektakle/wystąpienia w teatrze	10	święta lokalne np. dożynki, święto chleba itp.
5	widowiska folklorystyczne	11	Inne (jakie?)
6	filmy/seanse w kinie		

III DOSTĘPNOŚĆ USŁUG SPOŁECZNYCH

11. W sytuacji konieczności skorzystania z usług społecznych czy wiedział(a)by Pan(i) gdzie udać się po wsparcie (niefinansowe)?

1	Tak	2	Nie
---	-----	---	-----

12. Czy w ramach korzystania z usług realizowanych przez CUS byłby/łaby Pan(i) w stanie ponieść odpłatność za te usługi społeczne?

- a. Tak, całkowicie
- b. Tak, ale częściowo
- c. Nie będę ponosić odpłatności za usługi

13. Z poniższego katalogu usług społecznych, proszę wskazać te, których Pani/Pana zdaniem brakuje (nie są dostępne) oraz nie brakuje (są dostępne) na terenie gminy Woźniki:

a.	Miejsca opieki żłobkowej	1	brakuje	2	nie brakuje
b.	Miejsca opieki nad dziećmi (przedszkola, miejsca zabaw i rozrywki dla dzieci)	1	brakuje	2	nie brakuje
c.	Miejsca spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	1	brakuje	2	nie brakuje
d.	Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi	1	brakuje	2	nie brakuje
e.	Miejsca wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej	1	brakuje	2	nie brakuje
f.	Oferta wsparcia/programy dla dużych rodzin (np. usługi oferowane w ramach program rodzina +)	1	brakuje	2	nie brakuje
g.	Usługi wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami (usługi asystenckie, opiekuńcze, warsztaty terapii zajęciowej)	1	brakuje	2	nie brakuje
h.	Usługi wsparcia dla seniorów (kluby seniora, dzienne domy pomocy, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy)	1	brakuje	2	nie brakuje
i.	Wsparcie dla osób uzależnionych od alkoholu	1	brakuje	2	nie brakuje
j.	Wsparcie dla osób uzależnionych od narkotyków	1	brakuje	2	nie brakuje
k.	Wsparcie dla osób chorujących psychicznie	1	brakuje	2	nie brakuje
l.	Programy promocji zdrowia	1	brakuje	2	nie brakuje
m.	Dostępność usług medycznych/zdrowotnych	1	brakuje	2	nie brakuje
n.	Oferta wsparcia dla osób poszukujących zatrudnienia	1	brakuje	2	nie brakuje
o.	Dostępność kursów i szkoleń dla osób chcących zmienić zawód	1	brakuje	2	nie brakuje
p.	Oferta zajęć i programów kierowanych do seniorów	1	brakuje	2	nie brakuje
q.	Oferta wydarzeń rozrywkowych/kulturalnych	1	brakuje	2	nie brakuje
r.	Miejsca aktywności społecznej, kluby, miejsca spotkań itp.	1	brakuje	2	nie brakuje

s.	Oferta organizacji pozarządowych	1	brakuje	2	nie brakuje
t.	Wydarzeń sportowych	1	brakuje	2	nie brakuje
u.	Otwartych miejsc rekreacji i sportu	1	brakuje	2	nie brakuje
v.	Obiektów sportowo-rekreacyjnych	1	brakuje	2	nie brakuje

14. Jak rozumie Pan(i) pojęcie teleopieki? (proszę zaznaczyć maks. 3 odpowiedzi)

1	Zdalne monitorowanie parametrów zdrowotnych, takich jak tętno, saturacja oraz systemy wykrywania upadków i alarmowania w sytuacjach zagrożenia	4	Każda forma pomocy świadczona zdalnie, np. zamawianie usług sprzątania lub dostawy jedzenia
2	Technologie umożliwiające prowadzenie telekonsultacji medycznych z lekarzem lub pielęgniarzką bez wychodzenia z domu	5	Nie wiem, czym jest teleopieka
3	Urządzenia noszone, takie jak opaski życia, które umożliwiają stały monitoring zdrowia i alarmowanie opiekunów w razie potrzeby	6	Inne (jakie?)

15. Czy w gminie dostępne są usługi teleopieki?

1	Tak
2	Nie
3	Nie wiem

16. Jeżeli tak, to jak Pan(i) ocenia obecny poziom dostępności usług teleopieki w gminie Woźniki?

(proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

1	Bardzo dobrze	4	Źle
2	Dobrze	5	Bardzo źle
3	Nie wiem		

17. Które z poniższych barier Pana(i) zdaniem mogą najbardziej ograniczać dostępność teleopieki w Pana(i) gminie? (proszę zaznaczyć maks. 3 odpowiedzi)

1	Brak odpowiedniej infrastruktury technologicznej (np. Internetu, komputera)	4	Brak wsparcia technicznego lub szkoleń dla użytkowników
2	Zbyt wysokie koszty korzystania z teleopieki	5	Brak potrzeby wdrożenia teleopieki w społeczności
3	Brak wiedzy mieszkańców na temat dostępnych usług	6	Inne (jakie)

18. Czy uważa Pan(i), że gmina Woźniki podejmuje wystarczające działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju ekologicznego? (proszę zaznaczyć 1 odpowiedź)

1	Tak, działania gminy są wystarczające i skuteczne	4	Nie, ochrona środowiska nie jest istotnym priorytetem w gminie
2	Tak, ale można by je jeszcze usprawnić w niektórych obszarach	5	Inne (jakie?)
3	Nie, działania są niewystarczające i wymagają znacznej poprawy		

Załącznik nr 2 – kwestionariusz wywiadu IDI

Scenariusz IDI

Założenia ogólne IDI:

Respondenci: Indywidualne wywiady pogłębione z min. 10 osobami/gminę, będącymi przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, z przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie Gmin Partnerskich. Celem tego badania ma być ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminach Partnerskich.

Informacja dla moderatora/moderatorki

Gmina Woźniki tworzy Centrum Usług Społecznych (nowej jednostki organizacyjnej w gminie, która w zamierzeniu powstanie z przekształcenia MGOPS Woźniki). Celem działania CUS będzie zarówno gromadzenie informacji o dostępnych usługach społecznych w gminie Woźniki, a także ich organizacja i tworzenie nowych usług. CUS będzie miał za zadanie także dopasowanie usług społecznych do potrzeb mieszkańców i dbanie o ich jakość.

Centrum będzie miało za zadanie objęcie wsparciem osób, które nie korzystały z usług pomocy społecznej, połączenie istniejących instrumentów wsparcia usługowego, wypracowanie rozwiązań odpowiadających na niezaspokojone potrzeby mieszkańców. Docelowo nastąpi zwiększenie zintegrowanych usług oraz powstaną nowe standardy usług, zapewniona ich kompleksowość i zwiększona dostępność, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

Badanie prowadzone jest przez "JSNP.HUMANUS" spółka not-for-profit spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą przy ul. Wiejskiej 3, 23-300 Janów Lubelski i ma na celu ocenę adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocenę skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminach Partnerskich.

Udział w badaniu jest anonimowy i dobrowolny, a podane informacje wykorzystane zostaną wyłącznie w celu opracowania zbiorczego raportu, w którym nie będzie możliwości zidentyfikowania pojedynczych odpowiedzi.

Badanie ma charakter przekrojowy, jednakże ze względu na dobór rozmówców z różnych profesji, będziemy się starali prowadzić wywiad tak, aby w szczególności uwzględnić tematykę profesji reprezentowanej przez danego rozmówcę.

Informacje dodatkowe o Gminie: Woźniki – gmina miejsko-wiejska w Polsce leżąca na obszarze powiatu lublińskiego. Oprócz miasta Woźniki, w skład gminy wchodzi także sołectwa: Babienica, Czarny Las, Dyrdy, Kamienica, Kamińskie Młyny, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek oraz Psary. Woźniki – miasto w Polsce położone w województwie śląskim, w powiecie lublińskim, siedziba władz gminy miejsko-wiejskiej Woźniki. Według danych opartych na badaniach GUS z 2016, miasto ma 4395 mieszkańców.

I. Informacje ogólne o rozmówcy (krótco – max. 5 minut)

1. Proszę krótko opowiedzieć czym się Pan(i) zajmuje? W jaki sposób jest Pan(i) związana/y z Gminą
2. Jaki podmiot reprezentuje? Czym się zajmujecie/czy i jakie usługi społeczne świadcycie?
3. Od jak dawna pełni Pan(i) wskazaną funkcję?

II. Informacje o gminie (zarys problematyki – do 10 minut)

Chodzi tylko o zarys problematyki – specyfika gminy, jej najważniejsze wyróżniki – pytań jest więcej tylko po to, żeby zakresić temat rozmowy. Nie trzeba wszystkich zadać.

4. Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy? Co jest dla niej typowe, co odróżnia od gmin sąsiednich?
5. Jakie problemy wskazałyby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?
6. Jakie potrzeby wskazałyby Pani/Pan w gminie?
7. Czy Gmina jest dobrym miejscem do życia?
 - a. Jaka jest zaleta mieszkania w
 - b. Jaka jest wada/słaba strona mieszkania w
8. Czy jest Pan/Pani zadowolona z zamieszkiwania na terenie gminy?
 - Jednym zdaniem dlaczego TAK, dlaczego NIE
9. Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy: (dostosuj do rozmówcy)
 - **Społeczne** – kto zamieszkuje gminę? Jakie dostrzega się problemy/potrzeby w tym zakresie – demografia, bezrobocie, pomoc społeczna?
 - **Gospodarcze** – jaka jest aktualna sytuacja gospodarcza Gminy? Co jest typowe dla Gminy w zakresie gospodarki – zakładów pracy, pracowników itp.?

- **Komunikacyjne** – czy łatwo jest się poruszać po terenie Gminy Woźniki - dojeżdżać w poszczególne miejsca - w szczególności bez własnego samochodu – komunikacją zbiorową?
 - Jak ocenia Pan(i) dostępność transportową poszczególnych części Gminy? Gdzie łatwo a gdzie trudno jest dotrzeć? Dlaczego tak jest? Z czego to wynika?
- **Pozostałe / inne** – dopasuj do rozmówcy – w zależności z kim rozmawiasz mogą to być np. sprawy związane ze służbą zdrowia, pomocą społeczną itp. Zapytaj rozmówcę o to, co jest typowe dla Gminy w zakresie branży, którą reprezentuje?

III. Usługi społeczne w gminie (10-15 minut)¹⁴

10. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie – chodzi o usługi/działania niematerialne np. dostęp do edukacji, programów wsparcia potrzebujących, realizowanych zajęć dla dzieci lub seniorów itp. (jak w definicji)

¹⁴ Przez usługi społeczne rozumie się działania niematerialne (niepieniężne) świadczone przez gminę bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, mieszkańców w celu zaspokajania ich potrzeb i podnoszenia jakości życia.

Usługi te mogą być realizowane w formie usług wpierających, edukacji, kultury, czy ochrony zdrowia, a także przeciwdziałania bezrobociu, kultury fizycznej, ochrony środowiska. Realizowane są przez instytucje gminne i pracujących w nich specjalistów.

Obszary usług społecznych to działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej.

11. Jakie usługi są obecnie dostępne?

- a. **do kogo te usługi są kierowane** – seniorzy, młodzież, osoby z niepełnosprawnością, inne grupy społeczne, jakie?
- b. **jaka jest ich jakość** – dobra/zła, co należy zmienić?
- c. **kto jest ich realizatorem** – podział usług ze względu na podmiot prowadzący.

12. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?

13. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?

- a. Z czego wynika ograniczenie?
- b. Jakże zauważa Pani/Pan ograniczenia? Jakiego typu?

14. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?

15. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?

- a. Co zrobić, gdzie umiejscowić informacje o dostępnych usługach?
- b. W jaki sposób je łączyć, do kogo kierować?
- c. Proszę wskazać współorganizatorów.

16. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?

- a. Jeśli tak, to w jakim zakresie? Do jakich usług? Kto/jaka organizacja może realizować dane usługi?
- b. Jeśli nie, to dlaczego? Co stoi na przeszkodzie?

IV. Potencjał społeczności lokalnej (10 minut)

17. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?

- Jakie działania realizowane są wspólnie?
- Jak ta współpraca się układa?
- Jakie trudności są dostrzegane – ze strony NGO oraz również ze strony JST?
- Co można poprawić?

18. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

- Dopytać o działania związane z wolontariatem i grupami samopomocowymi.

19. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

V. Potencjał podmiotów gospodarczych (10 minut)

20. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?

- a. Jakie działania realizowane są wspólnie?
- b. Jak ta współpraca się układa?
- c. Jakie trudności są dostrzegane – z obu stron?
- d. Co można poprawić?

21. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?

- a. Jeśli tak, to w jakim zakresie?
- b. Jeśli nie, to dlaczego?

22. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

23. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

24. Załóżmy, że mamy przed sobą „Pudełko na pomysły mieszkańców”, do którego każdy może wrzucić swój pomysł na zajęcia, warsztaty, spotkania itp. Jaki byłby Pana(i) pomysł?

VI. Podsumowanie, kluczowe wnioski z rozmowy (do 10 minut)

25. Gdyby miał(a) Pan(i) wskazać kluczowe wnioski, refleksje z przeprowadzonej rozmowy, to jak one by brzmiały?

26. Czy o coś nie zapytałam lub co chciałby Pan(i) dodać na koniec?

Załącznik nr 2 – kwestionariusz wywiadu FGI

Scenariusz FGI

Założenia ogólne FGI:

Respondenci: Grupowy wywiad pogłębiony z min. 10 osobami, będącymi przedstawicielami lokalnych jednostek organizacyjnych, liderami lokalnymi, z przedstawicielami organizacji pozarządowych i podmiotami o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571), działającymi na terenie Gmin Partnerskich.

Celem tego badania ma być ocena adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocena skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminach Partnerskich.

Informacja dla moderatora/moderatorki

Gmina Woźniki tworzy Centrum Usług Społecznych (nowej jednostki organizacyjnej w gminie, która w zamierzeniu powstanie z przekształcenia MGOPS Woźniki). Celem działania CUS będzie zarówno gromadzenie informacji o dostępnych usługach społecznych w gminie Woźniki, a także ich organizacja i tworzenie nowych usług. CUS będzie miał za zadanie także dopasowanie usług społecznych do potrzeb mieszkańców i dbanie o ich jakość. Centrum będzie miało za zadanie objęcie wsparciem osób, które nie korzystały z usług pomocy społecznej, połączenie istniejących instrumentów wsparcia usługowego, wypracowanie rozwiązań odpowiadających na niezaspokojone potrzeby mieszkańców. Docelowo nastąpi zwiększenie zintegrowanych usług oraz powstaną nowe standardy usług, zapewniona ich kompleksowość i zwiększona dostępność, zwłaszcza na obszarach wiejskich.

Badanie prowadzone jest przez "JSNP.HUMANUS" spółka not-for-profit spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą przy ul. Wiejskiej 3, 23-300 Janów Lubelski i ma na celu ocenę adekwatności świadczonych już usług społecznych i ich użyteczność, a także ocenę skuteczności instytucji i organizacji pod kątem współpracy, wspólnego rozwiązywania problemów w zakresie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych i działań wspierających, ale także skatalogowanie obecnie świadczonych usług jak i zasobów i potencjału do poszerzania ich oferty w Gminach Partnerskich.

Udział w badaniu jest anonimowy i dobrowolny, a podane informacje wykorzystane zostaną wyłącznie w celu opracowania zbiorczego raportu, w którym nie będzie możliwości zidentyfikowania pojedynczych odpowiedzi.

Badanie ma charakter przekrojowy, jednakże ze względu na dobór rozmówców z różnych profesji, będziemy się starali prowadzić wywiad tak, aby w szczególności uwzględnić tematykę profesji reprezentowanej przez danego rozmówcę.

Informacje dodatkowe o Gminie: Woźniki – gmina miejsko-wiejska w Polsce leżąca na obszarze powiatu lublinieckiego. Oprócz miasta Woźniki, w skład gminy wchodzi także sołectwa: Babienica, Czarny Las, Dyrdy, Kamienica, Kamińskie Młyny, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek oraz Psary. Woźniki – miasto w Polsce położone w województwie śląskim, w powiecie lublinieckim, siedziba władz gminy miejsko-wiejskiej Woźniki. Według danych opartych na badaniach GUS z 2016, miasto ma 4395 mieszkańców.

I. Informacje ogólne o rozmówcy (krótco – max. 5 minut)

2. Proszę krótko opowiedzieć czym się Pan(i) zajmuje? W jaki sposób jest Pan(i) związana/y z Gminą
3. Jaki podmiot reprezentuje? Czym się zajmujecie/czy i jakie usługi społeczne świadczyacie?
4. Od jak dawna pełni Pan(i) wskazaną funkcję?

II. Informacje o gminie (zarys problematyki – do 10 minut)

Chodzi tylko o zarys problematyki – specyfika gminy, jej najważniejsze wyróżniki – pytań jest więcej tylko po to, żeby zakreślić temat rozmowy. Nie trzeba wszystkich zadać.

27. Proszę krótko scharakteryzować, jaka jest specyfika Gminy? Co jest dla niej typowe, co odróżnia od gmin sąsiednich?
28. Jakie problemy wskazałyby Pani/Pan w gminie? Gdyby mieli Państwo wymienić 3 najważniejsze problemy społeczne w gminie, jakie by to były?
29. Jakie potrzeby wskazałyby Pani/Pan w gminie?
30. Czy Gmina jest dobrym miejscem do życia?
 - c. Jaka jest zaleta mieszkania w
 - d. Jaka jest wada/słaba strona mieszkania w
31. Czy jest Pan/Pani zadowolona z zamieszkiwania na terenie gminy?
 - Jednym zdaniem dlaczego TAK, dlaczego NIE
32. Proszę krótko opisać główne zasoby i potrzeby/problemy: (dostosuj do rozmówcy)
 - **Społeczne** – kto zamieszkuje gminę? Jakie dostrzega się problemy/potrzeby w tym zakresie – demografia, bezrobocie, pomoc społeczna?
 - **Gospodarcze** – jaka jest aktualna sytuacja gospodarcza Gminy? Co jest typowe dla Gminy w zakresie gospodarki – zakładów pracy, pracowników itp.?

- **Komunikacyjne** – czy łatwo jest się poruszać po terenie Gminy Woźniki - dojeżdżać w poszczególne miejsca - w szczególności bez własnego samochodu – komunikacją zbiorową?
 - Jak ocenia Pan(i) dostępność transportową poszczególnych części Gminy? Gdzie łatwo a gdzie trudno jest dotrzeć? Dlaczego tak jest? Z czego to wynika?
- **Pozostałe / inne** – dopasuj do rozmówcy – w zależności z kim rozmawiasz mogą to być np. sprawy związane ze służbą zdrowia, pomocą społeczną itp. Zapytaj rozmówcę o to, co jest typowe dla Gminy w zakresie branży, którą reprezentuje?

VII. Usługi społeczne w gminie (10-15 minut)¹⁵

¹⁵ Przez usługi społeczne rozumie się działania niematerialne (niepieniężne) świadczone przez gminę bezpośrednio na rzecz osób, rodzin, mieszkańców w celu zaspokajania ich potrzeb i podnoszenia jakości życia.

Usługi te mogą być realizowane w formie usług wspierających, edukacji, kultury, czy ochrony zdrowia, a także przeciwdziałania bezrobociu, kultury fizycznej, ochrony środowiska. Realizowane są przez instytucje gminne i pracujących w nich specjalistów.

Obszary usług społecznych to działania z zakresu:

- 1) polityki prorodzinnej,
- 2) wspierania rodziny,
- 3) systemu pieczy zastępczej,
- 4) pomocy społecznej,
- 5) promocji i ochrony zdrowia,
- 6) wspierania osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacji publicznej,
- 8) przeciwdziałania bezrobociu,
- 9) kultury,
- 10) kultury fizycznej i turystyki,
- 11) pobudzania aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwa,
- 13) ochrony środowiska,
- 14) reintegracji zawodowej i społecznej.

33. Jak ocenia Pan(i) dostępność usług społecznych w gminie – chodzi o usługi/działania niematerialne np. dostęp do edukacji, programów wsparcia potrzebujących, realizowanych zajęć dla dzieci lub seniorów itp. (jak w definicji)

34. Jakie usługi są obecnie dostępne?

- a. **do kogo te usługi są kierowane** – seniorzy, młodzież, osoby z niepełnosprawnością, inne grupy społeczne, jakie?
- b. **jaka jest ich jakość** – dobra/zła, co należy zmienić?
- c. **kto jest ich realizatorem** – podział usług ze względu na podmiot prowadzący.

35. Jakich usług brakuje, dla jakich grup społecznych, z czego to wynika? Jakie braki w zakresie wsparcia pomocy społecznej identyfikują Państwo w gminie?

36. Do jakich usług dostęp jest ograniczony? Dlaczego tak jest?

- c. Z czego wynika ograniczenie?
- d. Jakże zauważyła Pani/Pan ograniczenia? Jakiego typu?

37. Jakie usługi powinny być świadczone dodatkowo, w tym jakie nowe usługi powinny się pojawić?

38. Jak zorganizować system świadczenia usług w gminie, aby był bardziej skuteczny, lepiej odpowiadał na potrzeby mieszkańców?

- d. Co zrobić, gdzie umiejscowić informacje o dostępnych usługach?
- e. W jaki sposób je łączyć, do kogo kierować?
- f. Proszę wskazać współorganizatorów.

39. Czy w realizację usług społecznych można włączyć mieszkańców oraz organizacje pozarządowe?

- c. Jeśli tak, to w jakim zakresie? Do jakich usług? Kto/jaka organizacja może realizować dane usługi?
- d. Jeśli nie, to dlaczego? Co stoi na przeszkodzie?

VIII. Potencjał społeczności lokalnej (10 minut)

40. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora pozarządowego z jednostkami samorządu terytorialnego i czy można go zwiększyć?

- Jakie działania realizowane są wspólnie?
- Jak ta współpraca się układa?
- Jakie trudności są dostrzegane – ze strony NGO oraz również ze strony JST?
- Co można poprawić?

41. Jaki potencjał instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

- Dopytać o działania związane z wolontariatem i grupami samopomocowymi.

42. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

IX. Potencjał podmiotów gospodarczych (10 minut)

43. Jaki jest aktualny poziom współpracy sektora gospodarczego/lokalnych firm z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie świadczenia usług społecznych?

- Jakie działania realizowane są wspólnie?
- Jak ta współpraca się układa?
- Jakie trudności są dostrzegane – z obu stron?
- Co można poprawić?

44. Czy lokalne firmy mogą zostać włączone w realizację usług społecznych w gminie?

- Jeśli tak, to w jakim zakresie?
- Jeśli nie, to dlaczego?

45. Jaki potencjał firm/podmiotów gospodarczych może wykorzystać CUS w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

46. Jakie działania/rozwiązania należy wdrożyć, aby współpraca międzysektorowa (JST-biznes) w zakresie usług społecznych funkcjonowała lepiej?

47. Załóżmy, że mamy przed sobą „Pudełko na pomysły mieszkańców”, do którego każdy może wrzucić swój pomysł na zajęcia, warsztaty, spotkania itp. Jaki byłby Pana(i) pomysł?

X. Podsumowanie, kluczowe wnioski z rozmowy (do 10 minut)

48. Kluczowe wnioski, refleksje z przeprowadzonej rozmowy?

49. Na czym gmina powinna się skupić próbując powołać CUS oraz próbując poprawić jakość i dostępność usług publicznych w gminie?

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Publikacja sfinansowana w ramach projektu

.....

.....